



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

## ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Δ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ



### ΤΕΛΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*«Χρηματοδότηση δράσεων Πολιτικής Προστασίας αυτοδιοικητικού φορέα στο πλαίσιο του νομικού πλαισίου για τον Καλλικράτη (Π.Α. Στερεάς Ελλάδας).»*

Σπουδάστρια : **Τσώνου Χριστιάννα**

Επιβλέπων καθηγητής : **Μανούρης Γεώργιος**



ΑΘΗΝΑ

Σεπτέμβριος 2011

## **ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ**

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ. Γιώργο Μανούρη, για την υποστήριξη, τις πολύτιμες συμβουλές και την καθοδήγηση που παρείχε κατά την διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας.

Επιπλέον, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους υπαλλήλους της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για τη συμμετοχή τους στην έρευνα που διεξήχθη, για τις πληροφορίες που παρείχαν καθώς και για τον χρόνο που διέθεσαν.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, την Βάσια, τον Ηλία, την Πανωρέα και την Σωτηρία για την συμπαράσταση τους κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

## ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι σύγχρονες κοινωνίες απειλούνται από πλήθος κινδύνων που προέρχονται είτε από φυσικά αίτια, είτε από ανθρώπινη παρέμβαση. Τα φυσικά και τεχνολογικά ατυχήματα και η εμφάνιση της τρομοκρατίας (και κυρίως της βιοτρομοκρατίας) έχουν αποδείξει ότι η ασφάλεια δεν είναι κάτι δεδομένο και έχουν επιβεβαιώσει την τρωτότητα των ανθρώπινων κοινωνιών.

Για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων, οι κοινωνίες προσπαθούν να οχυρωθούν δημιουργώντας συστήματα πολιτικής προστασίας. Η λειτουργία των συστημάτων αυτών απαιτεί την εξεύρεση και την κινητοποίηση ανθρώπινων, υλικών και οικονομικών πόρων. Η εύρεση των πόρων, η κατανομή τους και η αποδοτικότητα τους αποτελούν προϋποθέσεις για την ορθή λειτουργία του συστήματος πολιτικής προστασίας.

Η παρούσα εργασία διαρθρώνεται σε επτά κεφάλαια και επιχειρεί να καταγράψει τις δυνατότητες χρηματοδότησης των δράσεων πολιτικής προστασίας σε αυτοδιοικητικό επίπεδο και να τις συσχετίσει με την οργανωτική επάρκεια της αυτοδιοίκησης, καθώς και να αποτυπώσει το βαθμό επίδρασης της τελευταίας στην δυνατότητα χρηματοδότησης.

## **ABSTRACT**

Modern societies are threatened by several risks arising either from natural causes, or human intervention. Human societies' vulnerability has been confirmed by natural and technological accidents as well as the emergence of terrorism, in particular bioterrorism. These phenomena have therefore shown that security should not be considered as given.

Societies try to eliminate the aforementioned risks and establish protection against such threats by creating civil protection systems. The unproblematic function of these systems requires the finding and mobilization of human, material and financial resources. The normal and proper function of the civil protection system depends on the finding, the distribution and the efficiency of these resources.

The present paper –divided in seven chapters – seeks to explore the civil protection actions' funding opportunities within the local governing framework. Moreover it correlates these opportunities with the organisational adequacy of local government, and finally it investigates the degree in which local government affects funding possibilities

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ</b>	<b>2</b>
<b>ΠΕΡΙΛΗΨΗ</b>	<b>3</b>
<b>ABSTRACT</b>	<b>4</b>
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ</b>	<b>5</b>
<b>ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ</b>	<b>8</b>
<b>ΠΙΝΑΚΕΣ-ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΧΑΡΤΕΣ</b>	<b>10</b>
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b>	<b>11</b>
1.1 Εισαγωγικά Στοιχεία	11
1.2 Σκοπός Εργασίας	13
1.2 Στόχοι Εργασίας	13
1.4 Μεθοδολογία	14
1.5 Υπόθεση Εργασίας	17
1.6 Διάρθρωση Κεφαλαίων	18
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ</b>	<b>20</b>
2.1 Η θωράκιση απέναντι στις καταστροφές	20
2.2 Η θεσμοθέτηση της πολιτικής προστασίας	21
2.3 Βασικές έννοιες	22
2.4 Διαχείριση καταστροφών	23
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΟΡΓΑΝΑ-ΔΥΝΑΜΙΚΟ-ΜΕΣΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ</b>	<b>25</b>
3.1 Φορείς και όργανα πολιτικής προστασίας	25
3.1.1 Κεντρικά όργανα πολιτικής προστασίας	25
3.1.2 Αποκετρωμένα όργανα πολιτικής προστασίας	27
3.2 Όργανα πολιτικής προστασίας σε αυτοδιοικητικό επίπεδο	28
3.2.1 ΟΤΑ Β΄ Βαθμού: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	28
3.2.2 ΟΤΑ Α΄ Βαθμού: Δήμοι και κοινότητες	30
3.2.3 Σχέση των ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού	32
3.3 Μέσα και δυναμικό Π.Π.	33
3.3.1 Ανθρώπινο δυναμικό	33
3.3.2 Επιστήμη	33
3.3.3 Τεχνολογίες	34
3.3.4 Εξοπλισμός	35

<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ‘ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ’</b>	<b>36</b>
4.1 Η πορεία προς τον Καποδίστρια	36
4.2 Απο τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη	36
4.3 Η αρχιτεκτονική της τοπικής αυτοδιοίκησης	37
4.4 Οι αλλαγές στη διοικητική δομή της χώρας και η πολιτική προστασία	39
4.4.1 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Α.Δ.)	39
4.4.2 Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση	40
4.4.3 Μητροπολιτικές Περιφέρειες	41
4.4.4 Δήμοι	41
4.5 Αξιόλογηση	43
4.6 Προσδοκίες – ευκαιρίες	45
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ</b>	<b>46</b>
5.1 Εισαγωγικά στοιχεία	46
5.2 Εθνικοί πόροι	48
5.2.1 Κρατικός Προϋπολογισμός	48
5.2.2 Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας	49
5.2.3 Προγραμματικές συμβάσεις	50
5.2.4 Ν.2362/1995 «Περί δημοσίου λογιστικού»	50
5.2.5 Πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α.	51
5.2.6 ΕΤΑΕΑ	51
5.2.7 Ειδικές μορφές χρηματοδότησης πληγέντων	52
5.3 Κοινοτικοί πόροι	53
5.3.1 Τ.Α.Ε.Ε.	53
5.3.2 Χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας	54
5.3.3 Ε.Σ.Π.Α. και η πολιτική προστασία	57
5.4 Δανεισμός	63
5.4.1 Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	63
5.4.2 Εμπορικές Τράπεζες	64
5.4.3 Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)	64
5.5 Ιδιωτική πρωτοβουλία	66
5.6 Σύνοψη κεφαλαίου	67
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ</b>	<b>68</b>
6.1 Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση Στερεάς Ελλάδας	68
6.1.1 Περιγραφή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	68
6.1.2 Πληθυσμιακά στοιχεία	68
6.1.3 Γεωγραφικά-κλιματολογικά στοιχεία	70
6.1.4 Οικονομία	71
6.1.5 Χωροταξική θέση	72
6.1.6 Εκπαίδευση	73
6.1.7 Πολιτισμός-στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς	73
6.1.8 Φυσικοί και τεχνολογικοί κίνδυνοι	74

<b>6.2 Η Π.Α. Στερεάς Ελλάδας προ της διοικητικής μεταρρύθμισης</b>	<b>75</b>
6.2.1 Η πολιτική προστασία στις Ν.Α. της Στερεάς Ελλάδας	75
6.2.1.1 Στελέχωση γραφείων πολιτικής προστασίας των Ν.Α.	75
6.2.1.2 Εισαγωγή ΤΠΕ	77
6.2.1.3 Συνεργασίες των γραφείων πολιτικής προστασίας των Ν.Α. με άλλους φορείς	77
6.2.1.4 Ο ρόλος των εθελοντικών οργανώσεων	77
6.2.2 Η χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας των Ν.Α.	78
<b>6.3 Οι αλλαγές του Ν.3852/2010 στις Ν.Α. της Στερεάς Ελλάδας</b>	<b>81</b>
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ</b>	<b>84</b>
7.1 Συμπεράσματα	84
7.2 Πρόταση	87
<b>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</b>	<b>89</b>
<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ</b>	<b>98</b>

## ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε.Π.κκ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν κατά κεφαλήν
Α.Π.	Άξονας Προτεραιότητας
Γ.Γ.Π.Π	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Γ.Γ.Π.Π.,ο	Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, ο
Δ.Ε.Κ.Ο.	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί
Δ/νση	Διεύθυνση
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Τ.Α.Α.	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
Ε.Κ.	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ε.Κ.Α.Β.	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Ε.Κ.Δ.Δ.Α.	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
Ε.Ο.	Εθελοντικές Οργανώσεις
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Π.Τ.Α.	Εθνικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Ε.Σ.Τ.Α.	Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ε.Τ.Α.Ε.Α.	Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών
Ε.Τ.Επ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΛ.ΣΤΑΤ.	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΛΛ.Α.Δ.Α.	Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση
ΙΝ.ΕΠ.	Ινστιτούτο Επιμόρφωσης
Κ.Α.Π.	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
Κ.Ε.Π.Π.	Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας
Κ.Σ.Κ.Δ.	Κεντρικό Συντονιστικό Κέντρο Δασοφυλακών
Κ.Σ.Ο.Π.Π.	Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Κ-Μ	Κράτος-Μέλος
Μ.Κ.Ο.	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
Ν.	Νόμος
Ν.Α.	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Ν.Α.Φ.	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δήμοσιου Δικαίου
Ο.Α.Σ.Π.	Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Α.	Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων



Π.Ε.Π.	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Π.Π.	Πολιτική Προστασία
Σ.Α.Τ.Α.	Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Σ.Κ.Δ.	Συντονιστικό Κέντρο Δασοφυκαγιών
Σ.Ν.Ο.	Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο
Σ.Ο.Π.Π.	Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
Σ.Τ.Ο.	Συντονιστικό Τοπικό Όργανο
Τ.Α.	Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Α.Ε.Ε.	Ταμείο Αλληλεγγύης Ευρωπαϊκής Ένωσης
Τ.Ε.Ι.	Τεχνικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Τ.Π.Δ.	Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
Τ.Π.Ε.	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας
Υ.Α.	Υπουργική Απόφαση
Υ.Α.Σ.	Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων
Υ.Δ.	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΠ.Α.Α.Ν.	Υπουργείο Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
ΥΠ.Ε.Κ.Α.	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ.	Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.	Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
ΥΠ.ΟΙΚ.	Υπουργείο Οικονομικών
ΥΠ.ΠΟ.Τ	Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
CECIS	Common Emergency Communication and Information System
GIS	Geographical Information Systems
MIC	Monitoring and Information Center'
UNESCO	United Nations, Educational, Specific and Cultural Organization

## ΠΙΝΑΚΕΣ – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΧΑΡΤΕΣ

### Πίνακες

Πίνακας	Τίτλος	Πηγή	Σελίδα
Πίνακας 1	Αρμοδιότητες Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων και Δήμων	(προσαρμοσμένο) Ν.3013/2003 και Ν. 3852/2010	44
Πίνακας 2	Χορηγήσεις δανείων στους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης	<a href="http://www.tpd.gr">www.tpd.gr</a> (τελευταία επίσκεψη 12/09/2011)	64
Πίνακας 3	Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	(προσαρμοσμένο) ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2011	69
Πίνακας 4	Στελέχωση υπηρεσιών Π.Π. της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας	Ιδιόχειρο	76

### Διαγράμματα- Χάρτες

	Τίτλος	Πηγή	Σελίδα
Διάγραμμα 1	Ο πληθυσμός της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας	(προσαρμοσμένο) ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011	69
Χάρτης 1	Χωροταξική θέση Π.Α. Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου	ΥΠΑΑΝ, 2010	72

# **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1**

## **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

### **1.1 Εισαγωγικά Στοιχεία**

Από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας οι ανθρώπινες κοινωνίες έρχονται αντιμέτωπες με αιφνίδια καταστροφικά φαινόμενα οφειλόμενα είτε σε φυσικά είτε σε ανθρωπογενή αίτια. Η ανθρώπινη ζωή, το φυσικό και το δομημένο περιβάλλον καθώς και η πολιτιστική κληρονομιά απειλούνται από φαινόμενα όπως σεισμούς, κατολισθήσεις, πυρκαγιές, τσουνάμι, κυκλώνες, παγετούς και καύσωνες, από τοξικές διαρροές και τεχνολογικά ατυχήματα αλλά και από τρομοκρατικές ενέργειες.

Οι καταστροφές συνεχώς αυξάνονται και ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται ολοένα και περισσότερο την τρωτότητα του και την ευπάθεια των κοινωνιών που έχει δημιουργήσει. Οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, οι επιπτώσεις σε υποδομές, στην οικονομική ζωή και στον κοινωνικό ιστό είναι ο απολογισμός των καταστροφών.

Οι σημερινές κοινωνίες καταβάλλουν τεράστιες προσπάθειες ώστε να θωρακιστούν σε περίπτωση καταστροφής. Οι προσπάθειες αυτές στοχεύουν στην πρόληψη του κίνδυνου αλλά και στη διαχείρισή του, μετριάζοντας έτσι, στο βαθμό του εφικτού, τις συνέπειες του. Για τη διαχείριση των κινδύνων απαιτείται μελέτη και επιστημονική γνώση, οργάνωση υπηρεσιών, ανθρώπινο δυναμικό και κατάλληλος εξοπλισμός· όλα αυτά συνθέτουν το σύστημα πολιτικής προστασίας.

Η πολιτική προστασία είναι ένα σύνολο δράσεων που οργανώνεται από φορείς του κράτους και στοχεύει στην προστασία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Οργανώνεται με διαφορετικό τρόπο σε κάθε χώρα και αποτελεί τομέα ενδιαφέροντος πολλών διεθνών οργανισμών ( π.χ. Ο.Η.Ε. και Ν.Α.Τ.Ο.). Οι δράσεις σε όλα τα επίπεδα αφορούν κυρίως την πρόληψη των κινδύνων, καθώς η εκ των υστέρων αντιμετώπιση δεν χαρακτηρίζεται ως αποτελεσματική λύση.

Σε εθνικό επίπεδο, εδώ και δύο δεκαετίες περίπου έχουν δημιουργηθεί οι θεσμοί πολιτικής προστασίας οι οποίοι λειτουργούν σε όλα τα επίπεδα διοίκησης του κράτους. Μέχρι σήμερα ο ρόλος των κεντρικών υπηρεσιών σε θέματα πολιτικής προστασίας είναι κυρίαρχος, παρ' όλο που ανάλογες δράσεις προβλέπονται και για την τοπική αυτοδιοίκηση. Το σύστημα στο σύνολό του δεν έχει χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερα αποτελεσματικό, και αυτό είναι απόρροια παραγόντων όπως της ασαφούς κατανομής των αρμοδιοτήτων πολιτικής προστασίας ανάμεσα στα επίπεδα διοίκησης, της

οργανωτικής του δομής, των οικονομικών πόρων που διατίθενται για τις δράσεις πολιτικής προστασίας και τέλος της αντίληψης που επικρατεί για τη θέση του ανάμεσα στις υπόλοιπους τομείς κρατικής δράσης.

Σήμερα, η διοικητική μεταρρύθμιση που επιφέρει το Πρόγραμμα «Καλλικράτης», δημιουργεί προσδοκίες για πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση των ζητημάτων πολιτικής προστασίας σε αυτοδιοικητικό επίπεδο. Εκείνο που εξετάζεται είναι αν η οργανωτική δομή και οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι κατάλληλοι, ώστε οι υπηρεσίες αυτές να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις νέες προκλήσεις και να εκπληρώσουν την αποστολή τους επιτυχώς.

## 1.2 Σκοπός Εργασίας

Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση των παραδοσιακών αλλά και των εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης των δράσεων πολιτικής προστασίας στα πλαίσια ενός αυτοδιοικητικού φορέα καθώς και του τρόπου που αυτή συνδέεται με την οργανωτική δομή του φορέα και τη διοικητική του επάρκεια. Επιχειρείται η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και της επίδρασης του προγράμματος «Καλλικράτης» στην οργανωτική δομή και στην δυνατότητα χρηματοδότησης του φορέα. Η εργασία, τέλος, αποσκοπεί στην διεξαγωγή ουσιαστικών συμπερασμάτων, από τα οποία επακόλουθα θα προκύψουν στοχευμένες προτάσεις οργανωτικής φύσης που θα αφορούν στην βελτίωση της δομής των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας και στην ενίσχυση της ικανότητας των υπηρεσιών αυτών να αντλούν πόρους.

Παράλληλα, εξετάζεται η δυνατότητα της αυτοδιοίκησης να εντοπίζει τις πηγές χρηματοδότησης, να διεκδικεί τους οικονομικούς πόρους και να τους αξιοποιεί αποτελεσματικά κατά το μέγιστο δυνατό, με βάση το υπάρχον οργανωτικό σύστημα.

## 1.3 Στόχοι εργασίας

Ο **πρώτος** στόχος της εργασίας είναι η παρουσίαση των αλλαγών που επιφέρει το πρόγραμμα «Καλλικράτης» στην οργανωτική δομή της πολιτικής προστασίας, αλλά και στις δυνατότητες άντλησης οικονομικών πόρων. Ο **δεύτερος** στόχος είναι η αποτύπωση της επίδρασης της οργανωτικής δομής στη δυνατότητα άντλησης οικονομικών πόρων για τις δράσεις πολιτικής προστασίας. Τον **τρίτο** στόχο αποτελεί η επισήμανση αδυναμιών του συστήματος αλλά και ευκαιρίες για βελτίωση. Ο **τέταρτος**, προς επίτευξη στόχος είναι η παρουσίαση προτάσεων για την ενίσχυση της δομής της πολιτικής προστασίας ώστε να αντλήσει και να αξιοποιήσει την αναγκαία χρηματοδότηση.

## 1.4 Μεθοδολογία

Το ερευνητικό μέρος της παρούσας εργασίας είναι βασισμένο στο ποιοτικό μοντέλο έρευνας (Qualitative Research). Η ποιοτική έρευνα δίνει έμφαση στην ερμηνεία ενός φαινομένου μέσα από τον ανθρώπινο λόγο, σε αντίθεση με την ποσοτική έρευνα (Quantitative Research) που βασίζεται στην αριθμητική και ποσοτική ανάλυση (Bryman, 2008).

Αναφορικά με την σχέση θεωρίας και έρευνας, η εργασία ακολουθεί την μέθοδο της επαγωγής (inductive theory), όπως άλλωστε συνηθίζεται στις ποιοτικές έρευνες (Bryman, 2008:11). Πιο συγκεκριμένα, η θεωρία, δηλαδή τα συμπεράσματα, προκύπτουν επαγωγικά από την ερευνητική διαδικασία. Επιστημολογικά το θέμα προσεγγίστηκε από την πλευρά του εξηγητισμού (interpretivism), ενός φιλοσοφικού όρου που εκφράζει την υποκειμενικότητα με την οποία ο ερευνητής αντιλαμβάνεται και ερμηνεύει τα κοινωνικά δρώμενα (Bryman, 2008:16). Επιπρόσθετα, η οντολογική θέση που υποστηρίζεται μέσα από την ερευνητική διαδικασία είναι η κατασκευασιοκρατία (constructivism), η οποία κείμενη στον αντίποδα του αντικειμενισμού (objectivism), περιγράφει τα κοινωνικά φαινόμενα ως αποτελέσματα της διάδρασης μεταξύ των ατόμων, και όχι ως ανεξάρτητα της παρουσίας του ανθρώπινου παράγοντα που συμμετέχει σε αυτά (Bryman, 2008:366). Αξίζει να σημειωθεί ότι η ποιοτική ερευνητική στρατηγική που ακολουθήθηκε συνάδει τόσο με την επιστημολογία του εξηγητισμού, όσο και με την οντολογία της κατασκευασιοκρατίας.

Ο σχεδιασμός του ερευνητικού μέρους της εργασίας βασίστηκε στο μοντέλο της μελέτης περίπτωσης (case study). Η μελέτη περίπτωσης είναι ένα από τα είδη ποιοτικής έρευνας, που συνεπάγεται τη λεπτομερή και εντατική έρευνα μίας μεμονωμένης περίπτωσης (Bryman, 2008:691). Εμπεριέχει διάφορες μεθόδους συλλογής δεδομένων, όπως η συνέντευξη, η παρατήρηση και τα επίσημα έγγραφα (όπως νομοθεσίες και δημόσια έγγραφα). Στην εργασία η μετάβαση από το θεωρητικό πλαίσιο στην πράξη πραγματοποιείται μέσα από την μελέτη της διοικητικής δομής της σημερινής Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης της Στερεάς Ελλάδας. Σκοπός της επιλογής αυτής είναι η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, στον τρόπο χρηματοδότησης των δράσεων πολιτικής προστασίας, αλλά και στις αλλαγές που επιφέρει ο Ν. 3852/2010 στην στελέχωση των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας και στον τρόπο χρηματοδότησής τους στο πλαίσιο συγκεκριμένης διοικητικής δομής. Τα βασικά κριτήρια βάσει των οποίων επιλέχθηκε η συγκεκριμένη περιφέρεια είναι αφενός η απουσία ανάλογης μελέτης για τα ζητήματα αυτά στη συγκεκριμένη περιφέρεια και αφετέρου το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η Στερεά Ελλάδα λόγω γεωγραφικής θέσης. Πιο συγκεκριμένα, η επίδραση της γειτονικής περιφέρειας Αττικής

αναπόφευκτα και καταφανώς επηρεάζει πολυδιάστατα τις αναπτυξιακές προοπτικές και τις διοικητικές λειτουργίες .

Στην κοινωνική έρευνα, αν κάποιος βασιστεί σε μία μόνο πηγή δεδομένων, ελλοχεύει ο κίνδυνος τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να στερούνται αξιοπιστίας (trustworthiness). Κρίνεται, συνεπώς, απαραίτητη η συλλογή πληροφοριών από πολλαπλές πηγές, καθώς και η διασταύρωση των αποτελεσμάτων μέσα από αυτές τις διαφορετικές οδούς. Η διαδικασία αυτή ονομάζεται διασταύρωση δεδομένων (data triangulation) (**Bryman, 2008: 700; Robson, 2011**). Ως προς την αξιοπιστία της έρευνας, έγινε προσπάθεια για τη συλλογή όσο το δυνατόν περισσότερων δεδομένων όπως συνεντεύξεις με άτομα που γνωρίζουν τις απαραίτητες πληροφορίες, αλλά και δημόσια και νομικά έγγραφα (**Robson, 2011**). Θα μπορούσε ωστόσο, να συλλεχθούν στοιχεία και με την πραγματοποίηση συνεντεύξεων με υπαλλήλους περισσότερων υπηρεσιών, αυτό όμως θα προϋπέθετε και μεγαλύτερα χρονικά πλαίσια για την διεξαγωγή της έρευνας. Η μέθοδος αυτή επέτρεψε την επιβεβαίωση των πληροφοριών μιας πηγής από την άλλη. Η αξιοπιστία της έρευνας κρίνεται και από το βαθμό στον οποίο τα συμπεράσματά της μπορούν να γενικευθούν σε ευρύτερη κλίμακα, ή υπό διαφορετικές συνθήκες (generalizability) (**Bryman, 2008:392**). Αξίζει να σημειωθεί ότι τα συμπεράσματα αφορούν την εν λόγω περιφέρεια συνεπώς στερούνται de facto γενίκευσης (generalizability). Ωστόσο, είναι εμφανής η παρουσία της εσωτερικής γενίκευσης (internal generalizability), αφού τα αποτελέσματα που προκύπτουν για ένα νομό θα μπορούσαν λόγω κοινών συνθηκών και γεωγραφίας να ισχύουν και για όλη την περιφέρεια (**Robson, 2011**). Η ενυπάρχουσα εσωτερική γενίκευση, καθώς και η διασταύρωση των δεδομένων είναι οι δύο βασικές συνθήκες που προσδίδουν αξιοπιστία στην παρούσα έρευνα. Εκτός από την αξιοπιστία, η έρευνα εγγυάται και την εγκυρότητά της μέσω της δυνατότητας αναπαραγωγής της (replicability) (**Robson, 2011**). Αναμφίβολα, τα αποτελέσματα της εργασίας αυτής μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την μελέτη του θέματος σε μεγαλύτερη κλίμακα, δηλαδή στο σύνολο της επικράτειας με απώτερο σκοπό την διεξαγωγή συμπερασμάτων που να υπόκεινται σε λιγότερους περιορισμούς.

Αναφορικά με την συλλογή πληροφοριών, στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκαν τα εργαλεία της συνέντευξης και της συλλογής επίσημων εγγράφων. Αναλυτικότερα, κρίθηκε ως κατάλληλη η χρήση ημιδομημένης συνέντευξης, η οποία είναι ιδιαίτερα συνηθισμένη σε μικρής κλίμακας ποιοτικές έρευνες, όπως η προκειμένη περίπτωση. Ο συγκεκριμένος τύπος συνέντευξης παρέχει ελευθερία και ελαστικότητα στην διεξαγωγή του διαλόγου, καθώς και τη δυνατότητα προσαρμογής στη ροή της συζήτησης ανάλογα με τα θέματα που θέτει ο συνεντευξιζόμενος. Τέλος, επιτρέπει την έκφραση απόψεων που μέσω μιας δομημένης συνέντευξης δεν θα ανέκυπταν (**Robson, 2011**). Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις ήταν επτά υπάλληλοι Πολιτικής Προστασίας των περιφερειακών ενοτήτων Βοιωτίας, Εύβοιας και Φθιώτιδας, ένας υπάλληλος της Δ/νσης

Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας της Ευρυτανίας, καθώς και ο Προϊστάμενος Δ/σης Προγραμματισμού και Ανάπτυξης της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης Στερεάς Ελλάδας. Οι Συνεντεύξεις αυτές πραγματοποιήθηκαν είτε με επίσκεψη στις υπηρεσίες και συνάντηση με τους συνεντευξιαζόμενους, είτε τηλεφωνικά. Οι συνεντεύξεις βασίστηκαν σε έναν ‘οδηγό’ ο οποίος είχε τη μορφή λίστας με τα βασικά σημεία που έπρεπε να καλυφθούν (Robson, 2011:280). Η μετάβαση από τις δομημένες συζητήσεις σε πιο ελεύθερες γινόταν ανάλογα με τις απαντήσεις που έδιναν οι συνεντευξιαζόμενοι σε ερωτήσεις ‘κλειδιά’ (Robson, 2011:282) αλλά και από τη πεποίθηση του συνεντευξιαστή για την ανάπτυξη και άλλων ενδιαφερουσών απόψεων (Bryman, 2008) γύρω από το υπό εξέταση ζήτημα. Επίσης συχνά δεν ακολουθούνταν η σειρά των ερωτήσεων του οδηγού, ούτε η συζήτηση των θεμάτων είχε προκαθορισμένο χρόνο, με αποτέλεσμα να αποτυπώνεται η διαφορετικότητα των απόψεων των ερωτηθέντων γύρω από τα βασικά ζητήματα, αλλά και ο τρόπος που τα ιεραρχούσαν ανάλογα με τη σπουδαιότητα που είχαν για τον καθέναν τους ξεχωριστά.

Για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας συλλέχθηκε υλικό κυρίως από πρωτογενείς πηγές. Μελετήθηκε το θεσμικό πλαίσιο της πολιτικής προστασίας και της δυνατότητας χρηματοδότησής της, και συγκεκριμένα, νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις και κείμενα της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Επίσης πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε διαδικτυακούς τόπους κυρίως δημοσίων φορέων και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων για τη συλλογή πληροφορίας. Την μελέτη του θεσμικού πλαισίου ακολούθησε η μελέτη της σχετικής αρθρογραφίας και των βιβλιογραφικών πηγών. Για τη συγκέντρωση της βιβλιογραφίας και μέρους της αρθρογραφίας πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στις βιβλιοθήκες της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών. Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί πως ο περιορισμένος αριθμός βιβλιογραφικών πηγών, καθώς και η ανυπαρξία συγκεντρωτικών στοιχείων για την περιφερειακή Αυτοδιοίκηση Στερεάς Ελλάδας αποτέλεσαν τροχοπέδη στη συλλογή επιθυμητού ποσού σχετικών πληροφοριών. Επιπλέον, η καθυστέρηση σύστασης της Δ/σης πολιτικής προστασίας στην εν λόγω περιφερειακή αυτοδιοίκηση, όπως ορίζεται από το πρόγραμμα «Καλλικράτης», δημιούργησε περαιτέρω δυσκολίες στην αναζήτηση και συγκέντρωση του υλικού.

Σημαντική κρίνεται η παρουσίαση του ηθικού πλαισίου και των παραμέτρων που λήφθηκαν υπ’ όψη κατά τη διεξαγωγή της έρευνας. Επισημαίνεται ότι ακολουθήθηκαν οι κανόνες ηθικής όπως, η τήρηση της ανωνυμίας των συνεντευξιαζόμενων και η πλήρης ενημέρωσή τους για το αντικείμενο της έρευνας. Επιπλέον, δόθηκε στους συμμετέχοντες η ελευθερία να αποφασίσουν αν θα συμμετάσχουν στην διαδικασία της παροχής στοιχείων και τέλος ελήφθη η συγκατάθεσή τους για την καταγραφή των πληροφοριών που παρείχαν.



## 1.5 Υπόθεση Εργασίας

Η υπόθεση την οποία ελέγχει η παρούσα εργασία είναι εάν η οργανωτική δομή και η διοικητική επάρκεια της πολιτικής προστασίας των Ο.Τ.Α. του Β βαθμού επηρεάζει τη δυνατότητα άντλησης και αξιοποίησης οικονομικών πόρων για δράσεις πολιτικής προστασίας.

Αρχικά διερευνάται ο βαθμός επίδρασης της οργάνωσης και της διοικητικής επάρκειας της πολιτικής προστασίας, κυρίως των δευτεροβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, στην δυνατότητα χρηματοδότησής τους. Εν συνεχεία εξετάζεται ο βαθμός πληροφόρησης των δομών πολιτικής προστασίας για εναλλακτική χρηματοδότηση, αλλά και η στελεχιακή καταλληλότητα και το επίπεδο οργάνωσης των φορέων, ώστε να αξιοποιήσουν τους πόρους αυτούς μεγιστοποιώντας την αποδοτικότητά τους.

Το πλαίσιο μέσα στο οποίο εξετάζεται το ζήτημα είναι τόσο το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο της αυτοδιοίκησης όσο και το νέο, που έχει διαμορφωθεί με τη διοικητική μεταρρύθμιση που έλαβε χώρα με το πρόγραμμα «Καλλικράτης». Λαμβάνεται υπ' όψη η αντίληψη για το θεσμό της πολιτικής προστασίας σε επίπεδο δημόσιας διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Μέσα από τη μελέτη περίπτωσης θα επιχειρηθεί η επαλήθευση της υπόθεσης εργασίας, θα διατυπωθούν οι όποιες παρατηρήσεις και συμπεράσματα και τέλος θα παρουσιαστούν προτάσεις οργανωτικού χαρακτήρα που θα στοχεύουν στην βελτίωση των δομών, ώστε να μπορούν να προσελκύσουν πόρους, να τους αξιοποιήσουν και εν τέλει να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες σε θέματα πολιτικής προστασίας στους πολίτες.

## 1.6 Διάρθρωση Κεφαλαίων

Το **πρώτο** κεφάλαιο αποτελεί την εισαγωγή, όπου γίνεται μια γενική παρουσίαση του θέματος της παρούσας εργασίας. Επίσης, παρουσιάζεται ο σκοπός και οι στόχοι της, ενώ δίνεται έμφαση στη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση της εργασίας και αναλύεται η επιλογή της ποιοτικής έρευνας ως μεθοδολογικό εργαλείο. Ακόμη, διατυπώνεται η υπόθεση εργασίας της οποίας η επαλήθευση επιχειρείται στο έβδομο κεφάλαιο, και τέλος, παρουσιάζεται η διάρθρωση των κεφαλαίων.

Στο **δεύτερο** κεφάλαιο επιχειρείται μια εισαγωγή στο θεσμό της πολιτικής προστασίας. Παρουσιάζεται ο ορισμός της πολιτικής προστασίας και κάποιες θεμελιώδεις έννοιες, οι οποίες αποτελούν τη βάση για την κατανόηση του συστήματος πολιτικής προστασίας αλλά και των θεμάτων που θα ακολουθήσουν, όπως αυτό της χρηματοδότησης.

Το **τρίτο** κεφάλαιο περιλαμβάνει μια εκτενή αναφορά στο σύστημα πολιτικής προστασίας και τον τρόπο οργάνωσής του πριν την εφαρμογή του Ν.3852/2010. Παρουσιάζεται η δομή των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας, τα όργανα της σε κεντρικό και αποκεντρωμένο επίπεδο, οι αρμοδιότητές τους αλλά και τα υλικά και άυλα στοιχεία του συστήματος πολιτικής προστασίας.

Το **τέταρτο** κεφάλαιο παρουσιάζει το Ν.3852/0/2010 και τις αλλαγές που αυτός επιφέρει στην αυτοδιοίκηση. Αναλύονται οι λόγοι που επέβαλλαν τη θέσπισή του και αναφέρονται οι νέες προοπτικές και οι ευκαιρίες για αποτελεσματικότερη λειτουργία των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας σε αυτοδιοικητικό επίπεδο.

Στο **πέμπτο** κεφάλαιο γίνεται μια εκτενής αναφορά των πηγών χρηματοδότησης των δράσεων πολιτικής προστασίας σε επίπεδο αυτοδιοίκησης. Αρχικά παρουσιάζονται οι εθνικοί πόροι, όπως οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) και οι ίδιοι πόροι. Στη συνέχεια εξετάζεται η δυνατότητα άντλησης πόρων από τα κοινοτικά ταμεία και από τα ταμεία της Ε.Ε. που ιδρύθηκαν για την παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη σε περίπτωση καταστροφών, και αναφορικά με την βοήθεια από τους κόλπους της Ε.Ε., παρουσιάζεται και ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας. Επιπλέον, εξετάζεται ως πηγή χρηματοδότησης ο δανεισμός και η ιδιωτική πρωτοβουλία.

Στο **έκτο** κεφάλαιο επιχειρείται η μετάβαση στο εμπειρικό μέρος της εργασίας. Παρουσιάζεται η μελέτη περίπτωσης. Πιο συγκεκριμένα, παρέχονται γενικές πληροφορίες που αφορούν την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση της Στερεάς Ελλάδας, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζονται οι δομές των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας αλλά και αναλύεται ο τρόπος χρηματοδότησής τους πριν την εφαρμογή του Ν. 3852/2010. Ακολουθεί αναφορά στις αλλαγές και τις προσδοκίες από την εφαρμογή του νόμου και στο τέλος οι αλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί από την εφαρμογή του μέχρι σήμερα, καθώς και η αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσιάζονται

με το νέο θεσμικό πλαίσιο. Έμφαση δίνεται στην οργανωτική δομή και τη διοικητική επάρκεια των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και στη δυνατότητα τους να χρηματοδοτούν δράσεις πολιτικής προστασίας.

Στο **έβδομο** κεφάλαιο παρουσιάζονται τα βασικά συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η παρούσα εργασία και διαπιστώνεται η επαλήθευση ή όχι της υπόθεσης εργασίας. Επίσης, βάσει των ευρημάτων διατυπώνονται προτάσεις οργανωτικού χαρακτήρα που στοχεύουν στην βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας και στη δυνατότητα χρηματοδότησης.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

### **ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

#### **2.1 Η θωράκιση απέναντι στις καταστροφές**

Η προστασία των ατόμων και του φυσικού αλλά και του δομημένου περιβάλλοντος σε επίπεδο πολιτείας γίνεται από ένα θεσμοθετημένο σύστημα δομών που ονομάζεται **πολιτική προστασία**. Ο όρος πολιτική προστασία σύμφωνα με το Ν.3013/2002, άρθρο 1, αναφέρεται στην προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές που προκαλούν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης κατά τη διάρκεια της ειρηνικής περιόδου. Στο πλαίσιο του ίδιου σκοπού περιλαμβάνεται η μέριμνα για τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και τις υποδομές της χώρας, με στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών των καταστροφών.

Το εν λόγω σύστημα εφαρμόζεται και υλοποιείται μέσα από ένα σύνολο δράσεων, μέτρων και προγραμμάτων τα οποία σχεδιάζονται και υλοποιούνται από πλήθος φορέων, όπως από την κεντρική και αποκεντρωμένη διοίκηση του κράτους, τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (π.χ. Δ.Ε.Κ.Ο.) και την κοινωνία των πολιτών (Μ.Κ.Ο. και Ε.Ο.).

Το σύστημα Πολιτικής Προστασίας επιτυγχάνει το σκοπό του μέσα από την εκπόνηση σχεδίων και προγραμμάτων πρόληψης ανά κατηγορία κινδύνου, τα μέτρα ετοιμότητας, αντιμετώπισης και αποκατάστασης. Επίσης, η επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού γίνεται και μέσω της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και της χρησιμοποίησης δημόσιων και ιδιωτικών μέσων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αλλά και μέσω εισηγήσεων προς τους αρμόδιους φορείς για την αναμόρφωση της αντίστοιχης νομοθεσίας.

## 2.2 Η θεσμοθέτηση της πολιτικής προστασίας

Ο θεσμός της πολιτικής προστασίας κατοχυρώνεται στην ελληνική έννομη τάξη με τη συγκρότηση αρχικά του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.), με το Ν. 1349/1983 και λίγα χρόνια αργότερα με τη συγκρότηση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π.), με το Ν.2344/1995. Στη συνέχεια ο Ν. 3013/2002 «Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας» διατυπώνει ορισμούς και έννοιες της πολιτικής προστασίας, ορίζει το σκοπό, τα μέσα, το δυναμικό αλλά και τα όργανά της.

Το νομικό πλαίσιο της πολιτικής προστασίας συμπληρώνεται και από το Ν.3536/2007 και συγκεκριμένα από το άρθρο 27, το οποίο ορίζει ότι το αίτημα των κρατικών υπηρεσιών για συνδρομή άλλων αρχών της ημεδαπής ή της αλλοδαπής υποβάλλεται αποκλειστικά μέσω της Γ.Γ.Π.Π.. Επίσης το 2009 με το Π.Δ. 184 η Γ.Γ.Π.Π. μεταφέρεται από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη μαζί με τα σώματα ασφαλείας.

Εκτός από τους νόμους που προαναφέρθηκαν, η πολιτική προστασία ενισχύεται από την έκδοση της υπ' αριθ. 1299/2003 Υπουργικής Απόφασης (Υ.Α.) με την ονομασία «Ξενοκράτης». Πρόκειται για ένα γενικό σχέδιο πολιτικής προστασίας το οποίο στοχεύει στη διαμόρφωση ενός συστήματος αποτελεσματικής αντιμετώπισης των καταστροφών. Το σχέδιο αυτό, μεταξύ άλλων, προσδιορίζει τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και τα όργανα που διευθύνουν τις επιχειρησιακές δυνάμεις σε όλα τα επίπεδα, καθορίζει τις αρμοδιότητες τους, παρέχει ουσιώδη στοιχεία στις αρμόδιες υπηρεσίες για την αξιολόγηση κινδύνων και για τον εντοπισμό ευπαθών περιοχών, επιβάλλει την εκπόνηση σχεδίων για κάθε κίνδυνο, παρέχει οδηγίες για την χάραξη στρατηγικών και την οργάνωση των υπηρεσιών και προβλέπει τη δημιουργία συστήματος επικοινωνίας και ροής των πληροφοριών.

Ακόμη, για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των τεχνολογικών κινδύνων, η δράση της πολιτικής προστασίας διέπεται και από τις διατάξεις της υπ' αριθ. 12044/613/19.4.2007 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ/376/Β). Η εν λόγω Κ.Υ.Α. εισάγει στην έννομη τάξη την κοινοτική οδηγία Σεβέζο ΙΙ και αφορά σε δράσεις που πρέπει να αναλάβει η πολιτεία είτε σε κεντρικό είτε σε τοπικό επίπεδο, για την πρόληψη και αντιμετώπιση τεχνολογικών καταστροφών, εξασφαλίζοντας έτσι την ασφαλή λειτουργία των εγκαταστάσεων που διαχειρίζονται επικίνδυνες ουσίες.

## 2.3 Βασικές έννοιες

Προτού γίνει η παρουσίαση του συστήματος πολιτικής προστασίας και των θεσμοθετημένων οργάνων που το αποτελούν, κρίνεται σκόπιμη η παρουσίαση των βασικών εννοιών και όρων πολιτικής προστασίας. Η επεξήγηση των εννοιών αυτών και των όρων αποτελεί το πλαίσιο για την κατανόηση όλου του συστήματος Πολιτικής Προστασίας.

Σύμφωνα με τον Ν.3013/2002 και το Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη «Ξενοκράτης» ως:

**Καταστροφή** νοείται κάθε ταχείας ή βραδείας εξέλιξης φυσικό φαινόμενο ή τεχνολογικό συμβάν στο χερσαίο, θαλάσσιο και εναέριο χώρο, το οποίο προκαλεί εκτεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις στον άνθρωπο, καθώς και στο ανθρωπογενές περιβάλλον. Η ένταση της καταστροφής καθορίζεται από το μέγεθος των απωλειών ή των ζημιών που αυτή προκαλεί.

**Κίνδυνος** νοείται η πιθανότητα εκδήλωσης ενός φυσικού φαινομένου ή τεχνολογικού συμβάντος ή και λοιπών καταστροφών, που μπορεί να προκληθεί στους πολίτες, στα αγαθά, στις πλουτοπαραγωγικές πηγές και τις υποδομές μιας περιοχής.

**Κατάσταση έκτακτης ανάγκης** πολιτικής προστασίας νοείται η κατάσταση, που σχετίζεται με συγκεκριμένη καταστροφή, για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται:

- Ειδικός συντονισμός από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του δυναμικού και των μέσων των υπηρεσιών και των φορέων, που αναλαμβάνουν δράση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και
- Κινητοποίηση δυναμικού και μέσων επιπλέον των διατιθέμενων υπό κανονικές συνθήκες.

## 2.4 Διαχείριση καταστροφών

Η ανάγκη διαχείρισης των καταστροφών προκύπτει από την παραδοχή ότι δεν υπάρχει μηδενικός κίνδυνος. Δεδομένου ότι η αποφυγή μιας καταστροφής δεν είναι πάντα εφικτή, θα πρέπει να αναπτυχθούν τρόποι διαχείρισης της ώστε να μην εξελιχθεί σε έκτακτη ανάγκη.

Η διαχείριση των καταστροφών, που αποτελεί κυκλική διεργασία, περιλαμβάνει τέσσερα στάδια, καθένα από τα οποία δεν έχει σαφή έναρξη και λήξη. Το πρώτο στάδιο αφορά την **πρόληψη**, όπου πρόκειται για δράσεις που στοχεύουν στην αποτροπή των καταστροφών ή στον μετριασμό των συνεπειών τους, στο βαθμό του εφικτού. Η κινητοποίηση των υπηρεσιών και των πόρων για την αντιμετώπιση μιας καταστροφής αποτελεί το στάδιο της **ετοιμότητας**. Το τρίτο στάδιο, εκείνο της **αντιμετώπισης**, εμπεριέχει δράσεις που υλοποιούνται κατά τη διάρκεια μιας καταστροφής, ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της. Τέλος, το στάδιο της **αποκατάστασης** αποτελούν οι δράσεις, που στόχο έχουν την ανακούφιση των πληγέντων και την επαναφορά στην προ της καταστροφής κατάσταση ( Γκουντρομίχου, 2011).

Η συνήθης αντίληψη και πρακτική στη χώρα είναι η εντατικοποίηση των προσπαθειών για αντιμετώπιση της καταστροφής και αποκατάσταση των ζημιών που αυτή προκάλεσε. Όπως αποδεικνύεται όμως από τον τρόπο χειρισμού συμβάντων που έχουν εκδηλωθεί, η πρακτική αυτή είναι ορισμένες φορές αναποτελεσματική και επιλύει το πρόβλημα με αποσπασματικό τρόπο. Με την πάροδο του χρόνου διαφαίνονται ολοένα και περισσότερο η ανάγκη για αλλαγή αντίληψης και η τάση για εφαρμογή όλων των σταδίων του κύκλου διαχείρισης καταστροφών ( γεγονός που αποδεικνύεται από τη θέσπιση κοινοτικών οργάνων με στόχο την πρόληψη, όπως η θέσπιση του Κοινοτικού Μηχανισμού της Πολιτικής Προστασίας).

Η φάση της πρόληψης παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαχείριση των κινδύνων αφού έχει ως αποτέλεσμα το μετριασμό τους ή, ενίοτε, και την αποτροπή τους . Η διαχείριση των κινδύνων με έμφαση στην πρόληψη πηγάζει και από την ανάγκη για εφαρμογή της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης. Η Επιτροπή Brundtland, κατά την έκδοση έκθεσης με τίτλο ‘το κοινό μας μέλλον’, το 1987, ορίζει ως βιώσιμη (ή αειφόρο) την ανάπτυξη με την οποία επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των αναγκών της σημερινής γενιάς χωρίς να διακυβεύεται η ικανοποίηση των αναγκών των μελλοντικών γενεών· όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση τη Επιτροπής – Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο: Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη (Πρόταση της Επιτροπής ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ) /\* COM/2001/0264 τελικό \*/ (Ε. Έ., 2001).

Η βιώσιμη ανάπτυξη έρχεται στο προσκήνιο πιο έντονα τα τελευταία έτη, γίνεται μέρος των πολιτικών λόγω της αναγκαιότητας για νέου τύπου διαχείριση των υφιστάμενων πόρων και

βασίζεται στους ακόλουθους πυλώνες: κοινωνία, οικονομία, περιβάλλον αλλά και πολιτισμός (Μητούλα, 2006). Συνεπώς, ο σεβασμός στο κοινωνικό σύνολο, στο περιβάλλον και στις αξίες του πολιτισμού αλλά και η ανάγκη για ευημερία με οικονομικούς όρους, έχουν μια κοινή συνισταμένη με αυτή του σκοπού της πολιτικής προστασίας. Τα συστήματα πολιτικής προστασίας στοχεύουν στην προστασία του ανθρώπου, των κοινωνιών και του περιβάλλοντος.

Επομένως, η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης συνδέεται με το θεσμό πολιτικής προστασίας στο επίπεδο της **πρόληψης** και του **μετριασμού των επιπτώσεων των καταστροφών**. Με την υιοθέτηση προληπτικών μέτρων αλλά και με τον μετριασμό των επιπτώσεων των καταστροφών, επιτυγχάνεται η προστασία του περιβάλλοντος και η αποτελεσματική διαχείριση των πόρων· τα παραπάνω θα μπορούσαν να αποτελέσουν ιδανικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα ενεργούν οι φορείς πολιτικής προστασίας.



## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**

### **ΟΡΓΑΝΑ-ΔΥΝΑΜΙΚΟ-ΜΕΣΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

#### **3.1 Φορείς και όργανα πολιτικής προστασίας**

Τα όργανα και οι φορείς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της πολιτικής προστασίας διακρίνονται, ανάλογα με το επίπεδο διοίκησης, σε κεντρικά και αποκεντρωμένα, σύμφωνα με το Ν.3013/2002. Ακόμη, οι φορείς της πολιτικής προστασίας δραστηριοποιούνται σε τρία επίπεδα διαχείρισης έκτακτων αναγκών, δηλαδή, στο τακτικό, στο επιχειρησιακό και στο πολιτικό, όπου σε κάθε ένα από τα οποία υπάρχουν διαφορετικές ευθύνες και αρμοδιότητες (Αναστόπουλος, 2001).

Βάσει του άρθρου 3 του Ν.3013/2002 στις δυνάμεις της πολιτικής προστασίας ανήκουν τα στελέχη πολιτικής προστασίας, οι Περιφέρειες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι και οι Κοινότητες, το Πυροσβεστικό Σώμα, η Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα, το Ε.Κ.Α.Β., οι Ένοπλες Δυνάμεις, ο Ο.Α.Σ.Π., οι εθελοντικές οργανώσεις, οι δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις και οι πολίτες της χώρας.

##### **3.1.1 Κεντρικά όργανα πολιτικής προστασίας**

###### Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π.)

Ο Ν. 3013/2002 αναφέρει την αποστολή και το πεδίο αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας: συγκεκριμένα, το άρθρο 6 προβλέπει ότι η Γ.Γ.Π.Π. έχει συντονιστικό και επιτελικό ρόλο σε θέματα πολιτικής προστασίας. Στις αρμοδιότητες της ανήκουν ο σχεδιασμός των πολιτικών του τομέα της πολιτικής προστασίας και η παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Ακόμη, η Γ.Γ.Π.Π. είναι αρμόδια για το συντονισμό όλων των δράσεων της πρόληψης, της αντιμετώπισης μιας καταστροφής και αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν από καταστροφές, αλλά είναι επίσης αρμόδια και για την τήρηση ειδικού φακέλου μετά από κάθε καταστροφή, ο οποίος περιλαμβάνει τις ενέργειες που έχουν γίνει. Επιπλέον, αξιοποιεί τα επιστημονικά στοιχεία που της παρέχονται, τα οποία αφορούν απειλούμενους κίνδυνους, και κινητοποιεί τα μέσα και το δυναμικό πολιτικής προστασίας προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος. Τέλος είναι αρμόδια για την εισήγηση πιστώσεων προς τον Υπουργό

Εσωτερικών, οι οποίες θα χορηγηθούν στους Ο.Τ.Α. για να αναπτύξουν οι τελευταίοι δράσεις πολιτική προστασίας.

Οι υπηρεσίες της διαρθρώνονται, σύμφωνα με το Π.Δ. 151/2004, αφενός σε γραφεία που υπάγονται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, όπως το Γραφείο Γενικού Γραμματέα και το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων, και αφετέρου στη Γενική Διεύθυνση Συντονισμού, στην οποία υπάγονται το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (Κ.Ε.Π.Π.), η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών, η Δ/ση Διεθνών Σχέσεων-εθελοντισμού-Εκπαίδευσης και Εκδόσεων και τέλος η Δ/ση Οικονομικού και Διοικητικής Υποστήριξης.

#### Διυπουργική Επιτροπή Εθνικού Σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3013/2002 στην Διυπουργική Επιτροπή Εθνικού Σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας συμμετέχουν οι υπουργοί Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (νυν Εσωτερικών), ως Πρόεδρος, Οικονομίας και Οικονομικών (νυν Οικονομικών), Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης (νυν Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας), Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων έργων (νυν Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής), Μεταφορών και Επικοινωνιών (νυν Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων Υγείας και Πρόνοιας), Υγείας και Πρόνοιας (νυν Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης), Γεωργίας (νυν Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), Δημόσιας Τάξης (νυν Προστασίας του Πολίτη), Πολιτισμού (νυν Πολιτισμού και Τουρισμού), Εμπορικής Ναυτιλίας (νυν Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας) και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (νυν Κυβερνητικός Εκπρόσωπος)<sup>1</sup>.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου είναι η έγκριση του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας και η σύνταξη του απολογισμού εφαρμογής των κυβερνητικών μέτρων αποκατάστασης μετά από γενικές, περιφερειακές ή τοπικές μεγάλης έντασης καταστροφές.

#### Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (Κ.Σ.Ο.Π.Π.)

Το Κ.Σ.Ο.Π.Π. αποτελεί συλλογικό όργανο της πολιτικής προστασίας στο οποίο συμμετέχουν οι Γενικοί Γραμματείς των περισσότερων Υπουργείων. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.3013/2002, στις αρμοδιότητες του οργάνου ανήκουν η συγκέντρωση και επεξεργασία προτάσεων για την

---

<sup>1</sup> Αντιστοίχιση υπουργείων και παρουσίαση κατά σειρά σύμφωνα με την υπ' αριθ. Απ Πρωθ Υ345/27.6.2011 (ΦΕΚ Β' 1510/27.6.2011) «Καθορισμός τάξης των Υπουργείων»

κατάρτιση της εισήγησης για τον Ετήσιο Εθνικό Σχεδιασμό της Πολιτικής Προστασίας, καθώς και προτάσεων για την παρακολούθηση της εφαρμογής του. Ακόμη, το Κ.Σ.Ο.Π.Π. είναι αρμόδιο και για το συντονισμό της διάθεσης του δυναμικού και των μέσων για την αντιμετώπιση των καταστροφών, για τη ενημέρωση του κοινού για απειλούμενους κινδύνους, για τον συντονισμό της αποκατάστασης των ζημιών μετά από μια καταστροφή και τέλος για τη σύνταξη του απολογισμού δράσεων που σχετίζονται με την αντιμετώπιση καταστροφών.

#### Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π.)

Ο Γ.Γ.Π.Π., σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.3013/2010, έχει την ευθύνη του συντονισμού και της επίβλεψης του έργου της πολιτικής προστασίας σε ολόκληρη την επικράτεια. Επίσης, εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών την έκδοση απόφασης για την κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης, την οποία και εκδίδει, εξουσιοδοτεί άλλα όργανα Πολιτικής Προστασίας να κηρύξουν κατάσταση έκτακτης ανάγκης, προβαίνει στο χαρακτηρισμό καταστροφών και εισηγείται την διάθεση και κατανομή των πιστώσεων σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

### **3.1.2 Αποκεντρωμένα όργανα πολιτικής προστασίας**

Τα αποκεντρωμένα όργανα πολιτικής προστασίας βάσει του άρθρου 10 του Ν. 3013/2002 είναι οι Γενικοί Γραμματείς Περιφερειών, οι Νομάρχες και οι Δήμαρχοι και Πρόεδροι Κοινοτήτων.

Τα όργανα αυτά επικουρούνται στο έργο τους από μονάδες πολιτικής προστασίας που έχουν συσταθεί με το Ν. 3013/2002. Συγκεκριμένα οι Γενικοί Γραμματείς Περιφέρειας επικουρούνται από τη Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας, οι Νομάρχες από το γραφείο Πολιτικής Προστασίας της Νομαρχίας και από το Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο (Σ.Ν.Ο.) , και οι Δήμαρχοι από το γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου και από το Συντονιστικό Τοπικό Όργανο (Σ.Τ.Ο.) .

## **3.2 Όργανα πολιτικής προστασίας σε αυτοδιοικητικό επίπεδο**

Οι ΟΤΑ αποτελούν τις βαθμίδες εκείνες της διοίκησης που βρίσκονται εγγύτερα στον πολίτη και κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα στο άρθρο 102 το οποίο θεμελιώνει τους δύο βαθμούς αυτοδιοίκησης. Αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ. και σύμφωνα με την άρθρο παράγραφο 1 του ανωτέρω άρθρου του Συντάγματος ‘συντρέχει υπέρ τους το τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων’, καθώς επίσης σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ‘έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια’. Αυτό σημαίνει ότι για να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους πρέπει να έχουν τους αναγκαίους πόρους και ότι για το σκοπό αυτό διαθέτουν δική τους περιουσία και προϋπολογισμό **(Τσάτσος, 1993)**.

Όπως αναφέρθηκε, οι Ο.Τ.Α. διαχειρίζονται τοπικές υποθέσεις. Ως τοπικές υποθέσεις χαρακτηρίζονται οι υποθέσεις που προάγουν ‘τα συμφέροντα των κατοίκων συγκεκριμένης εδαφικής περιοχής’ **(Τσάτσος, 1993)**. Έτσι τηρείται η αρχή της επικουρικότητας, η οποία ρυθμίζει το επίπεδο άσκησης των αρμοδιοτήτων, δηλαδή οι τοπικές υποθέσεις διοικούνται σε τοπικό επίπεδο και μόνο όταν οι στόχοι των δράσεων δεν επιτυγχάνονται στο επίπεδο αυτό, δρα επικουρικά άλλο επίπεδο ( είτε ανώτερο εθνικό επίπεδο, είτε υπερεθνικό επίπεδο) **(Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2009)**.

Οι Ο.Τ.Α. Α και Β βαθμού είναι επιφορτισμένοι με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων πολιτικής προστασίας, διαθέτοντας το απαραίτητο δυναμικό, τα μέσα αλλά και τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για την εφαρμογή των δράσεων αυτών. Ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων των δύο επιπέδων γίνεται και πάλι με βάση την αρχή της επικουρικότητας, και την αρχή της αναλογικότητας. Έτσι, ανάλογα με το μέγεθος και την έκταση του συμβάντος η διαχείρισή του γίνεται από το επίπεδο που θα επιτύχει καλύτερα τον επιδιωκόμενο σκοπό με την κινητοποίηση των πόρων που απαιτούνται για την περίπτωση.

### **3.2.1 Ο.Τ.Α. Β Βαθμού: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση**

Η άσκηση της λειτουργίας της πολιτικής προστασίας σε αυτό το επίπεδο όπως και σε κάθε άλλο επίπεδο διοίκησης προϋποθέτει συγκεκριμένη οργανωτική δομή και κατανομή αρμοδιοτήτων.

Σύμφωνα με το Ν.3013/2002, άρθρο 12, τα θεσμικά όργανα πολιτικής προστασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είναι ο Νομάρχης, αιρετό μονομελές όργανο το οποίο προϊσταται όλων των υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, επομένως και των υπηρεσιών της

πολιτικής προστασίας, το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και το Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο, όπου πρόκειται για συλλογικό όργανο. Το επίπεδο αυτό της αυτοδιοίκησης έχει αυξημένες αρμοδιότητες σε θέματα πολιτικής προστασίας.

Σύμφωνα με το Ν.3013/2010, ο Νομάρχης,

« α. Συντονίζει και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εντός των ορίων του νομού. β. έχει την ευθύνη εφαρμογής του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία περιφερειακά προγράμματα, μέτρα και δράσεις έχουν τοπικό χαρακτήρα, σε επίπεδο νομού. γ. διατυπώνει εισήγηση για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας του νομού, η οποία υποβάλλεται στο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας για τη διαμόρφωση σχετικής πρότασης, στο πλαίσιο της πρόβλεψης του άρθρου 11πα.1γ του παρόντος. δ. εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας την έκδοση της απόφασης για την κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, στις περιπτώσεις τοπικών καταστροφών και εκδίδει αποφάσεις κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, προκειμένου για τοπικές καταστροφές μικρής έντασης, μετά από προηγούμενη εξουσιοδότησή του από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. ε. έχει την ευθύνη της διάθεσης και τον συντονισμό της δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών του νομού, και στ. προεδρεύει του Συντονιστικού Νομαρχιακού Οργάνου.»

Ο Ν. 3013/2002 στο άρθρο 12, παράγραφος 2 προβλέπει τη σύσταση αυτοτελούς γραφείου πολιτικής προστασίας στην έδρα κάθε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης το οποίο υπάγεται στο Νομάρχη και αποτελείται από μια οργανική θέση συγκεκριμένων ειδικοτήτων<sup>2</sup>. Το εν λόγω γραφείο είναι αρμόδιο για τον σχεδιασμό των δράσεων πολιτικής προστασίας για όλο τον κύκλο διαχείρισης καταστροφών, τη διασφάλιση της κινητοποίησης του δυναμικού και των μέσων πολιτικής προστασίας σε περίπτωση καταστροφής, αλλά και για τον συντονισμό των υπηρεσιών της Ν.Α.

Ο σχεδιασμός, και ειδικότερα η σύνταξη σχεδίων ανά κίνδυνο προβλέπεται ως αρμοδιότητα και από την υπ' αριθμό 1299/2003 Υ.Α., «Σχέδιο Ξενοκράτης», όπου αναφέρονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε όλες τις φάσεις του συστήματος κινητοποίησης πολιτικής προστασίας.

Το Σ.Ν.Ο., σύμφωνα με τον Ν.3013/2002, είναι συλλογικό όργανο πολιτικής προστασίας και αποτελείται από τον Νομάρχη ως πρόεδρο, δύο μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, εκπρόσωπο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων, τους προϊσταμένους της Διεύθυνσης Πολιτικής

---

<sup>2</sup> Ο νόμος 3013/2002 προβλέπει για τη συγκεκριμένη θέση τους κλάδους ΠΕ Γεωλόγων, Τοπογράφων Μηχανικών, Δασολόγων, Χημικών Μηχανικών και Πολιτικών Μηχανικών

Προστασίας της Περιφέρειας και του Γραφείου Πολιτικής Προστασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τον Στρατιωτικό Διοικητή της περιοχής ή εκπρόσωπό του, τον Διευθυντή της Αστυνομικής Διεύθυνσης του νομού, τον Λιμενάρχη, τον Διοικητή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας του νομού, τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Δασών της Περιφέρειας, τον Προϊστάμενο Τεχνικών Έργων Νομαρχίας, τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης Υγείας- Πρόνοιας της Νομαρχίας, εκπρόσωπο εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας.

Το Σ.Ν.Ο. συνεδριάζει τακτικά δύο φορές το χρόνο και εκτάκτως σε περίπτωση καταστροφής, οπότε και λειτουργεί όλο το εικοσιτετράωρο. Η βασική αρμοδιότητα των μελών του Σ.Ν.Ο. είναι η εισήγηση μέτρων στον Νομάρχη για την υποβοήθησή του και ως συλλογικό όργανο είναι επιφορτισμένο με τη λήψη των απαραίτητων μέτρων που αφορούν στο σύνολο των δράσεων πολιτικής προστασίας.

### **3.2.2 Ο.Τ.Α. Α βαθμού : Δήμοι και κοινότητες**

Οι δήμοι είναι επίσης επιφορτισμένοι με αρμοδιότητες πολιτικής προστασίας, οι οποίες όμως είναι περιορισμένες σε σχέση με εκείνες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

Οι Ο.Τ.Α. Α βαθμού αποτελούνται από τους δήμους και τις κοινότητες της χώρας. Σύμφωνα με το Ν.3013/2002, όργανα πολιτικής προστασίας των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. είναι ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος της Κοινότητας οι οποίοι είναι και προϊστάμενοι των υπηρεσιών και των οργάνων πολιτικής προστασίας του δήμου και της κοινότητας αντίστοιχα, το Γραφείο πολιτικής προστασίας του δήμου και το Συντονιστικό Τοπικό Όργανο.

Ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος της Κοινότητας έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- «συντονίζουν και επιβλέπουν το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών εφόσον συμβαίνουν εντός των διοικητικών ορίων των αντίστοιχων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)

- έχουν την ευθύνη εφαρμογής του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία περιφερειακά προγράμματα, μέτρα και δράσεις έχουν τοπικό χαρακτήρα αναφορικά με τους αντίστοιχους Ο.Τ.Α.

- διατυπώνουν εισήγηση για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας του Ο.Τ.Α., η οποία υποβάλλεται στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας για διαμόρφωση σχετικής πρότασης, στο πλαίσιο της πρόβλεψης του άρθρου 11 παρ. 1γ του παρόντος νόμου.

- έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και των μέσων για πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών εντός των ορίων του οικείου Ο.Τ.Α.»

Το Γραφείο πολιτικής προστασίας των δήμων είναι αυτοτελές και οι αρμοδιότητες του συναρτώνται με τη εξασφάλιση της αναγκαίας οργάνωσης και υποδομής για τη λήψη μέτρων πολιτικής προστασίας<sup>3</sup>.

Το Σ.Τ.Ο. αποτελεί συλλογικό όργανο το οποίο συνιστάται στην έδρα κάθε δήμου σύμφωνα με το Ν.3013/2002 άρθρο 13 παράγραφος 3.α. Το όργανο αυτό αποτελείται από τον Δήμαρχο ως Πρόεδρο, δύο δημοτικούς συμβούλους, ειδικευμένα στελέχη πολιτικής προστασίας της Περιφέρειας και του νομού, εκπρόσωπο Στρατιωτικού Διοικητή της περιοχής, Διοικητή Αστυνομικού Τμήματος της έδρας του δήμου, Προϊστάμενο του Ειδικού Προσωπικού της Δημοτικής Αστυνομίας, εκπρόσωπο της Λιμενικής Αρχής αν υπάρχει στην έδρα του δήμου, Διοικητή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας της έδρας του δήμου, προϊστάμενο των τεχνικών υπηρεσιών του δήμου, προϊστάμενο του οικείου δασαρχείου ή εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Δασών της Περιφέρειας και εκπροσώπους των εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας.

Το Σ.Τ.Ο. σε περίπτωση καταστροφής λειτουργεί όλο το εικοσιτετράωρο και η βασική του αρμοδιότητα είναι η υποβοήθηση του έργου του Δημάρχου με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση του συμβάντος.

Εκτός από τα όργανα και τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο Ν.3013/2002 «Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και λοιπές διατάξεις», η Υ.Α. 1299/2003 με την συνηματική λέξη «Ξενοκράτης» αναφέρει και επιπλέον αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. Α βαθμού όπως το ότι πρέπει να μεριμνούν για την εξασφάλιση της αναγκαίας οργάνωσης και υποδομής των υπηρεσιών τους, προκειμένου να είναι ικανές για τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων πολιτικής προστασίας και να συντάσσουν προς τούτο σχετικά μνημόνια ενεργειών, να καθορίζουν χώρους υποδοχής πληγέντων και να μεριμνούν για την ανάπτυξη υποδομών στους χώρους αυτούς ικανών για τη διαβίωση των εκεί διαμενόντων, να πράττουν στα πλαίσια της δικαιοδοσίας τους οτιδήποτε συμβάλλει στο έργο της πολιτικής προστασίας

---

<sup>3</sup> Ν.3013/2002, ΦΕΚ 102, τεύχος Α', άρθρο 13§ 2

### **3.2.3 Σχέση των Ο.Τ.Α. Α και Β Βαθμού**

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο του Α όσο και του Β βαθμού δεν έχουν ιεραρχική σχέση μεταξύ τους ούτε ασκεί εποπτεία η μια βαθμίδα στην άλλη. Η εποπτεία των ΟΤΑ ανήκει στο κράτος και στις αποκεντρωμένες του δομές, τις Περιφέρειες.

Επομένως, αναφορικά με την άσκηση αρμοδιοτήτων πολιτικής προστασίας τα δύο επίπεδα ασκούν τις αρμοδιότητες τους βάσει των νόμων που διέπουν γενικά το πλαίσιο της πολιτικής προστασίας, όπως ο Ν.3013/2002 και η Υ.Α. 1299/2003 αλλά του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων καθώς και του Κώδικα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.



### **3.3 Μέσα και δυναμικό Πολιτικής Προστασίας**

Προηγουμένως παρουσιάστηκε η δομή των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας σε κεντρικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο τόσο με το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο της αυτοδιοίκησης όσο και με τη νέα αρχιτεκτονική της. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στο ανθρώπινο δυναμικό και τα μέσα των δομών πολιτικής προστασίας.

#### **3.3.1 Ανθρώπινο δυναμικό**

Τα στελέχη πολιτικής προστασίας για να ασκήσουν τα καθήκοντά τους θα πρέπει να έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και να είναι καταρτισμένα στο αντικείμενο αυτό. Το νομικό πλαίσιο που περιγράφηκε προηγουμένως αναφέρει ότι η κάλυψη θέσεων στις υπηρεσίες πολιτικής προστασίας μπορεί να γίνεται από την κατηγορία ΠΕ των Δασολόγων, Γεωλόγων και Μηχανικών. Το αντικείμενο των ειδικοτήτων αυτών έχει μεγάλη συνάφεια με το αντικείμενο της πολιτικής προστασίας. Ωστόσο στην περίπτωση που οι υπάλληλοι πολιτικής προστασίας δεν ανήκουν στους κλάδους που αναφέρει ο Ν.3013/2002, έχουν τη δυνατότητα να καταρτιστούν στα θέματα πολιτικής προστασίας μέσα από τα σεμινάρια που οργανώνονται από το ΙΝ.ΕΠ. του ΕΚΔΔΑ. Επιπλέον, η δυνατότητα να ασκήσουν τα καθήκοντα αυτά αποτελεσματικά και άλλοι υπάλληλοι, πλην αυτών των κλάδων, παρέχεται μέσα από την φοίτηση τους στο τμήμα πολιτικής προστασίας της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.).

Στο ανθρώπινο δυναμικό θα μπορούσαν να ενταχθούν και οι Εθελοντικές Οργανώσεις. Οι εθελοντικές ομάδες (Ε.Ο.) με δράση σχετική με την πολιτική προστασία δραστηριοποιούνται κυρίως σε θέματα πρόληψης, αντιμετώπισης των καταστροφών και αποκατάστασης. Οι ομάδες αυτές προσφέρουν πολύτιμη βοήθεια στους φορείς πολιτικής προστασίας και κυρίως στην Τ.Α. καθώς σύμφωνα με το Ν.3013/2010, συμμετέχουν στα Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας (Σ.Ο.Π.Π). των περιφερειακών ενοτήτων (πρώην Σ.Ν.Ο.) και στα Σ.Τ.Ο., πραγματοποιούν περιπολίες σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από αυξημένη τρωτότητα και σε περίπτωση καταστροφής διαθέτουν τις δυνάμεις τους στους φορείς της αυτοδιοίκησης για την αντιμετώπιση της καταστροφής (Πάτας & Παπακυριακού, 2007).

#### **3.3.2 Επιστήμη**

Η συνεισφορά της επιστήμης στην πρόληψη των κινδύνων αποτελεί βασικό στοιχείο του συστήματος. Τα επιστημονικά δεδομένα είναι ιδιαίτερος χρήσιμα για την κατανόηση των φυσικών φαινομένων και τη μελέτη ανθρώπινης συμπεριφοράς που ενδέχεται να προκαλέσει τεχνολογικά ατυχήματα (Παπαδόπουλος, 2000). Η μελέτη τους συμβάλλει αποτελεσματικά στην πρόληψη του κινδύνου και αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για το σχεδιασμό δράσεων, κάτι που προβλέπεται και από το άρθρο 6, παράγραφος β, του Ν.3013/2002. Για να είναι σημαντική η συμβολή της επιστήμης στον τομέα της πολιτικής προστασίας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αξιοποίηση της γνώσης που αυτή παρέχεται από το ανθρώπινο δυναμικό των υπηρεσιών.

### 3.3.3 Τεχνολογίες

Οι υπάλληλοι της πολιτικής προστασίας θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν ως εργαλείο για την άσκηση των καθηκόντων τους και τις νέες τεχνολογίες. Αυτές παρέχουν τη δυνατότητα για συγκέντρωση και τήρηση στοιχείων που αφορούν στους κινδύνους και καθορίζουν το πλαίσιο της διαλειτουργικότητας<sup>4</sup>, μέσα στο οποίο πρέπει να λειτουργούν οι υπηρεσίες πολιτικής προστασίας, επιτρέποντας τη διάδοση πληροφορίας και την επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών. Μέσω της τεχνολογίας δίνεται η δυνατότητα για τη χρήση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων τα οποία καθιστούν καλύτερη και πιο αποτελεσματική τη διαχείριση του κινδύνου.

Οι νέες τεχνολογίες, εκτός από τις δυνατότητες για επικοινωνία που προσφέρουν, παρέχουν και ένα πλήθος εργαλείων χρήσιμων σε όλη τη φάση διαχείρισης μιας καταστροφής. Τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, γνωστά ως GIS (Geographical Information Systems), αποτελούνται από μηχανολογικό εξοπλισμό, λογισμικό και διοίκηση (άνθρωποι) και παρέχουν τη δυνατότητα συλλογής, αποθήκευσης, ανάλυσης, επεξεργασίας και απόδοσης της γεωγραφικής πληροφορίας. Τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφορίας συνδέουν τη χωρική πληροφορία με την περιγραφική, δηλαδή δίνουν πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο γεωγραφικό σημείο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του, και αποτελούν εργαλείο δημιουργίας ψηφιακών θεματικών χαρτών (Καλύβας, 2011).

Τα GIS μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πρόληψη κινδύνων, καθώς με τη δημιουργία θεματικών χαρτών γίνεται αποτύπωση της ευπάθειας μιας περιοχής, χρησιμεύουν στο σχεδιασμό των δράσεων όπως για παράδειγμα στο σχεδιασμό τοποθέτησης εξοπλισμού πυροπροστασίας και στη φάση της αντιμετώπισης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη λήψη απόφασης με βάση τη γεωγραφική πληροφορία που προσφέρουν. Μετά από μια καταστροφή μπορούν να αποτυπώσουν

---

<sup>4</sup> Ν.3448/2006, ΦΕΚ57/τΑ'

το μέγεθος των επιπτώσεων σε μια περιοχή και να χρησιμεύσουν στο σχεδιασμό δράσεων αποκατάστασης.

Τα δορυφορικά συστήματα είναι εξίσου χρήσιμα για την ανάπτυξη δράσεων πολιτικής προστασίας. Τα συστήματα αυτά επιτρέπουν την παρατήρηση της γης από το διάστημα και προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για όλο τον κύκλο διαχείρισης του κινδύνου. Στο στάδιο της πρόληψης, παρέχουν, για παράδειγμα, μετεωρολογικά δεδομένα επιτρέποντας έτσι στις αρμόδιες υπηρεσίες να βρίσκονται σε ετοιμότητα όταν υπάρχει πρόβλεψη για ακραία καιρικά φαινόμενα. Ακόμη προσφέρουν πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο για τις καταστροφές, όπως για την εξέλιξη μιας πυρκαγιάς ή μιας πλημμύρας ή ακόμη και για τη διαρροή τοξικής ουσίας σε υδάτινο περιβάλλον (**Μασσίνας & Παραδείσης, 2007**). Τέλος με τη λήψη εικόνων επιτρέπουν τη διαπίστωση του ρυθμού αποκατάστασης σε μια πληγείσα περιοχή· αυτό γίνεται με τη σύγκριση εικόνων που έχουν ληφθεί σε διάφορα χρονικά διαστήματα μετά την καταστροφή.

### **3.3.4 Εξοπλισμός**

Επιπλέον, μέρος του συστήματος πολιτικής προστασίας είναι και ο επιχειρησιακός εξοπλισμός. Στον εξοπλισμό αυτό περιλαμβάνονται οχήματα μεταφοράς υλικών και προσωπικού ή οχήματα για τη μεταφορά του πληγέντα πληθυσμού, ειδικά οχήματα για καθαρισμό ή εκχιονισμό, ο εξοπλισμός των εθελοντών και τα συστήματα επικοινωνίας .

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**

### **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ‘ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ’**

#### **4.1 Η πορεία προς τον Καποδίστρια**

Η διοικητική οργάνωση του κράτους διακρίνεται στην κεντρική και αποκεντρωμένη διοίκηση και στην αυτοδιοίκηση. Ο ρόλος της κεντρικής διοίκησης ήταν ανέκαθεν κυρίαρχος. Η κεντρική διοίκηση ηγούνταν όλων των δομών του κράτους και δεν περιορίστηκε ποτέ στον επιτελικό ρόλο που θα έπρεπε να έχει.

Ο κατακερματισμός της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι γεγονός μέσα από την ύπαρξη μεγάλου αριθμού δήμων και κοινοτήτων. Το πλήθος των φορέων της Τ.Α. οδήγησε στην θέσπιση του Ν. 2539/1997, γνωστός ως «Πρόγραμμα Καποδίστριας». Με το πρόγραμμα αυτό επιχειρήθηκε η ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από υποχρεωτικές συγχωνεύσεις δήμων και κοινοτήτων. Η εφαρμογή του νόμου είχε ως αποτέλεσμα την μετάβαση από τους 5.318 δήμους και τις 457 κοινότητες στους 914 δήμους και τις 120 κοινότητες (**Επιθεώρηση ΤΑ, 2010**). Ο μειωμένος αριθμός διοικητικών βαθμίδων δημιούργησε προσδοκίες για την αποτελεσματική λειτουργία τους και για τις προοπτικές ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

#### **4.2 Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη**

Παρά τη διοικητική μεταρρύθμιση του 1997 με τη συγχώνευση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και τη θεσμοθέτηση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης το 1994, η διαιώνιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης και η απόκλιση της από τις επιδόσεις των ευρωπαϊκών Ο.Τ.Α. είναι πραγματικότητα.

Η ανάγκη για δομές που χαρακτηρίζονται από διαφανή λειτουργία και αποτελεσματικότητα είναι πιο επιτακτική από ποτέ, ιδίως σε ένα περιβάλλον οικονομικής κρίσης, αλλά συγχρόνως και σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία για τη χώρα. Η κατάλληλη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων και η επιταγή για τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη είναι ζωτικής σημασίας. Η αιτιολογική έκθεση του Ν.3852/2010 αναφέρει ότι «Μια τοπική αυτοδιοίκηση χωρίς επιχειρησιακή ικανότητα, τείνει να ασχολείται με την εσωτερική της αναπαραγωγή και τη μεσίτευση τοπικών συμφερόντων σε άλλα επίπεδα άσκησης της εξουσίας και όχι με την επίλυση των τοπικών προβλημάτων από

δημοκρατικά νομιμοποιημένα και πολιτικά υπεύθυνα και υπόλογα, έναντι των τοπικών κοινωνιών, όργανα.»

Το ζητούμενο με το νέο πρόγραμμα «Καλλικράτης» είναι ένα αποτελεσματικό κράτος, με την κεντρική διοίκηση σε επιτελικό ρόλο και την τοπική αυτοδιοίκηση, εξοπλισμένη με τους απαραίτητους πόρους, να αξιοποιεί τα πλεονεκτήματά της και είναι να ικανή να σχεδιάζει και να υλοποιεί την αναπτυξιακή της πορεία. Ο στόχος του νέου προγράμματος, εκτός από ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό σύστημα διοικητικής οργάνωσης του κράτους, είναι και η δημιουργία του κατάλληλου μεγέθους των διοικητικών δομών που θα επιτρέψει στους Ο.Τ.Α. να αξιοποιήσουν στο έπακρο τους πόρους που προέρχονται από την περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να διεκπεραιώνουν τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις τοπικές υποθέσεις (Μαυραγάνη, 2010).

### 4.3 Η αρχιτεκτονική της τοπικής αυτοδιοίκησης

Ο Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης» ακολουθώντας τις διατάξεις του Συντάγματος, του άρθρου 102, για την ύπαρξη δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης, αναμορφώνει το υπάρχον διοικητικό σύστημα.

Το νέο σχήμα της κρατικής δομής διατηρεί στην κεντρική δομή τα Υπουργεία, στο επίπεδο όμως των περιφερειακών τους υπηρεσιών τοποθετούνται αντί για τις 13 Περιφέρειες οι 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνιστάται Γενική Γραμματεία, προϊστάμενος της οποίας είναι ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, καθώς και η αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας των Ο.Τ.Α.

Στη δεύτερη βαθμίδα αυτοδιοίκησης, τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις διαδέχονται οι Περιφερειακές Διοικήσεις και έτσι από τις 66 συνολικά οντότητες<sup>5</sup> της δεύτερης βαθμίδας γίνεται η μετάβαση στις 13 αιρετές περιφέρειες, τα γεωγραφικά όρια των οποίων συμπίπτουν με εκείνα των πρώην κρατικών περιφερειών. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, για τη χάραξη των ορίων των νέων δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α., σημαντικό ήταν το γεωγραφικό κριτήριο που σχετίζεται με την εξελισσόμενη υλοποίηση των προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) αλλά και το γεγονός ότι το μέγεθος αυτό θεωρείται κατάλληλο για να λειτουργήσει ως αναπτυξιακός μοχλός σε περιφερειακό επίπεδο.

---

<sup>5</sup> Ο νόμος 2218/1994 προέβλεπε 54 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, 3 διευρυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, 9 Επαρχεία

Οι περιφερειακές αυτοδιοικήσεις ασκούν πλήθος σημαντικών αρμοδιοτήτων με περιεχόμενο την ανάπτυξη και φυσικά την ορθότερη διευθέτηση τοπικών υποθέσεων της συγκεκριμένης κλίμακας. Κάθε περιφέρεια διαιρείται σε περιφερειακές ενότητες, τα γεωγραφικά και διοικητικά όρια των οποίων συμπίπτουν με εκείνα των πρώην νομαρχιών. Όργανα της Περιφέρειας είναι ο Περιφερειάρχης, οι Αντιπεριφερειάρχες της κάθε περιφερειακής ενότητας, το Περιφερειακό Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή, η Οικονομική Επιτροπή, η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης, και ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης.

Οι δήμοι, μέσω υποχρεωτικής συγχώνευσης, μειώνονται από 1.034 σε 325 και αποκτούν μεγαλύτερο μέγεθος, νέες αρμοδιότητες και είναι επιφορτισμένοι με την παροχή περισσότερων και ποιοτικότερων υπηρεσιών προς τον πολίτη (**Επιθεώρηση ΤΑ, 2010α**). Στόχος και εδώ είναι η αποτελεσματικότερη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων και η υποστήριξή τους με τους κατάλληλους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους ώστε να είναι ικανοί να εκτελέσουν το έργο τους. Όργανα των δήμων, σύμφωνα με το Ν.3852/2010, είναι ο Δήμαρχος, το Δημοτικό Συμβούλιο, η Οικονομική Επιτροπή, η Εκτελεστική Επιτροπή και η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.

Για την υποστήριξη των νέων δήμων και περιφερειών και με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη και την άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων καταρτίζεται το πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.», σύμφωνα με το άρθρο 281 του Ν. 3852/2010. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί αναπτυξιακό εργαλείο και τη συνέχεια του Εθνικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.) του προγράμματος «Θησέας» (**Επιθεώρηση ΤΑ, 2010b**).

## **4.4 Οι αλλαγές στη διοικητική δομή της χώρας και η πολιτική προστασία**

Σχετικά με το θεσμό της πολιτικής προστασίας, παρατηρούνται κάποιες αλλαγές στη διάρθρωση των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας. Οι αλλαγές αυτές σχετίζονται με το προσωπικό, τις αρμοδιότητες και τον εξοπλισμό που διαθέτουν οι νέοι Ο.Τ.Α. (Παραλίκας, 2011).

### **4.4.1 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Α.Δ.)**

Σύμφωνα με ορισμένα Προεδρικά Διατάγματα<sup>6</sup> στα οποία προβλέπεται ο Οργανισμός των αποκεντρωμένων διοικήσεων, στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης ιδρύεται Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας, η οποία υπάγεται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας είναι αρμόδια για το σχεδιασμό και την οργάνωση σε θέματα πρόληψης, ενημέρωσης και αντιμετώπισης των καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης καθώς και για το συντονισμό των υπηρεσιών της στην αντιμετώπιση των καταστροφών.

Η εν λόγω διεύθυνση αποτελείται από τα ακόλουθα δύο τμήματα, το τμήμα Σχεδιασμού και Πρόληψης και το τμήμα Αντιμετώπισης και Αποκατάστασης. Το μεν πρώτο είναι αρμόδιο για την κατάρτιση σχεδίων αντιμετώπισης κινδύνων και για τον σχεδιασμό των προγραμμάτων και δράσεων πολιτικής προστασίας που αφορούν την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, το δε δεύτερο, είναι αρμόδιο για το συντονισμό των υπηρεσιών σε περίπτωση καταστροφής, για την αντιμετώπιση αυτής αλλά και για την αποκατάσταση των ζημιών που ενδεχομένως έχουν προκληθεί.

Ακόμη, τα Προεδρικά Διατάγματα προβλέπουν ότι τις θέσεις των Διευθυντών και των Προϊσταμένων καλύπτουν συγκεκριμένοι κλάδοι της κατηγορίας ΠΕ όπως για παράδειγμα όλοι οι κλάδοι των Μηχανικών, ενώ δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για την κάλυψη των θέσεων αυτών από αποφοίτους του τμήματος πολιτικής προστασίας της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.)

Ο Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» στο άρθρο 280 παράγραφος 27 προβλέπει ότι στις αρμοδιότητες της

---

<sup>6</sup> Π.Δ. 135-27.12.2010 ΦΕΚ Α' 228, Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής  
Π.Δ. 138-27.12.2010 ΦΕΚ Α' 231, Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας  
Π.Δ. 139-27.12.2010 ΦΕΚ Α' 232, Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας-Ιονίων Νήσων  
Π.Δ. 142-27.12.2010 ΦΕΚ Α' 235, Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης

Α.Δ., στον τομέα της πολιτικής προστασίας προστίθενται «Η συγκρότηση, στελέχωση και εφοδιασμός με τα αναγκαία μέσα και εφόδια και λειτουργία του περιφερειακού Συντονιστικού Κέντρου Δασοφυλάγιών (Σ.Κ.Δ.) σε συνεργασία με το κεντρικό Συντονιστικό Κέντρο Δασοφυλάγιών (Κ.Σ.Κ.Δ.). Ο έλεγχος κάθε φύσης τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού της περιφέρειας, η συντήρηση και η επισκευή του σε συνεργασία με το Κ.Σ.Κ.Δ.. Η συνεργασία με το Κ.Σ.Κ.Δ. για την επιχειρησιακή αξιοποίηση των εναέριων μέσων και τη συνδρομή αυτών σε επιχειρήσεις εκτός περιφέρειας.»

#### **4.4.2 Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση**

Οι νέες αιρετές περιφέρειες αποτελούν τη μεγάλη αλλαγή που επιφέρει το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Το μέγεθος τους συνοδεύτηκε και από την ανάλογη μεταφορά αρμοδιοτήτων αλλά και των ανάλογων πόρων.

Η δομή και το καθεστώς των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας στις αιρετές περιφέρειες ρυθμίζεται με τα Προεδρικά Διατάγματα που εκδόθηκαν και αφορούν τον Οργανισμό της κάθε περιφέρειας. Σε κάθε περιφέρεια προβλέπονται κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες. Οι περιφερειακές υπηρεσίες οργανώνονται στο πλαίσιο κάθε περιφερειακής ενότητας και υπάγονται στην οργανική μονάδα της κεντρικής υπηρεσίας. Στην έδρα κάθε περιφέρειας ιδρύεται Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας η οποία απαρτίζεται από τα τμήματα Πολιτικής Προστασίας της κάθε περιφερειακής ενότητας, όπως ορίζεται στους οργανισμούς των Περιφερειών<sup>7</sup>.

Τα όργανα που εμπλέκονται στον τομέα της πολιτικής προστασίας στο επίπεδο της περιφέρειας είναι ο Περιφερειάρχης, ως προϊστάμενος όλων των υπηρεσιών της περιφέρειας, οι Αντιπεριφερειάρχες, που ασκούν τις βασικές αρμοδιότητες σε επίπεδο συντονισμού εντός των ορίων της περιφερειακής τους ενότητας, το Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (Σ.Ο.Π.Π.) της περιφερειακής ενότητας, η εκτελεστική επιτροπή, και φυσικά οι υπάλληλοι της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας και των τμημάτων των περιφερειακών ενότητων αυτής.

Σύμφωνα με το Ν. 3852/2010 στο άρθρο 186 «αρμοδιότητες των περιφερειών» Μέρος Θ, η περιφέρεια στον τομέα της πολιτικής προστασίας είναι αρμόδια για :

1.«Το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών εντός της εδαφικής της περιφέρειας, στο πλαίσιο του Ν.3013/2003 (ΦΕΚ 102 Α'), όπως ισχύει.

---

<sup>7</sup> Ενδεικτικά αναφέρεται, ο Οργανισμός Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας Π.Δ. 148/2010 (ΦΕΚ/241/Α'), ο Οργανισμός Περιφέρειας Αττικής Π.Δ. 145/2010 (ΦΕΚ/248/Α'), ο Οργανισμός Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας Π.Δ. 133/2010 (ΦΕΚ/226/Α')



2.Την ευθύνη για την εφαρμογή του ετήσιου σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία προγράμματα, μέτρα και δράσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο περιφέρειας.

3.Τη διατύπωση εισηγήσεων για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιφέρειας, προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο εισήγησης για τον ετήσιο εθνικό σχεδιασμό πολιτικής προστασίας από τη Διυπουργική Επιτροπή.

4.Την υποβολή εισήγησης στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας για την έκδοση απόφασης κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, στις περιπτώσεις τοπικών καταστροφών.

5.Την έκδοση αποφάσεων κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, για τοπικές καταστροφές μικρής έντασης.

6.Τον σχεδιασμό και την οργάνωση θεμάτων πρόληψης, ενημέρωσης και αντιμετώπισης των καταστροφών ή των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και τη διάθεση και τον συντονισμό της δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων προς την κατεύθυνση αυτή.

7.Το συντονισμό όλων των υπηρεσιών της περιφέρειας, καθώς και του δημόσιου και ιδιωτικού δυναμικού και μέσων για την εξασφάλιση της ετοιμότητας, την αντιμετώπιση των καταστροφών και την αποκατάσταση των ζημιών.

8.Την έκδοση απόφασης για την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών, καθώς και κινητών και ακίνητων σύμφωνα με τις ρυθμίσεις άρθρου 41 του Ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42 Α΄).

9.Τη συμμετοχή στην εκπόνηση προγραμμάτων αντιπυρικής προστασίας δασικών εκτάσεων, στο σχεδιασμό και στη μελέτη μεθόδων και μέσων για την πρόληψη και καταστολή τους.

10.Τη συνεργασία με τους αρμοδίους φορείς για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών.

11.Τη συμμετοχή στο συντονισμό και στην αξιοποίηση των εναέριων και επίγειων μέσων, στο πλαίσιο συνεργασίας με τους αρμοδίους φορείς για τη δασοπυρόσβεση.

12.Την προμήθεια μηχανημάτων και αυτοκινήτων για τις ανάγκες της περιφέρειας.»

#### **4.4.3 Μητροπολιτικές Περιφέρειες**

Το Πρόγραμμα Καλλικράτης κατοχυρώνει την έννοια της μητροπολιτικής περιφέρειας. Πρόκειται για αυτοδιοικούμενα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)τα οποία ασκούν αρμοδιότητες πέραν εκείνων των περιφερειών. Στο άρθρο 210 του Μέρους Ε΄ του Ν. 3852/2010 προβλέπεται η σύσταση της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Αττικής και της Μητροπολιτικής ενότητας της Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Στις λειτουργίες μητροπολιτικού χαρακτήρα που ασκούνται από τις μητροπολιτικές περιφέρειες συγκαταλέγονται μεταξύ άλλων και ο τομέας πολιτικής προστασίας και ασφάλειας. Σύμφωνα με την παράγραφο Δ του ίδιου άρθρου, οι αρμοδιότητες αυτές είναι

- 1.«η εκπόνηση σχεδίων έκτακτης ανάγκης,
- 2.η συγκρότηση και λειτουργία συντονιστικού μητροπολιτικού οργάνου για την πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών,
- 3.η διαχείριση και εφαρμογή προγραμμάτων πολιτικής προστασίας,
- 4.ο σχεδιασμός αναδασώσεων και αντιχειμαρρικής προστασίας και η μέριμνα για την κατάρτιση πολυετών προγραμμάτων περιφερειακού επιπέδου,
- 5.η μέριμνα για το σχεδιασμό αντιπυρικής προστασίας και η οργάνωση της αρωγής και συνεργασίας των εμπλεκόμενων κρατικών και άλλων φορέων και των Ο.Τ.Α. στο έργο της καταστολής των δασικών πυρκαγιών.»

#### **4.4.4 Δήμοι**

Σύμφωνα με το άρθρο 97 του Ν. 3852/2010, οι δήμοι στο πλαίσιο κατάρτισης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας και της συγκρότησης των υπηρεσιών τους υποχρεούνται να περιλάβουν στους οργανισμούς αυτούς και υπηρεσιακή μονάδα με αντικείμενο το περιβάλλον και την πολιτική προστασία.

Σε δήμους με παραπάνω από έναν αντιδημάρχους συνίσταται εκτελεστική επιτροπή και σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος θ, εισηγείται σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της περιφέρειας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Επίσης ο Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας ή ο Εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας καταγράφει τα μέσα και το δυναμικό που μπορεί να συμβάλλει σε περίπτωση καταστροφής, συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου για την κατάρτιση σχεδίων πρόληψης πυρκαγιών και άλλων καταστροφών και είναι υπεύθυνος για την ομάδα πυρασφάλειας της τοπικής κοινότητας.

Με τις διατάξεις του Ν. 3852/2010 δίνεται έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος, με την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής να λαμβάνει αποφάσεις για θέματα περιβάλλοντος και το Συμβούλιο Δημοτικής και Τοπικής Κοινότητας να είναι αρμόδιο για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Ακόμη, έμφαση δίνεται και στην προώθηση του εθελοντισμού και των εθελοντικών οργανώσεων στην προστασία του περιβάλλοντος.

## 4.5 Αξιολόγηση

Η διοικητική μεταρρύθμιση που εισάγεται με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» αναβαθμίζει το σύστημα της πολιτικής προστασίας, χωρίς να αλλοιώνει τα βασικά χαρακτηριστικά του όπως διαμορφώθηκαν με το Ν. 3013/2003 (**Διαμαντής, 2011**).

Ενισχυμένος παραμένει ο δεύτερος βαθμός της Τ.Α. σε θέματα πολιτικής προστασίας καθώς εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητάς του ο συντονισμός, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων πολιτικής προστασίας ενώ οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται σε μεγαλύτερη γεωγραφική έκταση. Αναβάθμιση μπορεί να θεωρηθεί και η ένταξη της πολιτικής προστασίας στις αρμοδιότητες των μητροπολιτικών περιφερειών.

Ωστόσο, υποστηρίζεται ότι, παρόλο που η νέα δομή στοχεύει στην αποτελεσματικότητα, η προσθήκη ενός ενδιάμεσου συντονιστικού επιπέδου, δηλαδή του Αντιπεριφερειάρχη μιας περιφερειακής ενότητας, ίσως δημιουργήσει ζητήματα αποτελεσματικότητας και συντονισμού σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (**Αναστόπουλος, 2011**).

Ο ρόλος των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. για θέματα πολιτικής προστασίας αναβαθμίζεται με τη δημιουργία μεγαλύτερης δομής που ενσωματώνει το δυναμικό και τα μέσα συνενωμένων πλέον δήμων. Οι νέοι δήμοι ασκούν αρμοδιότητες σε μεγαλύτερη χωρική έκταση, και υποχρεούνται να συντάσσουν σχέδια για κάθε κατηγορία κινδύνου.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά οι αρμοδιότητες των δήμων και των περιφερειακών αυτοδιοικήσεων όπως ισχύουν σήμερα σύμφωνα με το Ν.3013/2003 και το Ν. 3852/2010.

Πίνακας 1. Αρμοδιότητες Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων και Δήμων

<b>Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις</b>	<b>Δήμοι</b>
1. Συντονισμός και επίβλεψη έργου πολιτικής προστασίας εντός των ορίων της εδαφικής περιφέρειας	1. Σύσταση μονάδων πολιτικής προστασίας
2. Εκπόνηση σχεδίων	2. Προστασία φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
3. Σχεδιασμός αναδασώσεων, αντιχειμαρρικής και αντιπυρικής προστασίας	3. Κατάρτιση σχεδίων για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών
4. Διαχείριση και εφαρμογή προγραμμάτων πολιτικής προστασίας	4. Σύσταση τοπικού συντονιστικού οργάνου
5. Συντονισμός και διάθεση μέσων και δυναμικού σε περίπτωση καταστροφής	
6. Σύσταση Συντονιστικού οργάνου πολιτικής προστασίας εντός της περιφέρειας	

Πηγή: (προσαρμοσμένο) Ν.3013/2003 και Ν. 3852/2010

## **4.6 Προσδοκίες – Ευκαιρίες**

Ο Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης» έχει τεθεί σε ισχύ εδώ και λίγους μήνες· το χρονικό αυτό διάστημα είναι μικρό για να εξαχθούν συμπεράσματα για τις επιδράσεις του στο θεσμό της πολιτικής προστασίας. Παρ' όλα αυτά γεννά προσδοκίες για αποτελεσματικότητα, όχι μόνο σε επίπεδο πολιτικής προστασίας αλλά για το σύνολο των τομέων δραστηριοποίησης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με τη διοικητική μεταρρύθμιση επιχειρείται εξοικονόμηση πόρων και η χάραξη αναπτυξιακής πορείας στην οποία η Τ.Α. διαδραματίζει βασικό ρόλο, ως οφείλει, στα πλαίσια της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Η ορθολογική διαχείριση των πόρων και η αύξηση της απορροφητικότητας τους είναι επιτακτική ανάγκη, καθώς κανένας τομέας δεν δύναται να είναι αποδοτικός και αποτελεσματικός αν στερείται τους απαραίτητους πόρους και κυρίως τους οικονομικούς.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**

### **Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

#### **5.1 Εισαγωγικά στοιχεία**

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού για να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους πρέπει να διαθέτουν και τους ανάλογους πόρους (**Σωτηρέλης & Ξηρός, 2010:58**). Χωρίς αυτούς, η οικονομική τους αυτοτέλεια, έτσι όπως ορίζεται στο άρθρο 102 του Συντάγματος, δεν υφίσταται. Επομένως, η τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει έχει στη διάθεση της την αναγκαία χρηματοδότηση για να αναπτύξει τις δράσεις που της έχουν ανατεθεί από την κεντρική διοίκηση. Οι δράσεις αυτές στοχεύουν στην εξυπηρέτηση του πολίτη και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και εκείνες της πολιτικής προστασίας.

Οι πηγές χρηματοδότησης της Τ.Α. ποικίλουν. Η κατανομή της εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως από την οικονομική συγκυρία και τη δυνατότητα της κεντρικής διοίκησης να ενισχύσει την Τ.Α., την ικανότητα των Ο.Τ.Α. να διεκδικήσουν, να προσελκύσουν και να αξιοποιήσουν τους πόρους αυτούς (από επιχειρησιακά προγράμματα), τα χαρακτηριστικά των Ο.Τ.Α. όπως για παράδειγμα τα πληθυσμιακά, τα κλιματολογικά, ή τις περιβαλλοντικές συνθήκες (**Σαββαΐδου, 2009**). Για παράδειγμα ένας μεγάλος πληθυσμιακά Ο.Τ.Α. ενδεχομένως έχει ανάγκη από μεγαλύτερη χρηματοδότηση προκειμένου να παράσχει υπηρεσίες προς τους πολίτες, όπως υπηρεσίες πρόνοιας, και από την άλλη πλευρά, μια περιφέρεια ή ένας δήμος στον οποίο υπάρχουν έντονες βροχοπτώσεις ή χιονοπτώσεις, θα έχει και αυξημένες ανάγκες για αντιπλημμυρικά έργα ή προμήθεια εκχιονιστικών μηχανημάτων και άλατος.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης για την εκπλήρωση της αποστολής τους χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους, από πόρους της ΕΕ και μέσα από το δανεισμό από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως για παράδειγμα από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η δυνατότητα του δανεισμού των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. προβλέπεται από το Ν. 3463/2006 (αρ.176) και των δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α. από το Ν.2218/1994 (αρ.25). Η χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας προέρχεται από πηγές όπως ο τακτικός προϋπολογισμός, το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), ο δανεισμός, οι προγραμματικές συμβάσεις, οι έκτακτες επιχορηγήσεις, τα κονδύλια από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, το Ταμείο Συνοχής, το Χρηματοδοτικό Μέσο Πολιτικής Προστασίας και το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ και σε ορισμένες περιπτώσεις από πρωτοβουλίες στο πλαίσιο των ιδιωτών.

Προτού γίνει η παρουσίαση των βασικών πηγών χρηματοδότησης της Τ.Α. για την ανάπτυξη δράσεων πολιτικής προστασίας κρίνονται απαραίτητες κάποιες επισημάνσεις. Αρχικά θα πρέπει να επισημανθεί ότι η χρηματοδότηση των δράσεων πολιτικής προστασίας δεν εξετάζεται μόνο στο

πλαίσιο της κρατικής ενίσχυσης μέσα από τους θεσμοθετημένους πόρους υπέρ των Ο.Τ.Α. αλλά εξετάζονται και εναλλακτικές δυνατότητες χρηματοδότησης, καθώς ο τρόπος χρηματοδότησης των δράσεων πολιτικής προστασίας που επικρατεί δεν αποδίδει τα μέγιστα.

Η ανάγκη αυτή πηγάζει τόσο από τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες της χώρας που απαιτούν ευελιξία, όσο και από την πρόθεση να τοποθετηθεί η έννοια της πολιτικής προστασίας στη θέση που της αρμόζει. Η πολιτική προστασία, όπως καταδεικνύει και ο όρος είναι ένας θεσμός που δημιουργήθηκε για να προστατεύει τους πολίτες από τους κινδύνους, ιδανικά θα μπορούσε να εντάσσεται σε κάθε τομέα πολιτικής και όχι να θεωρείται ένας τομέας διαχωρισμένος από τους υπόλοιπους. Με λίγα λόγια, η πολιτική προστασία θα έπρεπε να είναι ενταγμένη σε πολιτικές και δράσεις που αφορούν το περιβάλλον, την υγεία, την παιδεία, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, την περιφερειακή πολιτική και τέλος την προσπάθεια για εξασφάλιση ποιότητας ζωής στους πολίτες. Έτσι στους προαναφερθέντες τομείς πολιτικής θα μπορούσαν να ενταχθούν παράλληλα και δράσεις που αφορούν την πολιτική προστασία, θέμα που εκφεύγει των ορίων της παρούσας εργασίας.

## 5.2 Εθνικοί πόροι

### 5.2.1 Κρατικός Προϋπολογισμός

Οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. για τις δράσεις τους χρηματοδοτούνται κυρίως από τον κρατικό προϋπολογισμό και ειδικότερα από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) οι οποίοι θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 25 του Ν 1828/1989. Οι πόροι αυτοί προέρχονται από συγκεκριμένες πηγές εισοδημάτων και φόρων ποσοστό των οποίων αποδίδεται στους Ο.Τ.Α. Α βαθμού για να καλύψουν τις λειτουργικές τους δαπάνες. Οι Κ.Α.Π. κατανέμονται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με κριτήρια όπως το μήκος και η βατότητα του οδικού δικτύου, ο ορεινός και πεδινός ή νησιωτικός χαρακτήρας του Ο.Τ.Α., το πληθυσμιακό μέγεθός του και η δημογραφική τάση, οι κλιματολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, όπως ορίζει ο Ν.2539/1997 στο άρθρο 13.

Παρόλο που οι Κ.Α.Π. είναι ζωτικής σημασίας για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ (μεταξύ άλλων και δράσεων πολιτικής προστασίας), δεν μεταβιβάζονται στο σύνολό τους. Η αδυναμία του κράτους να μεταβιβάσει τα ποσοστά αυτά συστηματικά έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία οφειλών του προς τους Ο.Τ.Α. Το οφειλόμενο ποσοστό αποδίδεται στους Ο.Τ.Α. σε δόσεις βάσει του Ν. 3756/2009 (**Σαββαΐδου, 2009: 126**).

Οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. χρηματοδοτούν τις δράσεις τους και μέσα από τη Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.). Το ποσό της Σ.Α.Τ.Α. διατίθεται για την χρηματοδότηση αναπτυξιακών επενδυτικών δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα για την εκπόνηση μελετών και την εκτέλεση έργων (**Σαββαΐδου, Νικολόπουλος και Σαπουνάκης, 2010:48**). Ωστόσο για την έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών και την καλύτερη προετοιμασία των Ο.Τ.Α. διατίθενται πιστώσεις από τη Σ.Α.Τ.Α. με τις οποίες οι ΟΤΑ μπορούν να χρηματοδοτήσουν δράσεις όπως, καθαρισμό περιαστικών δασών, καθαρισμό και έλεγχο χωματερών, ενίσχυση εθελοντικών δράσεων, θέματα εξοπλισμού, λειτουργικά έξοδα (υπερωρίες μη μόνιμου προσωπικού), θέματα ενημέρωσης των πολιτών για τους κινδύνους (π.χ. εκτύπωση ενημερωτικών εντύπων) (**Επιθεώρηση ΤΑ, 2009**).

Οι Ο.Τ.Α. δεύτερου βαθμού για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους θα πρέπει να λαμβάνουν και αυτοί την απαραίτητη χρηματοδότηση. Οι πηγές από τις οποίες προέρχεται η χρηματοδότηση δεν διαφέρει και πολύ από αυτές των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. Οι Κ.Α.Π. για αυτή τη βαθμίδα αυτοδιοίκησης θεσμοθετούνται με το Ν. 2672/1998 και στη συνέχεια με το Ν. 3345/2005 ο οποίος προέβλεπε μείωση του ποσοστού των Κ.Α.Π. που αποδίδονταν στους δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α.. Οι Κ.Α.Π. διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών όπως και στην περίπτωση



των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. Ακόμη δράσεις των Ο.Τ.Α. Β βαθμού χρηματοδοτούνται από ίδιους πόρους και από επιχορηγήσεις.

Ο Ν. 3852/2010 και ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011, επιφέρουν αλλαγές τόσο ως προς το ύψος των Κ.Α.Π. σε σχέση με άλλα οικονομικά έτη, όσο και ως προς τις πηγές. Οι Κ.Α.Π. για τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. πλέον προέρχονται από το Φόρο Εισοδήματος και Φόρο Νομικών Προσώπων κατά 20%, από το Φόρο προστιθέμενης Αξίας κατά 12% και από το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας κατά 50%. Πηγή των Κ.Α.Π. των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων αποτελούν πλέον το 4% του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και το 2,4% του Φόρου Εισοδήματος και Φόρου Νομικών Προσώπων. Οι φορείς της αυτοδιοίκησης θα ενισχυθούν και με επιπλέον πόρους σε περίπτωση που δεν μπορέσουν με τους ήδη υπάρχοντες να ασκήσουν τις νέες αρμοδιότητες που τους εκχωρήθηκαν με το ν.3852/2010 (**ΥΠ.ΟΙΚ., 2011**).

Επιπλέον ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης λαμβάνει πόρους από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) για την υλοποίηση επενδυτικών δραστηριοτήτων. Το Π.Δ.Ε. προβλέπει την κάλυψη δαπανών για δράσεις όπως για κατασκευές και μελέτες έργων, την προμήθεια εξοπλισμού και μέσων, δανειοδοτούμενα έργα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων καθώς και κάλυψη δαπανών για κοινοτικά προγράμματα.

### **5.2.2 Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας**

Χρηματοδότηση στους φορείς της αυτοδιοίκησης παρέχεται και από τον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος ε του Ν.3013/2002 και στο άρθρο 21 του Π.Δ. 151/2004. Οι πιστώσεις αυτές διατίθενται για την υλοποίηση και εφαρμογή μέτρων πολιτικής προστασίας και κατανέμονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. Ακόμη ο Γ.Γ.Π.Π. δύναται να αποφασίζει την διάθεση πιστώσεων καθ' υπέρβαση του προϋπολογισμού για την προμήθεια υλικών, εφοδίων και μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος ζ του Ν.3013/2002.

Ο προϋπολογισμός της Γ.Γ.Π.Π. προβλέπει ειδικό κονδύλι για την χρηματοδότηση των δράσεων των Εθελοντικών Ομάδων (Ε.Ο.) και των ειδικευμένων εθελοντών<sup>8</sup> πολιτικής προστασίας που είναι ενταγμένοι στο μητρώο εθελοντών πολιτικής προστασίας (Ν.3013/2002 άρθρο 14 παράγραφος 3). Η κατανομή της χρηματοδότησης γίνεται με απόφαση του Γ.Γ.Π.Π.. Η οικονομική

---

<sup>8</sup> Πρόκειται για φυσικά πρόσωπα που λόγω επαγγελματικής ή επιστημονικής ενασχόλησης ή αποδεδειγμένης εμπειρίας μπορούν να ανταποκριθούν στα καθήκοντα πρόληψης, αντιμετώπισης και αποκατάστασης καταστροφών σύμφωνα με το Ν.3013/2002 αρ.14

αυτή ενίσχυση παρέχεται στους φορείς αυτοδιοίκησης και διατίθεται για προμήθεια και συντήρηση εξοπλισμού και μέσων που είναι απαραίτητα για την επίτευξη της αποστολής των εθελοντών.

### **5.2.3 Προγραμματικές συμβάσεις**

Ο Ν. 3174/2003 παρέχει τη δυνατότητα στους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους ΟΤΑ να καταρτίζουν προγραμματικές συμβάσεις με Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου καθώς και με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) με στόχο την παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα<sup>9</sup> στις οποίες περιλαμβάνονται και οι έκτακτες ανάγκες πολιτικής προστασίας. Οι προγραμματικές συμβάσεις σύμφωνα με άρθρο.7 του ίδιου νόμου χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, από το Π.Δ.Ε. ή από προγράμματα της Ε.Ε.

### **5.2.4 Ν.2362/1995 «Περί δημοσίου λογιστικού»**

Πέρα από τους θεσμοθετημένους πόρους της Τ.Α. μέσα από τους οποίους χρηματοδοτεί τις δράσεις της και συνεπώς και τις δράσεις της πολιτικής προστασίας ο νόμος 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού», στο άρθρο 15, αναφέρει ότι «οι πιστώσεις του Προϋπολογισμού επιτρέπεται να μεταβληθούν σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις». Ακόμη, το άρθρο 18 προβλέπει την ύπαρξη ειδικής πίστωσης στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών η οποία θα χρησιμοποιείται από φορείς για την αντιμετώπιση έκτακτων δαπανών. Επίσης, σε άλλη παράγραφο του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι προβλέπεται επιπλέον πίστωση πέραν αυτής του αποθεματικού, η οποία θα χρησιμοποιείται σε περίπτωση έκτακτων και επείγουσών αναγκών. Το άρθρο 43 του ίδιου νόμου αναφέρει την έκδοση χρηματικού εντάλματος από τον αρμόδιο υπουργό για επείγουσες και επιτακτικές ανάγκες του Κράτους για τις οποίες δεν υπάρχει πίστωση στον Προϋπολογισμό. Τέλος, για την κάλυψη δαπανών, η πληρωμή των οποίων λόγω της φύσεως τους δεν μπορεί να αναβληθεί μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας δικαιολόγησης τους, «επιτρέπεται η σύσταση στις δημόσιες υπηρεσίες, πολιτικές και στρατιωτικές, πάγιων προκαταβολών χρηματικού με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, με αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου», σύμφωνα με το άρθρο 46 του ίδιου νόμου.

---

<sup>9</sup> ΝΟΜΟΣ 3174/2003 ΦΕΚ Α/205/28.8.2003 αρ 3

### **5.2.5 Πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α.**

Ο Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) εκτός από τις αλλαγές που επιφέρει στην αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση, θεσπίζει και το αναπτυξιακό σχέδιο υποστήριξης του προγράμματος «Καλλικράτης» με την ονομασία Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.», σύμφωνα με το άρθρο 281 του ίδιου νόμου. Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην ενίσχυση των δήμων και των περιφερειών για θέματα περιφερειακής ανάπτυξης και μείωσης περιφερειακών ανισοτήτων και διαρθρώνεται στους τρεις ακόλουθους άξονες : τον άξονα με κορμό τα επιχειρησιακά προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α. «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ψηφιακή Σύγκλιση», τον άξονα του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης που χρηματοδοτεί μη επιλέξιμα έργα από το Ε.Σ.Π.Α., και τον τρίτο άξονα που αφορά την αναδιάταξη και αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων.

Οι στόχοι του προγράμματος αφορούν δράσεις που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την ολοκλήρωση σημαντικών υποδομών, την προστασία του περιβάλλοντος και την υποστήριξη ορεινών περιοχών. Οι δράσεις αυτές είναι συναφείς με τις δράσεις της πολιτικής προστασίας αλλά και ο άξονας 3 που αφορά τις περιφέρειες, εντάσσει στα προς ενίσχυση προγράμματα και έργα πολιτικής προστασίας, όπως συστήματα και δίκτυο πρόληψης και συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης έναντι φυσικών καταστροφών. Η χρηματοδότηση του προγράμματος προέρχεται από ποσοστό των Κ.Α.Π., από πόρους προερχόμενους από το Π.Δ.Ε. και υπάρχει και η πρόταση του δανεισμού (**Επιθεώρηση ΤΑ, 2010**).

### **5.2.6 Ε.Τ.Α.Ε.Α.**

Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 ιδρύθηκε το Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών Ε.Τ.Α.Ε.Α.) με έδρα το Υπουργείο Οικονομικών με το Ν. 3624/2007 η λειτουργία του οποίου διέπεται από το Π.Δ. 227/21.11.2007. Ο σκοπός του Ε.Τ.Α.Ε.Α. ήταν η χρηματοδότηση προγραμμάτων για την αποκατάσταση των πληγέντων περιοχών και η παροχή οικονομικής ενίσχυσης στους πληγέντες μετά από καταστροφικό συμβάν. Τα προγράμματα αυτά υποβάλλονταν από φορείς του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων και των Ο.Τ.Α. Α και Β βαθμού. Το εν λόγω ταμείο έχει καταργηθεί σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος γ του Ν. 3895/2010, ωστόσο το υπόλοιπο του ταμείου έχει διατεθεί στο Υπουργείο Οικονομικών και θα διατίθεται για τις δράσεις για τις οποίες είχε προβλεφθεί (δράσης αποκατάστασης και ενίσχυσης πυρόπληκτων περιοχών).

### **5.2.7 Ειδικές μορφές χρηματοδότησης πληγέντων**

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην αποκατάσταση και ανασυγκρότηση μιας πληγείσας περιοχής είναι σημαντικός καθώς σε συνεργασία με άλλους φορείς συμβάλλει στο έργο της ανακούφισης των πληγέντων (Δελλαδέτσιμας, 2009).

Σε περίπτωση σεισμού όπου υπάρχει κατάρρευση κτιρίων, επιτρέπεται η μεταβίβαση του έργου αποκατάστασης από το Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων στις Νομαρχίες, ενώ προβλέπεται η υποβοήθηση του έργου των Υπηρεσιών Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (Υ.Α.Σ.) από τις τεχνικές υπηρεσίες των Νομαρχιών σύμφωνα με τον Ν.1190/1981.

Η αποκατάσταση ζημιών σε κτίρια επεκτάθηκε και σε άλλες καταστροφές. Έτσι με το Ν. 2576/1998 άρθρο 10, οι ζημιές που προκαλούνται σε κτίρια από πλημμύρες, πυρκαγιές και κατολισθήσεις αποκαθίστανται με τον ίδιο τρόπο που προβλέπεται για την αποκατάσταση κτιρίων σε περίπτωση σεισμού.

Επίσης, για την ανακούφιση των πληγέντων μετά από καταστροφικά συμβάντα παρέχεται κοινωνική προστασία στον πληγέντα πληθυσμό με τη μορφή οικονομικής βοήθειας για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών, την αντικατάσταση οικοσκευής, καθώς και για μόνιμες σωματικές βλάβες που προκλήθηκαν από την καταστροφή. Ακόμη, παρέχεται προσωρινή στέγαση και εξοπλισμός, όπως κουβέρτες και υπνόσακοι. Οι παροχές αυτές προβλέπονται από την υπ' αριθ. Π2/οικ.2673/29-08-2001 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας και διανέμονται στους δικαιούχους μέσω των αρμόδιων Διευθύνσεων Κοινωνικής Πρόνοιας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

## 5.3 Κοινοτικοί Πόροι

### 5.3.1 Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Τ.Α.Ε.Ε.)

Το 2002 αποτέλεσε χρονιά-σταθμό για την ΕΕ, καθώς πολλά κράτη-μέλη, κυρίως στην Κεντρική Ευρώπη ήρθαν αντιμέτωπα με καταστροφικές πλημμύρες. Αυτό το τραγικό γεγονός στάθηκε αφορμή για την έμπρακτη έκφραση της αλληλεγγύης της ΕΕ προς τα πληγέντα κράτη μέλη της. Έτσι το Νοέμβριο του 2002 ιδρύεται το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής Τ.Α.Ε.Ε.) με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου. Το ταμείο αποτελεί έναν "οικονομικό μηχανισμό που αποζημιώνει τους δημόσιους προϋπολογισμούς" δημιουργήθηκε για να αντιμετωπίσει μείζονες φυσικές καταστροφές και το 2005 διευρύνθηκε το θεματικό του πεδίο με την επέκταση της παρέμβασης του σε τεχνολογικές καταστροφές, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας και σε τρομοκρατικές ενέργειες, εκφράζοντας με αυτόν τον τρόπο την αλληλεγγύη του στα πληγέντα κράτη (E. E., 2005). Σήμερα ισχύει η πρόταση του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ίδρυση του Τ.Α.Ε.Ε. 2005/0033, η οποία τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2007.

Το Τ.Α.Ε.Ε., σύμφωνα με τον παραπάνω κανονισμό, παρεμβαίνει σε περιπτώσεις μεγάλων καταστροφών, παρέχοντας οικονομική ενίσχυση στα πληγέντα κ-μ της ΕΕ και στα υπό ένταξη κράτη. Η ενίσχυση αυτή αποδίδεται όταν οι ζημιές που προκλήθηκαν σε μια χώρα υπερβαίνουν το 0,5% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος της και μέρος της ενίσχυσης δίδεται ως προκαταβολή και το υπόλοιπο ποσό σε μία δόση. Η δράση αυτή πολιτικής προστασίας από την πλευρά της Ένωσης έχει κατασταλτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται στη φάση της αποκατάστασης του κύκλου διαχείρισης καταστροφών.

Η χορήγηση οικονομικής βοήθειας από το εν λόγω ταμείο λειτουργεί συμπληρωματικά στις δημόσιες δαπάνες που καταβάλλουν τα πληγέντα κράτη και δεν υπερβαίνει το 50% του συνολικού ποσού που απαιτείται για την αποκατάσταση της ζημίας. Οι ενέργειες που επιλέγονται προς χρηματοδότηση αφορούν την αποκατάσταση υποδομών, τον καθαρισμό των περιοχών που έλαβε χώρα το συμβάν και την προσωρινή στέγαση, την παροχή ιατρικής βοήθειας και ψυχιατρικής βοήθειας σε περίπτωση τρομοκρατικής ενέργειας στον πληγέντα πληθυσμό αλλά και τη λήψη μέτρων για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως ορίζει ο Κανονισμός.

Αίτηση για χορήγηση βοήθειας από το Τ.Α.Ε.Ε. μπορούν να κάνουν τα κ-μ και οι Περιφέρειές τους αλλά και υποψήφιος προς ένταξη χώρες. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται εντός δέκα εβδομάδων από την πρόκληση ζημίας λόγω καταστροφής και θα πρέπει να συνοδεύεται από πληροφορίες σχετικά με τις ζημιές που

προκλήθηκαν αλλά και τις δαπάνες που απαιτούνται για την αποκατάσταση τους, δηλαδή δαπάνες που απαιτούνται για τις δράσεις που προαναφέρθηκαν καθώς η ύπαρξη άλλης πηγής χρηματοδότησης για τις παραπάνω δράσεις.

Σε περίπτωση που η αίτηση γίνει δεκτή, τότε το δικαιούχο κράτος και η Επιτροπή συνάπτουν τη συμφωνία εφαρμογής για την απόφαση χορήγησης της οικονομικής βοήθειας (άρθρο 10 του Κανονισμού 2005/0033/EK). Στη σύναψη και την υλοποίηση της συμφωνίας εφαρμογής μπορούν να περιλαμβάνονται και οι τοπικές αρχές του δικαιούχου κράτους. Επομένως και οι Ο.Τ.Α. μπορούν να υλοποιούν τις δράσεις αυτές αλλά κυρίως να επωφελούνται από τις οικονομικές ενισχύσεις που παρέχει το Τ.Α.Ε.Ε..

Η Ελλάδα έχει υποβάλει αιτήσεις για λήψη χρηματοδότησης από το Τ.Α.Ε.Ε., από τις οποίες κάποιες έχουν απορριφθεί και κάποιες έχουν γίνει δεκτές όπως στην περίπτωση των πλημμυρών στον Έβρο το 2006 όταν έλαβε το ποσό των 9.306 εκατ. ευρώ και στις δασικές πυρκαγιές το 2007 που έλαβε το ποσό των 89.709 εκατ. ευρώ **(Ε.Ε., 2011)**.

### **5.3.2 Χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας**

Λόγω της αύξησης του αριθμού καταστροφικών συμβάντων στο έδαφος της ΕΕ κατά τα τελευταία έτη κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία ενός μηχανισμού που θα παρέχει κατόπιν αιτήματος βοήθεια στις χώρες που βρίσκονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Έτσι, με την απόφαση 2001/792/EK, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 23<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 2001 και στη συνέχεια με την απόφαση 2007/779/EK, Ευρατόμ, απόφαση του Συμβουλίου, της 8<sup>ης</sup> Νοεμβρίου 2007 (αναδιατύπωση) δημιουργήθηκε ο κοινοτικός μηχανισμός πολιτικής προστασίας (στο εξής «μηχανισμός»). Ο μηχανισμός δραστηριοποιείται εντός και εκτός της Κοινότητας και ενισχύει την συνεργασία ανάμεσα στα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα σε ζητήματα πολιτικής προστασίας. Ο μηχανισμός απαρτίζεται από τα ακόλουθα στοιχεία,

- ομάδες επέμβασης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης,
- εκπαιδευτικά προγράμματα,
- εργαστήρια και σεμινάρια,
- ομάδες εκτίμησης και συντονισμού,
- κέντρο παρακολούθησης και πληροφόρησης ‘Monitoring and Information Center’ (MIC) το οποίο διαχειρίζεται τις πληροφορίες,
- κοινό σύστημα επικοινωνιών και πληροφόρησης ‘Common Emergency Communication and Information System’ (CECIS) το οποίο αποτελεί δίαυλο επικοινωνίας ανάμεσα στα κράτη μέλη και το κέντρο πληροφόρησης και παρακολούθησης,

- συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και ανίχνευσης καταστροφών

Για την υποστήριξη του μηχανισμού θεσπίστηκε το **Χρηματοδοτικό Μέσο Πολιτικής Προστασίας** με την απόφαση του Συμβουλίου με αριθμό 2007/162/EK (στο εξής «μέσο»). Το μέσο καλύπτει την περίοδο 2007-2013 και αποσκοπεί στην ενίσχυση της προσπάθειας των κρατών μελών να προστατέψουν κυρίως τους πολίτες και το περιβάλλον σε περίπτωση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών, τρομοκρατικών ενεργειών, καθώς και τεχνολογικών, ραδιολογικών ή περιβαλλοντικών ατυχημάτων.

Οι δικαιούχοι χρηματοδότησης από το μέσο είναι φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα, Ιδιωτικού ή Δημοσίου Δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο 5 του 2007/162/EK. Για τη διαδικασία χορήγησης της χρηματοδότησης απαιτείται η δημοσίευση πρόσκλησης της Επιτροπής με τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δράσεις, η υποβολή προτάσεων από τα κράτη μέλη και τις χώρες του ΕΟΧ, και τέλος η επιλογή από την Επιτροπή των προτάσεων που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Στα κριτήρια επιλεξιμότητας περιλαμβάνονται η κανονικότητα των προτάσεων, το περιεχόμενό τους, η συνάφειά τους με τους στόχους της πρόσκλησης της Επιτροπής, η οικονομική κατάσταση του αιτούντος ( πχ χρεοκοπία, μη καταβολή φόρων, απάτη ή αδυναμία κάλυψης του μεριδίου τους στη συγχρηματοδότηση) αλλά και η τεχνική και διοικητική ικανότητα του αιτούντος να ολοκληρώσει την επιλεχθείσα δράση και τέλος τα προσόντα των επικεφαλής υλοποίησης των δράσεων (**Κακαλιάγκου, 2011**).

Το ποσό της χρηματοδότησης δεν καλύπτει εξ ολοκλήρου τη δαπάνη των επιλεγμένων δράσεων αλλά το 75% αυτής, καθώς επίσης δεν επιτρέπεται η συνδρομή από άλλα κοινοτικά μέσα για τις ίδιες δράσεις. Σημειωτέον, ότι οι προς χρηματοδότηση δράσεις θα πρέπει να έχουν προστιθέμενη ευρωπαϊκή αξία και να βασίζονται στη συνεργασία των κρατών (**Κακαλιάγκου, 2011**).

Το μέσο χρηματοδοτεί μέτρα και δράσεις κυρίως προληπτικού και κατασταλτικού χαρακτήρα.

Στις επιλέξιμες δράσεις στον τομέα της πρόληψης και της ετοιμότητας περιλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της παρούσας απόφασης, τα ακόλουθα

- «Μελέτες, έρευνες, μοντελοποίηση και κατάρτιση σεναρίων
- Εκπαίδευση, ασκήσεις, εργαστήρια, ανταλλαγή προσωπικού και εμπειρογνομόνων, δημιουργία δικτύων, σχέδια επίδειξης και μεταφοράς τεχνολογίας που ενισχύουν την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αποτελεσματική αντίδραση
- Ενημέρωση κοινού, εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και συναφείς δράσεις διάδοσης

- Διατήρηση λειτουργιών του Κέντρου Παρακολούθησης και Πληροφόρησης του μηχανισμού (MIC) που διευκολύνουν την ταχεία αντίδραση σε περίπτωση μείζονος κατάστασης έκτακτης ανάγκης<sup>10</sup>

- Δράσεις επικοινωνίας και μέτρα για την αποτελεσματικότερη προβολή της Ευρωπαϊκής αντίδρασης

- Συμβολή στην ανάπτυξη συστημάτων ανίχνευσης και έγκαιρης προειδοποίησης για καταστροφές, οι οποίες μπορούν να πλήξουν το έδαφος των κρατών μελών και της Κοινότητας, καθώς και στην ίδρυση των συστημάτων αυτών μέσω μελετών και αξιολογήσεων της αναγκαιότητας και σκοπιμότητας τους και μέσω δράσεων για την προώθηση των διασυνδέσεων τους και της σύνδεσής τους με το MIC και το σύστημα CECIS περί του οποίου το στοιχείο 7. τα συστήματα αυτά θα λαμβάνουν υπόψη και θα αξιοποιούν τις υπάρχουσες πληροφορίες και τις πηγές παρακολούθησης ή ανίχνευσης

- Θέσπιση και συντήρηση ασφαλούς κοινού συστήματος επικοινωνίας και πληροφόρησης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (CECIS) και εργαλείων που καθιστούν δυνατή την επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του MIC και των σημείων επαφής των κρατών μελών και άλλων συμμετεχόντων στα πλαίσια του μηχανισμού

- Δραστηριότητες παρακολούθησης, εκτίμησης και αξιολόγησης

- Θέσπιση προγράμματος συναγωγής διδαγμάτων από τις επεμβάσεις και τις ασκήσεις στα πλαίσια του μηχανισμού»

Στον τομέα της αντίδρασης του μηχανισμού, οι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δράσεις αφορούν

- Στην αποστολή εμπειρογνομόνων συντονισμού και αξιολόγησης καθώς και επικοινωνιακών εργαλείων,

- την παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη ώστε να έχουν πρόσβαση σε εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα· η εν λόγω υποστήριξη συνίσταται σε ανταλλαγή πληροφοριών και στον εντοπισμό του εξοπλισμού και των μέσων αυτών,

- την χρηματοδότηση πρόσθετων μεταφορικών μέσων σε περίπτωση άμεσης αντίδρασης για την αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Στα πλαίσια του μέσου τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν χρηματοδότηση για προληπτικές δράσεις όπως για τους τομείς της εκπαίδευσης, για την διενέργεια ασκήσεων, για την εκπόνηση

---

<sup>10</sup> Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου 2007/162/EK, αρ3 ως κατάσταση έκτακτης ανάγκης ορίζεται κάθε κατάσταση η οποία έχει ή ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε ανθρώπους, το περιβάλλον ή σε αγαθά και η οποία μπορεί να οδηγήσει σε έκκληση για βοήθεια δυνάμει του μηχανισμού.



μελετών αλλά και για την πραγματοποίηση σεμιναρίων. Χαρακτηριστικές τέτοιες δράσεις που εντάσσονται στους προηγούμενους τομείς και στις οποίες συμμετείχε η Ελλάδα είναι για παράδειγμα η ευρωπαϊκή άσκηση «Έβρος 2010» με θέμα την αντιμετώπιση πλημμυρών με επικαφαλής εταίρο τη Ν.Α. Έβρου, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γ.Γ.Π.Π.

### **5.3.3 Ε.Σ.Π.Α. και η πολιτική προστασία**

Η εισροή χρηματοδότησης στα πλαίσια της αυτοδιοίκησης προέρχεται και από την πολιτική συνοχής της Ε.Ε. Η πολιτική συνοχής είναι η πολιτική εκείνη της Ε.Ε. που αποσκοπεί στη μείωση των ανισοτήτων των περιφερειών της και στην έκφραση αλληλεγγύης προς τα λιγότερα ανεπτυγμένα κράτη μέλη του ευρωπαϊκού χώρου και πραγματοποιείται μέσω της ανακατανομής των πόρων της. Η πολιτική αυτή ασκείται μέσα από πολυετή προγράμματα τα οποία υλοποιούνται σε διάφορες προγραμματικές περιόδους. Σε κάθε προγραμματική περίοδο προσδιορίζονται συγκεκριμένοι στόχοι και οι δράσεις που επιλέγονται προς χρηματοδότηση θα πρέπει να συνάδουν με τους στόχους αυτούς. Η ανακατανομή αυτή των πόρων γίνεται μέσα τα διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής.

Η πολιτική για τη μείωση των ανισοτήτων ανάμεσα στις ευρωπαϊκές περιφέρειες ασκήθηκε μέσα από τις προγραμματικές περιόδους 1989-1993, 1994-1999, 2000-2006, και σήμερα διανύουμε την τέταρτη προγραμματική περίοδο 2007-2013 (**Ζαχαράκη, 2010**).

Για την τέταρτη προγραμματική περίοδο οι εθνικές αρχές εκπόνησαν το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.), το οποίο αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Ταμείων σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013. Η στοχοθεσία του Ε.Σ.Π.Α. διατυπώθηκε σε τέσσερα επίπεδα:

- «Στο επίπεδο των στρατηγικών στόχων
- Στο επίπεδο πέντε (5) θεματικών και τριών (3) χωρικών προτεραιοτήτων
- Στο επίπεδο δεκαεφτά (17) γενικών στόχων στους οποίους αναλύεται κάθε θεματική προτεραιότητα
- Στο επίπεδο των ειδικών στόχων και των κύριων μέσων επίτευξης»

Το Ε.Σ.Π.Α. διαρθρώνεται σε τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα, και σε προγράμματα εδαφικής συνεργασίας, τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή μετά από πρόταση του κράτους μέλους (**ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011a**).

Τα τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα για την περίοδο 2007-2013 είναι:

«ΕΠ Περιβάλλον –Αειφόρος Ανάπτυξη

ΕΠ Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας  
ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα  
ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση  
ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού  
ΕΠ Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση  
ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση  
ΕΠ Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής  
ΕΠ Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων» (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011a).

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.) που υλοποιούνται για την περίοδο 2007-2013 είναι τα ακόλουθα

«ΕΠ Μακεδονίας-Θράκης  
ΕΠ Δυτικής Ελλάδας-Πελοποννήσου-Ιονίων Νήσων  
ΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου  
ΕΠ Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου  
ΕΠ Αττικής» (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011a).

Τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας για την περίοδο 2007-2013, στην υλοποίηση των οποίων συμμετέχει η Ελλάδα είναι:

Πρόγραμμα «Ελλάδα- Βουλγαρία»  
Πρόγραμμα «Ελλάδα- Ιταλία»  
Πρόγραμμα «Ελλάδα- Κύπρος»  
Πρόγραμμα «Ελλάδα-Αλβανία»  
Πρόγραμμα «Ελλάδα- ΠΓΔΜ»  
Πρόγραμμα «Ελλάδα- Τουρκία»  
Πρόγραμμα Αδριατικής  
Πρόγραμμα Θαλάσσια Λεκάνη Μεσογείου  
Μαύρη Θάλασσα  
Μεσογειακός χώρος  
Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης  
Διαπεριφερειακό πρόγραμμα INTERREG IV C  
Προγράμματα INTERACT, ESPON, URBACT II (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011a).

Η προώθηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των κινδύνων και παράλληλα για την προστασία του περιβάλλοντος και η διαχείριση των φυσικών

πόρων αποτυπώνεται στα προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α.. Η διαχείριση του κινδύνου με ολοκληρωμένο τρόπο επιχειρείται μέσα από την υλοποίηση των τομεακών προγραμμάτων με δράσεις που καλύπτουν το σύνολο της επικράτειας, μέσα από τα περιφερειακά προγράμματα που εξειδικεύουν τις δράσεις ανάλογα με τους κινδύνους που απειλούν τις περιφέρειες και τέλος μέσα από τις διακρατικές συνεργασίες που έχουν ως κοινό στόχο την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων και καταστροφών (Πάτας και Παπακυριακού, 2007).

Για την τοπική αυτοδιοίκηση και τις υπηρεσίες πολιτικής προστασίας ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ακόλουθα:

#### Ε.Π. Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ένα Στρατηγικό Στόχο, δύο Γενικούς Στόχους και έντεκα Άξονες Προτεραιότητας (Α.Π.) που αναλύονται σε ειδικούς στόχους.

Ο Στρατηγικός Στόχος του προγράμματος αυτού είναι «η Προστασία, Αναβάθμιση και αειφόρος Διαχείριση του Περιβάλλοντος ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και βασικό παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας» (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010a).

Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:

«**Γενικός Στόχος 1:** Αειφορική διαχείριση των περιβαλλοντικών μέσων, του φυσικού αποθέματος και των αστικών κέντρων

**Γενικός Στόχος 2:** Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης στο σχεδιασμό και την εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής η βελτίωση της απόκρισης της κοινωνίας των πολιτών σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας» (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010a).

Οι άξονες προτεραιότητας του προγράμματος χωρίζονται σε δύο ομάδες:

την ομάδα Α που περιλαμβάνει τους άξονες προτεραιότητας που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής και είναι:

1.«Α1. Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος και Αστικές Μεταφορές- Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής –Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

2.Α2. Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων

3.Α3. Πρόληψη και Αντιμετώπιση Περιβαλλοντικού Κινδύνου

4.Α4. Προστασία Εδαφικών Συστημάτων – Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

5.Α5. Τεχνική Βοήθεια Ταμείου Συνοχής

Στην ομάδα Β περιλαμβάνονται οι άξονες προτεραιότητας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ

6.Β1. Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος- Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής

7.Β2. Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων

8. B3. Πρόληψη και Αντιμετώπιση Περιβαλλοντικού Κινδύνου
9. B4. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
10. B5. Θεσμοί και Μηχανισμοί
11. B6. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ» (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010a).
12. Τον τομέα της πολιτικής προστασίας αφορούν συγκεκριμένα οι άξονες προτεραιότητας 3 και

#### Άξονας Προτεραιότητας 3

Πεδίο εφαρμογής του Α.Π. 3 είναι και οι δεκατρείς περιφέρειες της χώρας και στους τελικούς δικαιούχους περιλαμβάνονται και οι Ο.Τ.Α. Α και Β βαθμού. Ο Α.Π. 3 έχει ως γενικό στόχο την ενίσχυση υποδομών κυρίως αντιπλημμυρικής προστασίας και στους ειδικούς στόχους του περιλαμβάνονται :

- «Η συμβολή στην κάλυψη αναγκών για υποδομές και έργα αντιπλημμυρικής προστασίας σε μεγάλα αστικά κέντρα και περιοχές της χώρας που εμφανίζονται συχνά πλημμυρικά φαινόμενα π.χ. Αττική, Θεσσαλονίκη

- Η ανάκτηση περιοχών από την υποβάθμιση που προκαλεί η συχνή εμφάνιση πλημμυρικών φαινομένων

- Η συμβολή στην αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων και της διάβρωσης του εδάφους που προκαλείται σε δασικά οικοσυστήματα που υπέστησαν καταστροφική πυρκαγιά»

Ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων είναι

- «Η κατασκευή αντιπλημμυρικών και συνοδών έργων σε μεγάλα αστικά κέντρα
- Η κατασκευή αντιπλημμυρικών και άλλων έργων με στόχο την προστασία του εδάφους σε εξωαστικές περιοχές
- Τα έργα πρόληψης και διαχείρισης περιβαλλοντικού κινδύνου
- Ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας» (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010a).

#### Άξονας Προτεραιότητας 8

Το πεδίο εφαρμογής του άξονα αυτού είναι οι 8 περιφέρειες που εντάσσονται στο στόχο «σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α., ενώ στους τελικούς δικαιούχους δεν περιλαμβάνονται οι Ο.Τ.Α. Α και Β βαθμού αλλά φορείς της κεντρικής διοίκησης ( Υπουργεία).

Γενικός στόχος του Α.Π. 8 είναι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης μέσα από την οργάνωση ενός αξιόπιστου δικτύου πολιτικής προστασίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων και συγκεκριμένα στους τομείς της

αντιπυρικής και αντιπλημμυρικής προστασίας, στην αντισεισμική προστασία, την πρόληψη τεχνολογικών ατυχημάτων και στην αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης.

Οι ειδικοί στόχοι του Α.Π. 8 περιλαμβάνουν:

- «Μείωση των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων των καταστροφών
- Βελτίωση χρόνου επέμβασης και κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών
- Μείωση επικινδυνότητας για τον πληθυσμό από τεχνολογικά ατυχήματα και έντονα καιρικά φαινόμενα
- Βελτίωση συντονισμού όλων των απαραίτητων μέσων για την πρόληψη και αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού κινδύνου
- Βελτίωση της απόκρισης του πληθυσμού σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού κινδύνου και των έντονων καιρικών φαινομένων»

Στις ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων ανήκουν:

- «Οργάνωση και λειτουργία επιχειρησιακού κέντρου πολιτικής προστασίας
- Εκπόνηση σχεδίων πολιτικής προστασίας με ιδιαίτερη μέριμνα για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού (παιδιά, άτομα με αναπηρίες κτλ)
- Ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας
- Προμήθεια εξοπλισμού αντιπυρικής- αντισεισμικής προστασίας και εκπόνηση υποστηρικτικών μελετών
- Μελέτες χαρτογράφησης κινδύνου και εκτίμησης επικινδυνότητας
- Εκπόνηση μελετών διερεύνησης και αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων από μεγάλα τεχνολογικά ατυχήματα
- Ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης και έγκαιρης προειδοποίησης περιβαλλοντικού και τεχνολογικού κινδύνου
- Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης περιβαλλοντικού κινδύνου σε θαλάσσιο περιβάλλον
- Εκπόνηση μελέτης και θεσμοθέτηση επιτρεπόμενων χρήσεων γης σε γειτνίαση με εγκαταστάσεις που εγκυμονούν κινδύνους μεγάλου βιομηχανικού ατυχήματος
- Ενέργειες ενημέρωσης ειδικών ομάδων πληθυσμού (πχ μαθητές σχολείων, άτομα με αναπηρίες) σε θέματα πολιτικής προστασίας» (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010a).

Ενδιαφέρον για την πολιτική προστασία δεν έχει μόνο το Ε.Π. Περιβάλλον –Αειφόρος Ανάπτυξη αλλά και το Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση. Στους ειδικούς στόχους που περιλαμβάνονται στο Γενικό Στόχο 1 «Αναβάθμιση των δημοσίων πολιτικών μέσω εκσυγχρονισμού του ρυθμιστικού πλαισίου και των δομών της Δημόσιας Διοίκησης» αναφέρονται

και οι δράσεις για την ενδυνάμωση της πολιτικής προστασίας. Οι δράσεις αυτές είναι συμπληρωματικές των δράσεων των Α.Π. 3 και 8 του Ε.Π. Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη.

Στα έργα-σημαία<sup>11</sup> εντάσσεται ο επανασχεδιασμός της πολιτικής δασοπροστασίας σε εθνικό επίπεδο. Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 κρίθηκε αναγκαία η ενίσχυση της δασοπροστασίας και γενικότερα ενός ενιαίου συστήματος διοίκησης για την αντιμετώπιση κινδύνων. Στις ενδεικτικές δράσεις του άξονα προτεραιότητας για την πολιτική προστασία, εκτός από το ενιαίο σύστημα διοίκησης αναφέρεται και η ενίσχυση του διοικητικού και οργανωτικού πλαισίου της πολιτικής προστασίας μέσα από την ανάπτυξη κανονισμών, προδιαγραφών, προτύπων και διαδικασιών (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010b).

Στις δράσεις πολιτικής προστασίας που ενισχύονται από τα προγράμματα του ΕΣΠΑ είναι και η χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.). Η υποστήριξη δράσεων χρήσης των Τ.Π.Ε. για έγκαιρο εντοπισμό και αποτροπή φυσικών καταστροφών κρίνεται αναγκαία στα πλαίσια του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση και συγκεκριμένα στον Άξονα Προτεραιότητας 2 ‘Τ.Π.Ε. και Βελτίωση Ποιότητας Ζωής’ (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010c).

Εκτός από τα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα που αναφέρθηκαν, ένταξη δράσεων πολιτικής προστασίας προβλέπεται και στα πέντε περιφερειακά προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α.. Τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα (Π.Ε.Π.) λειτουργούν συμπληρωματικά προς τα τομεακά και εστιάζουν στις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας. Στους άξονες προτεραιότητας των Π.Ε.Π. συγκαταλέγεται και εκείνος που σχετίζεται με την αειφόρο ανάπτυξη και την βελτίωση ποιότητας ζωής και περιλαμβάνει δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας και πρόληψης κινδύνων. Στις δράσεις αυτές αναφέρεται η προστασία από πλημμύρες, πυρκαγιές και κατολισθήσεις αλλά και η έρευνα για προστασία από βιομηχανικούς κινδύνους.

Το πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας που σχετίζεται με δράσεις πολιτικής προστασίας είναι κατά κύριο λόγο το πρόγραμμα INTERREG IV C όπου στους στρατηγικούς του στόχους περιλαμβάνεται η πρόληψη κινδύνων και συγκεκριμένα ο άξονας προτεραιότητας «προστασία περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων», ο οποίος εστιάζει μεταξύ άλλων στην βελτίωση της πολιτικής, των μεθόδων, και της ικανότητας των τοπικών και περιφερειακών αρχών στους τομείς περιβάλλοντος και πρόληψης κινδύνων (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2010d).

Τα υπόλοιπα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας που έχουν στους άξονες προτεραιότητας δράσεις πολιτικής προστασίας και συγκεκριμένα πρόληψη κινδύνων, είναι το Πρόγραμμα

---

<sup>11</sup> Ο προσδιορισμός «Έργων- Σημαίας» αποτελεί καινοτομικό στοιχείο του παρόντος Ε.Π. Τα «Έργα- Σημαία» είναι ώριμα έργα, με ορατά και άμεσα αποτελέσματα. Λόγω της προστιθέμενης αξίας τους, η δέουσα διάχυση των αποτελεσμάτων τους, αναμένεται να έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη για την ελληνική Δημόσια Διοίκηση. Επί πλέον η προσέγγιση αυτή είναι αναγκαία, δεδομένου ότι δεν υπάρχει αντίστοιχο Ε.Π. με έργα βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας στο πλαίσιο της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου.

«Ελλάδα- Κύπρος», το Πρόγραμμα Αδριατικής, το Πρόγραμμα Νοτιοανατολικής Ευρώπης και το πρόγραμμα Espon (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011).

## **5.4 Δανεισμός**

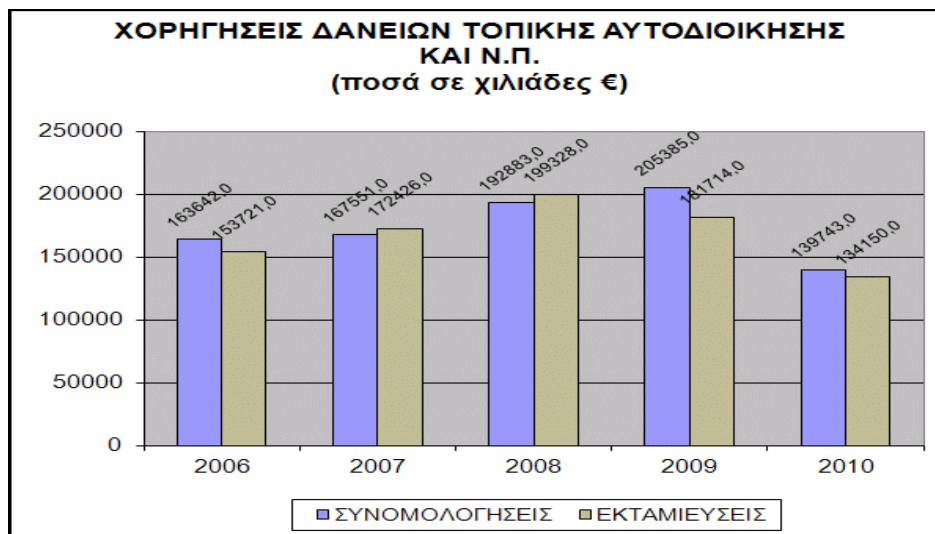
Η μεταφορά αρμοδιοτήτων στους Ο.Τ.Α. όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, η παιδεία και η **πολιτική προστασία** απαιτούν και την ανάλογη μεταβίβαση πόρων. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι πόροι από την κεντρική διοίκηση δεν αποδίδονται στο σύνολό τους και εγκαίρως, γεγονός που δημιουργεί προσκόμματα στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α. Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα αυτό οι Ο.Τ.Α. καταφεύγουν στη λύση του δανεισμού που προβλέπεται τόσο από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων όσο και από τον Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Ο δανεισμός δύναται να γίνει από εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αλλά και από ιδρύματα του εξωτερικού.

### **5.4.1 Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων**

Σε εθνικό επίπεδο ο δανεισμός των Ο.Τ.Α. γίνεται είτε από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Α.) είτε από εμπορικές τράπεζες.

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ιδρύθηκε με το νόμο 1608 του 1919 και αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ., αποστολή του οποίου είναι μεταξύ άλλων και η ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης με χρηματοπιστωτική και τεχνική υποστήριξη της Τοπικής & Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους. Μέσω του Τ.Π.Α. μπορούν να χρηματοδοτηθούν δράσεις όπως έργα άρδευσης, ύδρευσης, καθαριότητας, υποδομών, προμήθειας εξοπλισμού και έργα για δασικές μονάδες (Τ.Π.Α., 2010) . Παρόλο που οι κωδικοί ανά σκοπό για τη χορήγηση δανείων από το Τ.Π.Α. δεν αναφέρουν ειδικό κωδικό για δράσεις πολιτικής προστασίας, οι δράσεις πολιτικής προστασίας μπορεί να θεωρηθεί ότι εντάσσονται στους παραπάνω κωδικούς θεωρώντας ότι οι τελευταίοι είναι συναφείς με προληπτικές δράσεις πολιτικής προστασίας. Το ύψος του δανεισμού δύναται να φτάσει για τους Ο.Τ.Α. το 100% και μέχρι σήμερα έχουν χορηγηθεί στην ΤΑ και σε άλλα Νομικά Πρόσωπα δάνεια μεγάλου ύψους όπως φαίνεται και στον πίνακα 2.

Πίνακας 2. Χορηγήσεις δανείων στους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης



Πηγή: [www.tpd.gr](http://www.tpd.gr) (τελευταία επίσκεψη 17/09/2011)

#### 5.4.2 Εμπορικές Τράπεζες

Εκτός από το Τ.Π.Α. οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συνάγουν δάνεια και με εμπορικές τράπεζες προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τις δράσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 176 του Ν. 3463/2006 και με το 82 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Οι εμπορικές τράπεζες μπορεί να είναι τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού. Για παράδειγμα για τη ανάπτυξη προληπτικών δράσεων πολιτικής προστασίας που σχετίζονται με υποδομές οι Ο.Τ.Α. θα μπορούσαν να συνάγουν δάνεια.

Ο Ν.3852/2010 διατηρεί τη δυνατότητα των Δήμων και των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων να προχωρούν σε δανεισμό αλλά από την άλλη πλευρά θέτει προϋποθέσεις για τη λήψη των δανείων, την συσχετίζει με τη δυνατότητα αποπληρωμής του και εισάγει περιορισμούς ως προς το ύψος του δανείου.

#### 5.4.3 Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Επ.)

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων δημιουργήθηκε το 1958 και αποτελεί το επίσημο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα της Ευρώπης. Στόχος της είναι η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης των κρατών-μελών της Ε.Ε. και κυρίως των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών. Η Ε.Τ.Επ. χορηγεί δάνεια μεταξύ άλλων και σε φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης τα οποία διατίθενται σε επενδυτικά σχέδια που αφορούν και δίκτυα επικοινωνίας και έργα βασικής υποδομής καθώς και το φυσικό και



αστικό περιβάλλον. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χρηματοδότηση επενδύσεων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος απορροφά το 1/3 των χρηματοδοτήσεων της τράπεζας. Το ύψος του δανεισμού καλύπτει το 50% της επένδυσης και το υπόλοιπο καλύπτεται για τους Ο.Τ.Α. από ίδιους πόρους και από άλλες πηγές (Δεληθέου, Ντόκας και Μιχαλοπούλου, 2010).

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί και πάλι ότι οι πηγές χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. που έχουν αναφερθεί μέχρι στιγμής δεν είναι πόροι αυτού καθ' αυτού πολιτικής προστασίας. Ωστόσο θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η συσταλτική προσέγγισή τους, οδηγεί σε περιορισμό των δυνατοτήτων χρηματοδότησης της Τ.Α.. Οι δράσεις πολιτικής προστασίας είναι δράσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και την βιώσιμη ανάπτυξη, με την ανάπτυξη και την συνεχή κατάρτιση των στελεχών της αλλά και με την εξέλιξη της τεχνολογίας. Για το λόγο αυτό θα έπρεπε η πολιτική προστασία στην χώρα μας να αντιμετωπίζεται πολύπλευρα και λόγω της οικονομικής δυσχέρειας πολλές δράσεις χρηματοδοτούμενες από άλλες πηγές, εκτός των Κ.Α.Π. και Σ.Α.Τ.Α. και ιδίων πόρων της Τ.Α., να αποφέρουν πολλαπλασιαστικά οφέλη στον τομέα της πολιτικής προστασίας και να μην θεωρούνται ανεξάρτητα από αυτήν.

## 5.5 Ιδιωτική Πρωτοβουλία

Οι δράσεις της πολιτικής προστασίας στοχεύουν στην προστασία των κοινωνιών από πλήθος απειλών και κινδύνων. Συχνά επικρατεί η αντίληψη ότι οι δράσεις αυτές, και συνεπώς και η χρηματοδότηση τους, είναι καθήκον και αποστολή των φορέων της πολιτείας. Όμως, στο πλαίσιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, υπάρχουν και άλλοι εταίροι που θα πρέπει συμβάλλουν, όπως οι οικονομικοί παράγοντες σε τοπικό επίπεδο. Επιχειρήσεις, τραπεζικά ιδρύματα και εταιρίες μπορούν να υποστηρίξουν δράσεις πολιτικής προστασίας ποικιλοτρόπως.

Χαρακτηριστικά μπορούν να χρηματοδοτήσουν ερευνητικά προγράμματα στον τομέα της τεχνολογίας και μεθόδων πρόληψης καταστροφών και έγκαιρης προειδοποίησης, να προμηθεύσουν τις εθελοντικές οργανώσεις με τον απαραίτητο εξοπλισμό, να στηρίξουν οικονομικά εκπαιδευτικά προγράμματα και σεμινάρια καθώς και να χρηματοδοτήσουν έργα αποκατάστασης σε περίπτωση καταστροφής (Ν.Α.Φ., 2011)<sup>12</sup>. Η ανάληψη αυτών των πρωτοβουλιών γίνεται συμπληρωματικά με τη δράση των θεσμοθετημένων κρατικών και τοπικών αρχών και δεν συνεπάγεται υποκατάσταση των αρμοδιοτήτων των τελευταίων.

---

<sup>12</sup> Βλ. Παράρτημα ΙΙ Αρχειακό υλικό της Ν.Α.Φ.

## 5.6 Σύνοψη κεφαλαίου

Οι πηγές χρηματοδότησης των δράσεων της πολιτικής προστασίας σε επίπεδο αυτοδιοίκησης ποικίλουν. Μέχρι σήμερα οι πόροι των Ο.Τ.Α. Α και Β βαθμού για το σκοπό αυτό προήλθαν κυρίως από εθνικούς πόρους, όπως από τους Κ.Α.Π. και τους ίδιους πόρους τους χωρίς τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Ως επί το πλείστον οι πιστώσεις αυτές δεν κατανέμονται για προληπτικές δράσεις αλλά συχνά για αντιμετώπιση και αποκατάσταση.

Η οικονομική κατάσταση της χώρας δεν αφήνει και πολλά περιθώρια για αύξηση των εσόδων από το κράτος, με αποτέλεσμα την ανάγκη να δοθεί έμφαση σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης. Οι πόροι από κοινοτικά κονδύλια αποτελούν ευκαιρία για την υλοποίηση δράσεων πολιτικής προστασίας κυρίως για θέματα πρόληψης, όπως αποτυπώνεται και στα προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα που περιγράφηκαν προηγουμένως. Ωστόσο θα πρέπει να γίνει σαφές ότι η απορρόφηση των πόρων αυτών προϋποθέτει συγκεκριμένες ενέργειες, όπως εκπόνηση μελετών και δυνατότητα για οργάνωση πληροφορίας καθώς και ότι η εισροή πόρων για να είναι αποτελεσματική απαιτεί κατάλληλη διαχείριση και διοικητική ικανότητα.

Οι εθνικοί και κοινοτικοί πόροι θα πρέπει να προτιμώνται σε σχέση με τη λύση του δανεισμού στον οποίο οι Ο.Τ.Α. καλό θα ήταν να καταφεύγουν σε περίπτωση εξάντλησης των προηγούμενων δυνατοτήτων, καθώς μπορεί να επιδεινώσει την οικονομική τους κατάσταση. Τέλος, η συμμετοχή ιδιωτών και επιχειρηματιών μπορεί να ειπωθεί ως μια συμπληρωματική πηγή η οποία μπορεί να αποφέρει θετικά αποτελέσματα.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6**

### **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ**

#### **6.1 Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση Στερεάς Ελλάδας**

##### **6.1.1 Περιγραφή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**

Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας βρίσκεται στην Κεντρική Ελλάδα και αποτελούσε μια από τις δεκατρείς κρατικές Περιφέρειες της χώρας. Σήμερα με το νέο διοικητικό σύστημα αποτελεί μία από τις δεκατρείς Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις (Π.Α.) της χώρας, όπως ορίζεται στο Κεφάλαιο Β άρθρο 3, παράγραφος η, του Ν.38520/2010 . Τα διοικητικά της όρια περιλαμβάνουν τους νομούς Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας, ενώ ως γεωγραφικό διαμέρισμα περιλαμβάνει και τους νομούς Αιτωλοακαρνανίας και Αττικής (Π.Δ. 148/2010). Οι δύο όμως τελευταίοι ανήκουν σε διαφορετικές Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις, η μεν πρώτη ανήκει στην Π.Α. Δυτικής Ελλάδας και η δεύτερη αποτελεί την Π.Α. Αττικής. Έδρα της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης της είναι η πόλη της Λαμίας.

##### **6.1.2 Πληθυσμιακά στοιχεία**

Ο πληθυσμός της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας, σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού του έτους 2011, είναι 546.870 κάτοικοι, από αυτούς οι 278.160 είναι γυναίκες, ενώ οι 268.710 είναι άνδρες. Ανάμεσα στους νομούς της Π.Α. υπάρχουν έντονες πληθυσμιακές διαφορές, για παράδειγμα ο νομός Εύβοιας είναι ο μεγαλύτερος πληθυσμιακά με 210.210 κατοίκους, ενώ ο νομός Ευρυτανίας έχει 20.280 κατοίκους (ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2011). Στον Πίνακα 3 που ακολουθεί παρουσιάζεται ο πληθυσμός σε κάθε νομό της Περιφέρειας και στον Πίνακα 4 παρουσιάζεται ο πληθυσμός της Περιφέρειας διαγραμματικά, ώστε να γίνουν αντιληπτές οι πληθυσμιακές ανισότητες.

Πίνακας 3. Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Απογραφή μόνιμου πληθυσμού 2011				
Διοικητική διαίρεση	πληθυσμός	Θήλεις	Άρρενες	Πυκνότητα πληθυσμού ανά τετρ.χιλιόμετρο
Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας	117.730	61.400	56.330	39,89
Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας	210.210	106.870	103.340	50,44
Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας	20.280	10.310	9.970	10,85
Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας	158.220	79.240	78.980	35,63
Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας	40.430	20.340	20.090	19,07
Σύνολο	546.870	278.160	268.710	35,17

Πηγή: (προσαρμοσμένο) ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011,

Διάγραμμα 1. Ο πληθυσμός της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας



Πηγή: (προσαρμοσμένο) ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2011

### 6.1.3 Γεωγραφικά- κλιματολογικά στοιχεία

Η Π.Α. της Στερεάς Ελλάδας βρίσκεται στο κέντρο της χώρας και βόρεια συνορεύει με τη Θεσσαλία, δυτικά με τη Δυτική Ελλάδα και νότια με την Αττική. Ανατολικά βρέχεται από το

Αιγαίο Πέλαγος και τον Ευβοϊκό Κόλπο και νότια από τον Κορινθιακό Κόλπο **(Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.)** Η συνολική της έκταση είναι 15.549 τ.χλμ. **(ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011)**

Το μεγαλύτερο μέρος της είναι ορεινό ή ημιορεινό. Ανάμεσα στα υψηλότερα όρη της συγκαταλέγονται η Γκιώνα, τα Βαρδούσια όρη, ο Παρνασσός, ο Τυμφρηστός και η Οίτη (Επιμελητήριο Βοιωτίας, 2008) . Η έκταση των ορεινών περιοχών καλύπτει το 48% της συνολικής της επιφάνειας **(ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b)** . Τους νομούς της ΠΑ Στερεάς Ελλάδας διασχίζουν ποταμοί όπως ο Αχελώος, ο Σπερχειός, ο Ταυρωπός, ο Βοιωτικός Κηφισός, ο Ασωπός, ο Γοργοπόταμος και εντός της γεωγραφικής της έκτασης υπάρχουν οι λίμνες Υλίκη, Παραλίμνη, η λίμνη της Δύστου και η τεχνητή λίμνη του Μόρνου (Επιμελητήριο Βοιωτίας, 2008).

Τα δάση στη Στερεά Ελλάδα καλύπτουν το 25% της έκτασής της· βρίσκονται στους νομούς της Ευρυτανίας, της Β. Εύβοιας, της Φωκίδας και της Φθιώτιδας και τα είδη που κυριαρχούν είναι το έλατο και το πεύκο **(Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.)**

Στο έδαφος της περιφέρειας υπάρχουν και 21 περιοχές natura<sup>13</sup> ανάμεσα στις οποίες είναι ο εθνικός δρυμός της Οίτης και του Παρνασσού, τα Βαρδούσια όρη και η Γκιώνα, ο υγρότοπος στις εκβολές του Σπερχειού και το δάσος της Στενής **(ΥΠΕΚΑ, 2011)**

Οι υδατικοί πόροι της χωρίζονται σε δύο Υδατικά Διαμερίσματα (Υ.Δ.) , το Υ.Δ. Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και το Υ.Δ. Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας. Στο μεν πρώτο, περιλαμβάνονται οι νομοί Ευρυτανίας, Φωκίδας και μικρό τμήμα του νομού Φθιώτιδας· πρόκειται για αραιοκατοικημένες περιοχές και δασώδεις εκτάσεις και στο υδατικό σώμα του διαμερίσματος δεν παρατηρούνται ποσοτικά και ποιοτικά προβλήματα σε σχέση με τα ύδατα. Αντίθετα, στο ΥΔ Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας , που περιλαμβάνει τους νομούς Βοιωτίας, Εύβοιας και το μεγαλύτερο μέρος της Φθιώτιδας, παρατηρούνται ποιοτικά προβλήματα μόλυνσης από βιομηχανικά απόβλητα, φυτοφάρμακα, κτηνοτροφικά απόβλητα και προβλήματα υφαλμύρωσης **(ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b)** ( Επίσημο κείμενο ΕΠ Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου, 2007: 49)

Το κλίμα στη Στερεά Ελλάδα είναι ηπειρωτικό, με δριμείς χειμώνες και θερμά καλοκαίρια, ενώ στα παραθαλάσσια μέρη της είναι πιο ήπιο.

---

<sup>13</sup> Ο πλήρης κατάλογος των περιοχών διατίθεται στο Παράστημα III

#### 6.1.4 Οικονομία

Η οικονομία της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας στηρίζεται στον δευτερογενή τομέα, και κυρίως στον κλάδο της μεταποίησης, ο οποίος είναι έντονα αναπτυγμένος και συγκεντρώνεται στους νομούς της Βοιωτίας και της Εύβοιας. Από την άλλη πλευρά η παρουσία του πρωτογενούς τομέα είναι χαμηλή, καθώς η συρρίκνωση του γεωργικού τομέα τα τελευταία χρόνια σχετίζεται με τις πιέσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.). Στο πεδινό τμήμα της περιφέρειας υπάρχουν εντατικές καλλιέργειες, στο ορεινό τμήμα συναντάται ο κτηνοτροφικός τομέας, ενώ στο ημιορεινό και νησιωτικό τμήμα κυριαρχεί η ελαιοπαραγωγή και η κτηνοτροφία. Ο τριτογενής τομέας έχει σχετικά χαμηλή παρουσία και αυτό οφείλεται στην έλλειψη μεγάλων πόλεων εντός της περιφέρειας αλλά και στην εγγύτητα της με την μητροπολιτική περιφέρεια της Αθήνας (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b).

Το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Ε.Π. κκ) για την περιφέρεια είναι αρκετά υψηλό, σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα της eurostat<sup>14</sup> του 2010 για τις περιφέρειες της Ε.Ε. Η Π.Α. Στερεάς Ελλάδας το έτος 2007 εμφανίζει Α.Ε.Π. κκ πάνω από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου της ΕΕ των 27, και συγκεκριμένα 83,88% (Eurostat, 2010). Ωστόσο πρόκειται για μια στρεβλή εικόνα, η οποία δεν ανταποκρίνεται στην αναπτυξιακή πραγματικότητα της περιφέρειας, καθώς το ποσοστό αυτό είναι αποτέλεσμα της εγκατάστασης των βιομηχανιών της Αττικής στις όμορες περιοχές της Βοιωτίας και της Εύβοιας, όπου η καταμέτρηση της παραγωγής γίνεται στην περιοχή όπου βρίσκεται η εγκατάσταση και όχι στην έδρα της βιομηχανίας, δηλαδή στην Αττική. Ακόμη, το εισόδημα που παράγεται δεν παραμένει στον τόπο παραγωγής αλλά εισρέει στην Αττική, καθώς ποσοστό των εργαζόμενων είναι κάτοικοί της, οι οποίοι μετακινούνται καθημερινά προς την περιοχή της Βοιωτίας και της Εύβοιας. Το γεγονός αυτό επιδρά αρνητικά στις δυνατότητες της περιφέρειας να προσελκύσει πόρους από τα προγράμματα της Δ προγραμματικής περιόδου. Ειδικότερα, για την περίοδο αυτή η περιφέρεια υπάγεται στο στόχο 2 «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» (phasing in) και το αποτέλεσμα είναι να μην είναι τελικός δικαιούχος σε μια σειρά προγραμμάτων απ' όπου θα μπορούσε να επωφεληθεί. (ΥΠ.Α.Α.Ν.,2011b).

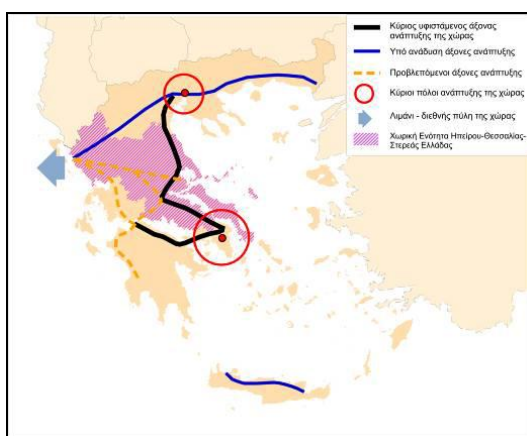
---

<sup>14</sup> Βλ Παράρτημα IV

### 6.1.5 Χωροταξική θέση

Από το έδαφος της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης της Στερεάς Ελλάδας διέρχεται ο κύριος εθνικός άξονας ανάπτυξης, ο οποίος τη συνδέει με τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Η εγγύτητα με την Αττική και το μητροπολιτικό κέντρο της Αθήνας, όπως φαίνεται και στο χάρτη 1 δημιουργεί για την περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας τόσο ευκαιρίες όσο και κινδύνους (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b)

Χάρτης 1. Χωροταξική θέση Π.Α. Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου



Πηγή: ΥΠΑΑΝ, 2011

Στις ευκαιρίες περιλαμβάνονται, η γρήγορη πρόσβαση σε υποδομές της Αττικής, όπως αεροδρόμια και λιμάνια, η αύξηση της ζήτησης προϊόντων κυρίως του πρωτογενούς τομέα της Στερεάς Ελλάδας από την Αττική, με αποτέλεσμα την προώθηση του τελευταίου. Ακόμη υπάρχει γρήγορη πρόσβαση των κατοίκων της περιφέρειας σε υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας της Αττικής (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b)

Η εγγύτητα με την Αττική όμως δημιουργεί και προβλήματα. Ανάμεσα τους περιλαμβάνονται η δυσκολία συγκρότησης αυτόνομου περιφερειακού κέντρου της Στερεάς Ελλάδας, και η μετακύληση των περιβαλλοντικών πιέσεων στη Στερεά Ελλάδα από τη λειτουργία των βιομηχανιών στο έδαφος της τελευταίας. Επιπλέον, η εγγύτητα με την Αττική έχει ως αποτέλεσμα τη χρήση των φυσικών πόρων της Στερεάς Ελλάδας για την κάλυψη των αναγκών, όπως για παράδειγμα τη χρήση των λιμνών της Υλίκης και του Μόρνου για την υδροδότηση της Αττικής. Επίσης, παρατηρείται και το φαινόμενο της μετακίνησης του ικανού και αξιόλογου εργατικού



δυναμικού της περιφέρειας προς τη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας, και τέλος υπάρχει αδυναμία ανταγωνισμού των τοπικών αγορών με τις αγορές της Αττικής (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b)

### **6.1.6 Εκπαίδευση**

Στην περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας λειτουργούν ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην πόλη της Χαλκίδας και της Λαμίας λειτουργούν δύο Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.), τα οποία έχουν 8 και αντίστοιχα 7 τμήματα εν λειτουργία, και σε αυτά φοιτούν πάνω από 15.000 φοιτητές (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b:32). Στην εν λόγω περιφέρεια ιδρύθηκε με το Π.Δ. 92/11-4-2003 το Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας και η έναρξη λειτουργίας του έγινε το 2004. Στο πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας λειτουργούν δύο τμήματα, το τμήμα Πληροφορικής με εφαρμογές στη Βιοϊατρική, το οποίο έχει έδρα τη Λαμία, και το τμήμα Περιφερειακής Οικονομικής Ανάπτυξης, το οποίο έχει έδρα τη Λιβαδειά (Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας, 2011).

Το Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένο, με αποτέλεσμα η ίδρυσή του να μην ασκεί θετική επίδραση στην προώθηση έρευνας και τεχνολογιών εντός της περιφέρειας (ΥΠ.Α.Α.Ν., 2011b) (επίσημο κείμενο Ε.Π. «Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου, 2007). Γενικότερα, η δαπάνη για έρευνα και τεχνολογία παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις, γεγονός που οφείλεται και στην συγκέντρωση αυτών των δραστηριοτήτων στην Αττική.

### **6.1.7 Πολιτισμός- στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς**

Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας χαρακτηρίζεται από πλήθος μνημείων της προϊστορικής και κλασικής αρχαιότητας, της Βυζαντινής εποχής αλλά και από μνημεία του σύγχρονου πολιτισμού. Υπάρχουν αρκετοί οργανωμένοι αρχαιολογικοί χώροι που παρουσιάζουν υψηλή επισκεψιμότητα, αλλά και μνημεία που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν πλήθος επισκεπτών με την κατάλληλη αξιοποίησή τους.

Ανάμεσα σε αυτά, τα πιο σημαντικά είναι ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών, με το αρχαιολογικό του μουσείο, το αρχαιολογικό μουσείο της Χαιρώνειας, το Βυζαντινό μουσείο Φθιώτιδας, το αρχαίο θέατρο της Ερέτριας, το κάστρο της Μενδενίτσας, η ιερά Μονή Οσίου Λουκά, και τα κτίρια εγκαταστάσεων εταιρείας Κωπαΐδας, βιομηχανικό μνημείο της νεότερης εποχής (ΥΠ.ΠΟ.Τ., 2007).

Ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών είναι από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα, εκεί βρίσκεται το πανελλήνιο ιερό των Δελφών, με το σπουδαιότερο

μαντείο του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Οι Δελφοί ήταν ‘ο ομφαλός της γης’ και για πολλούς αιώνες αποτελούσαν πνευματικό και θρησκευτικό κέντρο (Παρτίδα, 2007). Σήμερα, ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών και η Μονή του Οσίου Λουκά συγκαταλέγονται στον κατάλογο των μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ (UNESCO, 2011).

### **6.1.8 Φυσικοί και τεχνολογικοί κίνδυνοι**

Η Π.Α. Στερεάς Ελλάδας λόγω συχνών χιονοπτώσεων και βροχοπτώσεων κατά τους χειμερινούς μήνες και λόγω της μεγάλης ορεινής της έκτασης, έρχεται αντιμέτωπη συχνά με το φαινόμενο των πλημμυρών, κυρίως στους νομούς Εύβοιας και Φθιώτιδας, αλλά και το φαινόμενο των προβλημάτων βατότητας του οδικού δικτύου λόγω χιονόπτωσης. Ακόμη, συχνό είναι το φαινόμενο των κατολισθήσεων, ιδίως στους νομούς Εύβοιας, Ευρυτανίας και Φθιώτιδας. Σεισμική δραστηριότητα παρατηρείται στο βόρειο Ευβοϊκό Κόλπο, και συγκεκριμένα στο νομό Φθιώτιδας, και σύμφωνα με στοιχεία της Γ.Γ.Π.Π. για το έτος 2008, είχαν καταγραφεί δύο σεισμοί, στην περιοχή της Αμφίκλειας και στην περιοχή των Καμένων Βούρλων, ενώ το τρέχον έτος σεισμική δραστηριότητα έχει καταγραφεί στο νομό Φωκίδας.

Οι μεγαλύτερες καταστροφές στο έδαφος της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας έχουν προκληθεί από πυρκαγιές. Ο νομός που έχει πληγεί περισσότερο είναι εκείνος της Εύβοιας. Οι περιοχές της Εύβοιας έχουν κηρυχτεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω δασικών πυρκαγιών το 2007, το 2009 και το 2010, σύμφωνα με στοιχεία της Γ.Γ.Π.Π.

Στην Π.Α. Στερεάς Ελλάδας, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, υπάρχουν αρκετές βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Ο αριθμός των βιομηχανιών που διαχειρίζονται επικίνδυνες ουσίες που εμπίπτουν στις διατάξεις της υπ. αριθ. 12044/613/19-3-2007 Κ.Υ.Α. ( ΦΕΚ/376/Β), και βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων της εν λόγω Π.Α. είναι στο σύνολό τους 20<sup>15</sup> από αυτές οι 9 ανήκουν στο άνω όριο της Κ.Υ.Α., δηλαδή διαχειρίζονται μεγάλες ποσότητες επικίνδυνων ουσιών για τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Επομένως, ο κίνδυνος τεχνολογικού ατυχήματος στην περιοχή είναι αρκετά μεγάλος και για το λόγω αυτό θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα όσα ορίζει η νομοθεσία.

---

<sup>15</sup> Βλ. παράρτημα V

## **6.2 Η ΠΑ Στερεάς Ελλάδας προ της διοικητικής μεταρρύθμισης**

Η διοικητική μεταρρύθμιση που επιχειρήθηκε με το Ν.3852/2010 ,όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 4, μετέβαλλε το διοικητικό χάρτη της χώρας. Προ της εφαρμογής του προγράμματος του «Καλλικράτη», ο δεύτερος βαθμός της Τ.Α. αποτελούνταν από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας. Στην εδαφική έκταση που εξετάζεται στην παρούσα μελέτη περίπτωσης, το προηγούμενο σχήμα αφορούσε τις διοικητικές οντότητες των Ν.Α. της Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας. Οι Ν.Α. αποτελούσαν αυτοδιοικητικές δομές με οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, κατάρτιζαν τους προϋπολογισμούς τους και οργάνωναν τις υπηρεσίες τους. Ο έλεγχος επί των πράξεων τους γινόταν από το Ελεγκτικό Συνέδριο και μεταξύ τους υπήρχε σχέση συναλληλίας. Σχετικά με την αποκεντρωμένη διοίκηση του κράτους, το προηγούμενο σχήμα περιλάμβανε την κρατική Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας που αποτελούνταν από του νομούς Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας.

### **6.2.1 Η πολιτική προστασία στις Ν.Α. της Στερεάς Ελλάδας**

Οι δομές της πολιτικής προστασίας στις Ν.Α. Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας ήταν οργανωμένες σύμφωνα με το Ν.3013/2002, τον Κώδικα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και τον Οργανισμό λειτουργίας κάθε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Σε κάθε νομαρχία υπήρχε αυτοτελές γραφείο πολιτικής προστασίας το οποίο υπαγόταν απευθείας στο Νομάρχη.

#### **6.2.1.1 Στελέχωση γραφείων πολιτικής προστασίας των Ν.Α.**

Σε κάθε γραφείο πολιτικής προστασίας σύμφωνα με το Ν.3013/2002 προβλέπεται μια οργανική θέση μόνιμου υπαλλήλου, η οποία μπορεί να ανήκει σε συγκεκριμένο κλάδο και κατηγορία<sup>16</sup>. Μέσα από την έρευνα που διεξήχθη, διαπιστώθηκε ότι τα εν λόγω γραφεία ήταν στελεχωμένα με το προσωπικό που προβλέπεται (αριθμητικά) στις νομικές διατάξεις, αλλά όχι από τις προβλεπόμενες ειδικότητες.

Συγκεκριμένα, σε κάθε γραφείο υπήρχε ένας υπάλληλος πολιτικής προστασίας, εκτός από τη Νομαρχία Βοιωτίας όπου υπήρχαν τρεις υπάλληλοι. Αναφορικά με τον κλάδο και την κατηγορία των υπαλλήλων, η πλειοψηφία αυτών δεν ανήκουν στις ειδικότητες που προβλέπει ο Ν. 3013/2002 στο άρθρο 12, αλλά ανήκαν στον κλάδο Διοικητικού Οικονομικού, ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 70 του Π.Δ. 148/2010, ή στον κλάδο των τεχνικών και στις κατηγορίες ΠΕ,

<sup>16</sup> Ν.3013/2002 άρθρο 12 παράγραφος 2 εδάφιο γ (ΦΕΚ/102/Α)

ΤΕ και ΔΕ, (όπως φαίνεται και στον πίνακα 4 που αποτυπώνει τα ευρήματα της έρευνας). Όπως προκύπτει από την καταγραφή του προσωπικού της πολιτικής προστασίας των συγκεκριμένων Ν.Α. ο βαθμός εξειδίκευσης του προσωπικού είναι χαμηλός με αποτέλεσμα να μην υπάρχει αντιστοιχία των απαιτούμενων δεξιοτήτων για την άσκηση των καθηκόντων με τις δεξιότητες που έχουν οι υπάλληλοι. Η πλειοψηφία των υπαλλήλων δήλωσε ότι έχει παρακολουθήσει εκπαιδευτικά σεμινάρια, διοργανωμένα απ το ΙΝ. ΕΠ του Ε.Κ.Κ.Δ.Α., τουλάχιστον μια φορά.

Ως προς τη γνώση χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή (Η/Υ) οι υπάλληλοι ανέφεραν ότι έχουν στοιχειώδη γνώση χειρισμού Η/Υ, και καμία γνώση χρήσης προγραμμάτων GIS ή οποιουδήποτε εξειδικευμένου προγράμματος το οποίο χρησιμοποιείται στα στάδια διαχείρισης κινδύνων.

Πίνακας 4. Στελέχωση υπηρεσιών Π.Π. της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	Αριθμός Υπαλλήλων ΠΠ	Κατηγορία κλάδος	Γνώσεις χειρισμού Η/Υ
Βοιωτία	1	ΤΕ Έργων Υποδομής	Βασικές γνώσεις
	1	ΔΕ Διοικητικού	Βασικές Γνώσεις
	1	ΔΕ Διοικητικού	-
Εύβοια	1	ΤΕ Διοικητικού	Βασικές Γνώσεις
Ευρυτανία	1	ΔΕ Τεχνικών (Εργοδηγών)	Βασικές Γνώσεις
	1	ΔΕ Τεχνικών (Εργοδηγών)	Βασικές Γνώσεις
Φθιώτιδα	1	ΠΕ Διοικητικού	Άριστες Γνώσεις
Φωκίδα	1	ΤΕ Διοικητικού	Πολύ καλές Γνώσεις
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>7</b>		

### **6.2.1.2 Εισαγωγή Τ.Π.Ε.**

Αναφορικά με τις Τ.Π.Ε., παρατηρήθηκε σχετικά χαμηλός βαθμός εισαγωγής τους και αξιοποίησής τους. Ωστόσο, στις Ν.Α. Ευρυτανίας, Φωκίδας, και Φθιώτιδας υπάρχουν πληροφοριακά συστήματα ενημέρωσης καιρικών συνθηκών δευτερεύοντος οδικού δικτύου, καθώς και πληροφοριακό σύστημα προβολής, παρακολούθησης, διαχείρισης και προστασίας του Μαλιακού Κόλπου. Ακόμη γίνεται χρήση επικοινωνιακών συστημάτων τύπου VHF.

Επίσης, λόγω χαμηλής εισδοχής των Τ.Π.Ε. και έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού, δεν υπάρχουν οι δυνατότητες εκπόνησης μελετών για τις επικινδυνότητες και την τρωτότητα της περιοχής, αλλά και της χαρτογράφησης της σε τοπικό επίπεδο. Το γεγονός αυτό, καθιστά τη λειτουργία της Π.Π. σε τοπικό επίπεδο απαρχαιωμένη. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι, με εξαίρεση τη Ν.Α. Φθιώτιδας, κανένα γραφείο πολιτικής προστασίας δεν τηρούσε σε ψηφιακή μορφή απολογισμό δράσεων πολιτικής προστασίας για κάθε έτος, ώστε να υπάρχει σχετικό αρχείο το οποίο θα επιτρέπει τη διεξαγωγή συμπερασμάτων για την πρόοδο των δράσεων πολιτικής προστασίας σε επίπεδο γραφείου, στα πλαίσια των Ν.Α..

### **6.2.1.3 Συνεργασίες των γραφείων πολιτικής προστασίας των Ν.Α. με άλλους φορείς**

Οι υπάλληλοι των γραφείων πολιτικής προστασίας των Ν.Α. ανέφεραν την ύπαρξη άριστου επιπέδου συνεργασίας με τους περισσότερους εμπλεκόμενους φορείς σε θέματα πολιτικής προστασίας, τόσο εντός των Ν.Α. (πχ τεχνικές υπηρεσίες των Ν.Α.), όσο και άλλων φορέων όπως το Πυροσβεστικό Σώμα, η Ελληνική Αστυνομία και οι Δήμοι. Ακόμη στην Ν.Α. Φθιώτιδας, το τμήμα πολιτικής προστασίας συνεργάζεται στενά με το τμήμα Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης (Π.Σ.Ε.Α.). Αξιοσημείωτο είναι ότι και σε επίπεδο κρατικής περιφέρειας υπήρχε το ίδιο επίπεδο συνεργασίας μεταξύ πολιτικής προστασίας και Π.Σ.Ε.Α. Αναφέρθηκε από τους περισσότερους ερωτηθέντες πρόβλημα συνεργασίας με τα Νοσοκομεία της περιοχής τους, σε ότι αφορά στην συμμετοχή των τελευταίων σε ασκήσεις ετοιμότητας.

### **6.2.1.4 Ο ρόλος των εθελοντικών οργανώσεων**

Σε κάθε Ν.Α. του γεωγραφικού διαμερίσματος της μελέτης περίπτωσης δραστηριοποιούνταν αρκετές εθελοντικές οργανώσεις με αντικείμενο την πολιτική προστασία. Σύμφωνα με τα επίσημα

στοιχεία της Γ.Γ.Π.Π., οι πιστοποιημένες εθελοντικές ομάδες πολιτικής προστασίας της συγκεκριμένης περιοχής είναι 29. Οι ερωτηθέντες ανέφεραν πως οι σχέσεις των γραφείων πολιτικής προστασίας των Ν.Α. με τις εθελοντικές οργανώσεις είναι άριστες, την ύπαρξη πολύ καλού επίπεδου συνεργασίας, καθώς επίσης ότι οι εθελοντές συμβάλλουν τα μέγιστα στην υποβοήθηση του έργου της πολιτικής προστασίας σε επίπεδο νομού. Ακόμη, επεσήμαναν ότι η συμβολή τους σε θέματα πυροπροστασίας είναι σημαντική, καθώς σε όλους νομούς και ιδιαίτερα στο νομό Εύβοιας οι εθελοντικές Οργανώσεις (Ε.Ο.) πραγματοποιούν περιπολίες στις δασικές εκτάσεις τις ημέρες όπου υπάρχει πρόβλεψη από τη ΓΓΠΠ για υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς. Επιπλέον, αναλαμβάνουν την ενημέρωση του κοινού για διάφορα θέματα πολιτικής προστασίας.

Προβλήματα σχετικά με τη δράση των εθελοντικών οργανώσεων εντοπίζονται στη χρηματοδότησή τους από τη ΓΓΠΠ, όπως δήλωσαν οι ερωτηθέντες. Ανέφεραν ότι η χρηματοδότηση των ΕΟ έχει διακοπεί από το 2008, δημιουργώντας έτσι προσκόμματα στην άσκηση των δραστηριοτήτων τους. Για τη λύση του προβλήματος αυτού, τα γραφεία πολιτικής προστασίας των Ν.Α μαζί με τις ΕΟ κατέφυγαν στην ιδιωτική πρωτοβουλία.

### **6.2.2 Η χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας των Ν.Α.**

Τα στοιχεία για τη χρηματοδότηση των δράσεων πολιτικής προστασίας των Ν.Α. προέρχονται από τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τους υπαλλήλους πολιτικής προστασίας των Ν.Α. στα πλαίσια των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν, αλλά και από την μελέτη του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του 2011 το οποίο αναφέρει τα νέα αλλά και τα συνεχιζόμενα έργα και μελέτες, και την τροποποίηση των Κ.Α.Π. για αυτά. Μέσα από το ΠΔ.Ε. φαίνεται η κατανομή των πιστώσεων για δράσεις πολιτικής προστασίας.

Οι δράσεις πολιτικής προστασίας στα πλαίσια των Ν.Α. χρηματοδοτούνταν, κατά κύριο λόγο, από Κ.Α.Π., από τις Συλλογικές Αποφάσεις Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Σ.Α.Ν.Α.), από ίδιους πόρους και σε περιπτώσεις αποκατάστασης από πιστώσεις του ΥΠ.ΕΣΑ.ΗΔ. και της ΓΓ.Π.Π. Οι κοινοτικοί πόροι ήταν πολύ περιορισμένοι και σε κάποιες περιπτώσεις ανύπαρκτοι.

Οι υπάλληλοι πολιτικής προστασίας των Ν.Α. δήλωσαν ότι οι κύριες πηγές χρηματοδότησης για προληπτικές δράσεις πολιτικής προστασίας είναι οι Κ.Α.Π, οι Σ.Α.Ν.Α. και οι ίδιοι πόροι. Για παράδειγμα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και το πρόγραμμα παρακολούθησης ποιότητας νερών του Μαλιακού Κόλπου, στο νομό Φθιώτιδας, οι γεωτεχνικές μελέτες για την αντιμετώπιση των κατολισθητικών φαινομένων στους νομούς Ευρυτανίας και Εύβοιας, οι εργασίες συντήρησης του οδικού δικτύου και στους πέντε νομούς, καθώς και η προμήθεια άλατος και μηχανημάτων

αποχιονισμού στους νομούς Ευρυτανίας και Εύβοιας έχουν χρηματοδοτηθεί από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους. Επίσης ο καθαρισμός του επαρχιακού οδικού δικτύου και η αποψίλωση των πρανών σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται μέσω των ΣΑΝΑ (περίπτωση Φθιώτιδας). Ακόμη έκτακτα κονδύλια μέσω των ΚΑΠ δίδονται για τη διευθέτηση χειμάρρων και ποταμών όταν υπάρχουν ενδείξεις για εκδήλωση πλημμυρών.

Σε περίπτωση που κάποιο συμβάν βρίσκεται σε εξέλιξη και τα δημόσια μέσα τα οποία έχουν κινητοποιηθεί σε τοπικό επίπεδο δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του συμβάντος, τότε μισθώνονται ιδιωτικά μέσα. Στην περίπτωση αυτή εγκρίνονται κονδύλια που υπογράφονται από το Νομάρχη ή από το Υπουργείο Εσωτερικών, τα οποία χορηγούνται στη συνέχεια στη νομαρχία ώστε να γίνουν οι πληρωμές των ιδιωτικών μέσων.

Αναφορικά με τη χρηματοδότηση δράσεων αποκατάστασης από εθνικούς πόρους, οι ερωτηθέντες ανέφεραν ότι η προέρχεται είτε από έκτακτα κονδύλια από το Υπουργείο Εσωτερικών και τη Γ.ΓΠΠ., είτε από έκτακτα κονδύλια μέσω Κ.Α.Π., και αφορούν κυρίως στην αποκατάσταση υποδομών.

Μέσα από τις συνεντεύξεις παρατηρήθηκε ότι οι υπάλληλοι πολιτικής προστασίας δεν είχαν γνώση της δυνατότητας προσέλκυσης πόρων από συγκεκριμένες κοινοτικές πηγές· απλά δήλωναν με αόριστο τρόπο ότι θα μπορούσαν να χρηματοδοτούνται δράσεις πολιτικής προστασίας από κοινοτικούς πόρους. Επίσης, δεν γνώριζαν με ακρίβεια αν δράσεις πολιτικής προστασίας του νομού τους εντάσσονται στον προγραμματισμό των διαρθρωτικών ταμείων της Ε.Ε. και του Ταμείου Συνοχής. Γενικά μέσα από τις συνεντεύξεις διαπιστώθηκε ότι οι υπάλληλοι πολιτικής προστασίας των Ν.Α. δεν είχαν πρόσβαση στην σχεδίαση και υποβολή προτάσεων για την ένταξη των δράσεων πολιτικής προστασίας σε κάποιο επιχειρησιακό πρόγραμμα του Γ Κ.Π.Σ ή του Ε.Σ.Π.Α. Ωστόσο, η πλειοψηφία γνώριζε ότι για την ένταξη δράσεων σε επιχειρησιακά προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων υπάρχουν προϋποθέσεις, όπως η εκπόνηση μελετών και η ύπαρξη σχετικών δεδομένων( πχ. υπολογισμός ζημιών σε οικονομικού όρους, μετά από καταστροφικό συμβάν, χαρτογράφηση ευπαθών περιοχών,) ώστε να μπορούν να υποβληθούν προτάσεις βάσει συγκεκριμένων στοιχείων. Επίσης γνώριζαν ότι αυτές οι προϋποθέσεις δεν πληρούνται είτε λόγω στελεχιακής ανεπάρκειας είτε λόγω γενικότερης διοικητικής ανεπάρκειας και κάποιες φορές λόγω απροθυμίας διερεύνησης τους ζητήματος αυτού.

Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι ορισμένες προληπτικές δράσεις που αφορούσαν την εισαγωγή τεχνολογίας είχαν ενταχθεί σε επιχειρησιακά προγράμματα του Γ Κ.Π.Σ. Οι Ν.Α. Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας απέκτησαν πληροφοριακά συστήματα ενημέρωσης καιρικών συνθηκών δευτερεύοντος οδικού δικτύου από το Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» στα πλαίσια του Γ ΚΠΣ

με τη συμμετοχή κατά 80% του Ε.Τ.ΠΑ. και κατά 20% με δημόσια δαπάνη (Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, 2009).

Αναφορικά με το Ε.Σ.Π.Α., δεν έχουν ενταχθεί δράσεις πολιτικής προστασίας σε κάποιο Ε.Π.. Συγκεκριμένα από το Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» για την περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας δεν έχουν ενταχθεί δράσεις πολιτικής προστασίας, ενώ στο Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση» έχουν απορριφθεί προτάσεις, συναφείς με την πολιτική προστασία, που υποβλήθηκαν από την Ν.Α. Φθιώτιδας και την Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης από την Περιφέρεια (Κρατική) Στερεάς Ελλάδας.

Σε ότι αφορά το Ε.Π. «Θεσσαλία-Στερεά Ελλάδα-Ήπειρος» τα έργα που έχουν ενταχθεί και έχουν συνάφεια με τις δράσεις πολιτικής προστασίας είναι έργα υδροληψίας και αντικατάστασης εσωτερικού δικτύου ύδρευσης.

Ακόμη η Ν.Α. Βοιωτίας είχε υποβάλει πρόταση για την ένταξη πληροφοριακού συστήματος πυρανίχνευσης στα πλαίσια του Γ Κ.Π.Σ. , το οποίο απεντάχθηκε λόγω καθυστέρησης δημοπράτησης του έργου. Η δαπάνη τελικά καλύφθηκε από ίδιους πόρους της Ν.Α. Βοιωτίας και το έργο βρίσκεται σήμερα στο στάδιο της παράδοσης.

Οι υπάλληλοι γνώριζαν την ύπαρξη του Κοινοτικού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας και του Χρηματοδοτικού Μέσου Πολιτικής Προστασίας, ωστόσο δήλωσαν πως δεν έχουν ζητήσει την αρωγή του Μέσου για τη χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας.

Επιπλέον, οι υπάλληλοι γνώριζαν για τη δράση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ε.Ε., αλλά μέχρι σήμερα δεν έχουν ζητήσει την αρωγή του. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αίτηση υποβλήθηκε στο Τ.Α.Ε.Ε. για ενεργοποίηση της βοήθειας στην περίπτωση των καταστροφικών πλημμυρών στην Εύβοια το 2009. Ωστόσο η οικονομική βοήθεια δεν δόθηκε, καθώς θεωρήθηκε καταστροφή μικρής κλίμακας και δεν πληρούσε τα κριτήρια αξιολόγησης (Εκθεση της Επιτροπής, COM 2011, 136 τελικό). Ο υπάλληλος πολιτικής προστασίας της εν λόγω Ν.Α. δεν γνώριζε για το αίτημα αυτό ούτε και για την εξέλιξή του.

Οικονομική ενίσχυση στους κατοίκους των νομών Ευβοίας και Φθιώτιδας δόθηκε μέσω του Ε.Τ.Α.Ε.Α., μετά από παρέμβαση των Νομαρχών, το 2007 και το 2009. Η ενίσχυση αφορούσε την προμήθεια και παροχή ζωοτροφών στους πυρόπληκτους κτηνοτρόφους για την κάλυψη των αναγκών τους. Ακόμη το Ε.Τ.Α.Ε.Α. συνεργάστηκε με τους Ο.Τ.Α. Α και Β βαθμού για την εκτέλεση των προγραμμάτων αποκατάστασης.

Επιπλέον, μέσω έκδοσης Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων των Υπουργείων Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Οικονομικών, πραγματοποιήθηκε η οριοθέτηση των προς αποκατάσταση περιοχών μετά από καταστροφές (αφορά τα έτη 2007 και 2009) και καθορίστηκαν



οι διαδικασίες παροχής πιστωτικών διευκολύνσεων στους πληγέντες. Στις περιοχές αυτές περιλαμβάνονται οι νομοί Φθιώτιδας, Βοιωτίας και Εύβοιας.

Σημαντική φάνηκε να είναι η συμβολή των ιδιωτών και κυρίως των επιχειρηματιών στη χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας στις Ν.Α. τις οποίες αφορά η μελέτη περίπτωσης. Οι υπάλληλοι της πολιτικής προστασίας των Ν.Α. ανέφεραν ότι τα γραφεία πολιτικής προστασίας και οι Νομάρχες επεδίωκαν τέτοιου είδους ενισχύσεις. Πρόκειται για ενισχύσεις με τη μορφή δωρεάς, και αφορά συνήθως την προμήθεια απαραίτητου εξοπλισμού. Η ενέργεια αυτή βέβαια ωφελεί και τις επιχειρήσεις, ώστε να έχουν ένα πιο κοινωνικό προφίλ, στα πλαίσια της εταιρικής ευθύνης.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα ιδιωτικής πρωτοβουλίας, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία που παρείχαν οι συνεντευξιαζόμενοι, ήταν η δωρεάν χορήγηση σύγχρονου εξοπλισμού από το Κοινωφελές ίδρυμα 'Ιωάννη Σ. Λάτση' σε εθελοντές της Ν.Α. Φθιώτιδας, η δωρεά ζωοτροφών από εταιρεία γεωργικών προϊόντων σε πυρόπληκτους κτηνοτρόφους στην Εύβοια το 2007, και το έτος 2008, με παρέμβαση της Ν.Α. Βοιωτίας, η δωρεά από ιδιώτες επιχειρηματίες του νομού είκοσι δεξαμενών ανοιχτού τύπου για τον ανεφοδιασμό ελικοπτέρων.

Τέλος, οι συνεντευξιαζόμενοι δήλωσαν ότι δεν έχουν συναφθεί δάνεια με οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την κάλυψη των δράσεων πολιτικής προστασίας.

### **6.3 Οι αλλαγές του Ν.3852/2010 στις Ν.Α. της Στερεάς Ελλάδας**

Με την εφαρμογή του Ν.3852/2010 αναμενόταν να αλλάξει η αρχιτεκτονική της τοπικής αυτοδιοίκησης και παράλληλα να αναβαθμιστούν και οι υπηρεσίες πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο. Το νέο θεσμικό πλαίσιο στοχεύει στην παροχή σύγχρονων και ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και σύγχρονο τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών της Τ.Α. Το νέο μεγαλύτερο μέγεθος των δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α., θεωρείται καταλληλότερο από το προηγούμενο για την επίτευξη των στόχων και την ανταπόκριση σε νέες προκλήσεις.

Με το Ν.3852/2010 έγινε η μετάβαση από τις Ν.Α. της Βοιωτίας, της Ευρυτανίας, της Εύβοιας, της Φθιώτιδας και της Φωκίδας στην Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση της Στερεάς Ελλάδας από την 1.1.2011. Στη νέα διοικητική δομή, σύμφωνα με το Ν.3852/2010, προβλέπεται η σύσταση της Διεύθυνσης πολιτικής προστασίας της Π.Α.. Στην εν λόγω διεύθυνση μέχρι πρότινος δεν είχε οριστεί προϊστάμενος και η καθυστέρηση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα τα γραφεία πολιτικής προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) να λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο που λειτουργούσαν με το προηγούμενο διοικητικό σχήμα, δηλαδή δεν έχει επέλθει κάποια αλλαγή. Οι

υπάλληλοι της πολιτικής προστασίας των ΠΕ είναι οι ίδιοι υπάλληλοι με εκείνους των Ν.Α., με εξαίρεση την ΠΕ Ευρυτανίας που με την εφαρμογή του Ν.3852/2010 απέκτησε μόνιμο υπάλληλο πολιτικής προστασίας ενώ προηγουμένως υπήρχε ένας υπάλληλος με παράλληλα καθήκοντα, και ορισμένοι δεν έχουν επιδείξει διάθεση για προσαρμογή στα νέα δεδομένα. Οι αντιδράσεις των υπαλλήλων πολιτικής προστασίας απέναντι στο νέο θεσμικό πλαίσιο που διαμορφώνεται με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» ποικίλουν. Η πλειοψηφία των υπαλλήλων δεν λειτουργεί υποστηρικτικά προς τη δημιουργία της νέας Δ/σης πολιτικής προστασίας, αλλά και γενικότερα η άποψή τους για το πρόγραμμα «Καλλικράτης», ως προς την αποτελεσματικότητά του, είναι ουδέτερη και σε ορισμένες περιπτώσεις αρνητική.

Ακόμη, οι συνεντευξιαζόμενοι θεωρούν ότι το νέο θεσμικό πλαίσιο της αυτοδιοίκησης δεν δίνει λύσεις σε κενά της νομοθεσίας, όπως στο καθεστώς των εθελοντικών οργανώσεων ή στη ξεκάθαρη κατανομή αρμοδιοτήτων σε θέματα πολιτικής προστασίας ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Παρ' όλο που κάτι τέτοιο δεν αναμενόταν, οι συνεντευξιαζόμενοι έθιξαν το θέμα αυτό για να παρουσιάσουν προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Με το νέο νόμο προβλέπεται η ύπαρξη ενός ακόμη επιπέδου διοίκησης, και συγκεκριμένα για την προσθήκη του συντονιστικού ρόλου του Αντιπεριφερειάρχη κάθε Περιφερειακής ενότητας. Δηλαδή από την προηγούμενη δομή που περιλάμβανε τον Νομόρχη, το γραφείο Πολιτικής προστασίας και το ΣΝΟ, η νέα δομή περιλαμβάνει τον Περιφερειάρχη ως προϊστάμενο όλων των υπηρεσιών της Π.Α., τους Αντιπεριφερειάρχες των περιφερειακών ενότητων που στις αρμοδιότητες τους υπάγεται η πολιτική προστασία, ενώ παράλληλα υπάρχει Δ/ση πολιτικής προστασίας στην έδρα της περιφέρειας και τα τμήματα αυτής σε κάθε περιφερειακή ενότητα, και το Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας της κάθε Περιφερειακής Ενότητας. Για τη νέα αυτή δομή οι υπάλληλοι πολιτικής προστασίας της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας διατηρούν επιφυλάξεις, ενώ αμφιβολίες υπάρχουν ως προς την επίτευξη συντονισμού των επιπέδων αυτών.

Ως προς το οικονομικό σκέλος και τη χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας δεν αναμενόταν πλήθος αλλαγών. Η κυρίαρχη τάση και ο απώτερος στόχος του προγράμματος «Καλλικράτης» ήταν η δημιουργία μιας μεγαλύτερης δομής και κατά συνέπεια η δημιουργία οικονομικών κλίμακας. Η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση θα αποκτούσε μεγαλύτερη διαπραγματευτική ικανότητα και από 1.7.2011 θα είχε ως αρμοδιότητα όχι μόνο την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Ε.Σ.Π.Α. αλλά και την χρηματοδότηση και την διαχείρισή τους, καθώς επίσης οι διαχειριστικές αρχές των περιφερειακών προγραμμάτων θα υπάγονται στις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις. Ακόμη οι περιφερειακές ενότητες θα χρηματοδοτούν τις δράσεις

τους από τον προϋπολογισμό των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων, ενώ πριν οι Ν.Α. χρηματοδοτούσαν τις δράσεις τους από τον προϋπολογισμό τους.

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο η Π.Α. Στερεάς Ελλάδας καθίσταται πλέον φορέας υλοποίησης, διαχείρισης και χρηματοδότησης των δράσεων που εντάσσονται στο Ε.Σ.Π.Α., ενώ η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος που αφορά την χωρική ενότητα της Στερεάς Ελλάδας υπάγεται στην Π.Α. Στερεάς Ελλάδας και συγκεκριμένα στον Περιφερειάρχη. Η εξέλιξη αυτή στην παρούσα φάση δεν συνεπάγεται κάποια πολύ σημαντική αλλαγή για τις δράσεις πολιτικής προστασίας, καθώς τέτοιες δράσεις δεν έχουν ενταχθεί σε προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α., δίνει όμως την δυνατότητα ένταξής τους στο μέλλον, εφόσον όμως κάτι τέτοιο είναι και στις επιδιώξεις της ηγεσίας της περιφέρειας. Επιπλέον, με το πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. δίνεται η δυνατότητα στην Π.Α. Στερεάς Ελλάδας, να χρηματοδοτήσει δράσεις πολιτικής προστασίας, οι οποίες δεν εντάσσονται στο Ε.Σ.Π.Α.

Αναφορικά με άλλα μέσα χρηματοδότησης δράσεων πολιτικής προστασίας, το νέο θεσμικό πλαίσιο δεν επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές. Για παράδειγμα σε ότι αφορά το δανεισμό, ο Ν.3852/2010 επιβάλλει κάποιους περιορισμούς στη δυνατότητα λήψης δανείου σε υπερχρεωμένους φορείς. Επίσης σε ότι αφορά στην χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας από το Μέσο και από το Γ.Α.Ε.Ε., η αλλαγή που ενδέχεται να συμβεί θα αφορά οργανωτικά στοιχεία της Π.Α.. Δηλαδή οι οργανωτικές αλλαγές που επιφέρει το πρόγραμμα, οι οικονομίες κλίμακας που αναμένεται να επιτευχθούν, καθώς και ο εκσυγχρονισμός λειτουργίας του φορέα που επιχειρείται, ενδέχεται να δώσουν στην Π.Α. και την υπηρεσία πολιτικής προστασίας την απαιτούμενη οργανωτική επάρκεια, ώστε η τελευταία να πληροί τις προϋποθέσεις για τη λήψη ενίσχυσης σε περίπτωση καταστροφής.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

### ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

#### 7.1 Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να καταγράψει τις πηγές χρηματοδότησης των δράσεων πολιτικής προστασίας σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα στο Β βαθμό αυτής, και να αξιολογήσει τη δυνατότητα άντλησης πόρων απ' αυτές, υπό το πρίσμα της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης. Απώτερος σκοπός της είναι η επαλήθευση της υπόθεσης εργασίας. Συγκεκριμένα, εξετάζεται αν η διοικητική επάρκεια και η οργανωτική δομή της πολιτικής προστασίας των δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α. επηρεάζει τη δυνατότητα άντλησης και αξιοποίησης των οικονομικών πόρων, καθώς και αν το πρόγραμμα «Καλλικράτης», με τις οργανωτικές αλλαγές που επιφέρει, επιδρά στη δυνατότητα χρηματοδότησης.

Με βάσει τα όσα προέκυψαν διαπιστώθηκε ότι η νέα διοικητική μεταρρύθμιση δεν επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις δυνατότητες χρηματοδότησης δράσεων πολιτικής προστασίας, και δεν μεταβλήθηκαν σημαντικά οι δυνατότητες αυτές σε σχέση με το προγενέστερο διοικητικό σχήμα των Ν.Α.. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι η μεγάλη ευκαιρία προέρχεται από την διαχείριση και υλοποίηση των προγραμμάτων του Ε.Σ.Π.Α., που δημιουργεί προσδοκίες για αξιοποίηση του αναπτυξιακού αυτού εργαλείου για την υλοποίηση δράσεων πολιτικής προστασίας. Ακόμη, σύμφωνα με τη μελέτη περίπτωσης δεν σημειώνονται, από πλευράς οργάνωσης, σημαντικές αλλαγές. Οι αλλαγές που σημειώνονται είναι σχετικά πρόσφατες και το πεδίο στις υπηρεσίες πολιτικής προστασίας της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι υπό διαμόρφωση, καθώς ο προϊστάμενος της Δ/σης πολιτικής προστασίας της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας ορίστηκε ενώ η παρούσα εργασία ολοκληρωνόταν και μέχρι του χρονικού σημείου αυτού δεν είχε αναλάβει καθήκοντα, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν στοιχεία για τη λειτουργία της νέας διοικητικής δομής στην πράξη.

Η μελέτη περίπτωσης επιβεβαίωσε την υπόθεση εργασίας, δηλαδή μέσα από αυτήν διαφάνηκε ότι η οργανωτική, διοικητική και στελεχιακή επάρκεια της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας, επηρεάζει τη δυνατότητα χρηματοδότησης δράσεων πολιτικής προστασίας. Αυτό διαφαίνεται μέσα από τη σύνοψη των ευρημάτων που ακολουθεί:

Το **επίπεδο εξειδίκευσης των υπαλλήλων πολιτικής προστασίας** δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλό και κατά συνέπεια ως επιθυμητό. Είναι γεγονός ότι η πλειοψηφία των υπαλλήλων δεν ανήκουν στον κλάδο και την κατηγορία που ορίζει ο Ν.3013/2002 στο άρθρο 12, αλλά ούτε και σε αυτούς που ορίζει το Π.Δ. 148/2010 «Οργανισμός της Περιφέρειας Στερεάς

Ελλάδας» στο άρθρο 39 παράγραφος 70. Επομένως, οι υπηρεσίες δεν στελεχώνονται με το απαιτούμενο προσωπικό, από άποψη εξειδίκευσης, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει το δυναμικό εκείνο που θα προσελκύσει πόρους και που θα οδηγήσει στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας της περιφέρειας.

Η **εισαγωγή της τεχνολογίας είναι σχετικά χαμηλή**, και λογισμικά προγράμματα που θα μπορούσαν να φανούν πολύ χρήσιμα για τις δράσεις πολιτικής προστασίας, δεν χρησιμοποιούνται. Ακόμη, οι γνώσεις των υπαλλήλων για χρήση και εφαρμογή των Τ.Π.Ε. είναι χαμηλή. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα αφενός την εξάρτηση των υπηρεσιών της πολιτικής προστασίας της περιφέρειας από άλλες υπηρεσίες για την παροχή υλικού, όπως ψηφιακού (πχ λόγω ανυπαρξίας συστημάτων GIS αιτούνται χάρτες από τη Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού), και αφετέρου τη στέρηση σύγχρονων εργαλείων που θα συνέβαλλαν στην δημιουργία κατάλληλης υποδομής για την άντληση οικονομικών πόρων.

Επίσης κρίθηκε **ελλιπής η στελέχωση των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας**: για παράδειγμα σε μεγάλες πληθυσμιακά περιφερειακές αυτοδιοικήσεις υπήρχε ένας μόνο υπάλληλος ενώ οι ανάγκες της υπηρεσίας επιβάλλουν την στελεχιακή της ενίσχυση. Συνεπώς, η αύξηση του αριθμού των υπαλλήλων πολιτικής προστασίας θα οδηγούσε σε αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών αυτών.

Επιπρόσθετα, **η έλλειψη ψηφιοποίησης και τήρησης στατιστικών στοιχείων** για τις δράσεις της πολιτικής προστασίας καθιστά τον τρόπο λειτουργίας των τμημάτων πολιτικής προστασίας απαρχαιωμένο. Επιπλέον, σε περίπτωση που η υποβολή των στοιχείων αυτών είναι απαραίτητη για τη χορήγηση χρηματοδότησης, υπάρχει κίνδυνος να χαθεί η δυνατότητα αυτή λόγω της ανυπαρξίας των στοιχείων. Ακόμη, η έλλειψη τήρησης στοιχείων με τη μορφή του απολογισμού οδηγεί στην αδυναμία προσδιορισμού στόχων για τις υπηρεσίες πολιτικής προστασίας, και κατά συνέπεια στην αδυναμία επίτευξής τους.

Από τα πιο σημαντικά συμπεράσματα που προέκυψαν είναι το γεγονός ότι υπάρχει **χαμηλό επίπεδο ενημέρωσης και πληροφόρησης** των υπαλλήλων πολιτικής προστασίας σχετικά με τα κοινοτικά όργανα και μηχανισμούς και τις ευκαιρίες που αυτά προσφέρουν στο πεδίο αυτό. Επίσης, παρατηρείται ανυπαρξία κατάλληλης οργανωτικής υποδομής για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι μηχανισμοί αυτοί, δεδομένου ότι η συμμετοχή σε χρηματοδότηση από τους φορείς αυτούς προϋποθέτει διαφορετικού τύπου οργάνωση, στελέχωση και εξοπλισμό των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας. Αυτό έχει ως συνέπεια την απώλεια ευκαιριών για αύξηση χρηματοδότησης δράσεων πολιτικής προστασίας. Στο ίδιο αποτέλεσμα οδηγεί και η αδιαφορία ή η αδυναμία ορισμένων υπαλλήλων για συνεχή ενημέρωση τους σχετικά με το αντικείμενο της πολιτικής προστασίας.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί και ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζεται η πολιτική προστασία. Η τελευταία αποτελεί **τομέα χαμηλής προτεραιότητας** στην αντζέντα των τοπικών αρχών είτε, με το προγενέστερο σχήμα, είτε με το σημερινό. Ο ρόλος της πολιτικής ηγεσίας στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι πολύ σημαντικός, αφού η πολιτική προστασία σε αυτοδιοικητικό επίπεδο αποτελεί τομέα αρμοδιοτήτων μονομελών αιρετών οργάνων (πχ Αντιπεριφερειάρχης και Περιφερειάρχης).

Στη σημερινή δύσκολη οικονομική συγκυρία, που ταυτίζεται με την οικονομική κρίση και την ύφεση, διαπιστώθηκε η **τάση υποτίμησης του ρόλου της πολιτικής προστασίας**, σε σχέση με άλλες υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης όπως οι οικονομικές και οι υπηρεσίες υγείας. Το αποτέλεσμα είναι να μην δίνεται η απαραίτητη χρηματοδότηση για τις δράσεις πολιτικής προστασίας, ενώ σε συνδυασμό με τις οργανωτικές και διοικητικές αδυναμίες οι οποίες οδηγούν στην δυσκολία άντλησης πόρων από άλλες πηγές, πλην των Κ.Α.Π., το πρόβλημα της χρηματοδότησης οξύνεται ακόμη περισσότερο.

Επικρατούσα είναι και η τάση να **αντιμετωπίζονται τα ζητήματα πολιτικής προστασίας αποσπασματικά**, χωρίς ενιαία διαχείριση. Είναι γεγονός ότι έμφαση δίνεται κυρίως στην αντιμετώπιση των περιστατικών και λιγότερο στην πρόληψη. Οι προληπτικές δράσεις περιορίζονται στις απολύτως αναγκαίες και σε αυτές που δεν είναι εντάσεως τεχνολογίας. Παρατηρήθηκε γραφειοκρατική αντίληψη για τη λειτουργία των υπηρεσιών, με ό,τι συνεπάγεται κάτι τέτοιο για την αποτελεσματικότητά τους.

Συνάγεται από όλα αυτά ότι οι οργανωτικές αδυναμίες και ελλείψεις των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας της εν λόγω περιφέρειας, εγείρουν ζητήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις για προσέλκυσης οικονομικών πόρων και την επακόλουθη απορρόφησή τους. Η έλλειψη γνώσεων, πληροφόρησης, ενδιαφέροντος και υποδομών καθιστά σχεδόν αδύνατη τη χρηματοδότηση των δράσεων πολιτικής προστασίας από πηγές εκτός των ΚΑΠ και των ίδιων πόρων της συγκεκριμένης περιφέρειας. Επομένως, το όποιο διοικητικό σύστημα εφαρμόζεται δεν μπορεί να έχει αποτελέσματα ως προς την χρηματοδότηση δράσεων πολιτικής προστασίας, αν δεν προηγείται η ύπαρξη κατάλληλου δυναμικού και μέσων και στη συνέχεια η υποστήριξη του συστήματος από τους υπαλλήλους των υπηρεσιών και από τα αιρετά όργανα.

## 7.2 Πρόταση

Με βάση τα συμπεράσματα που προέκυψαν, ακολουθούν προτάσεις οργανωτικού χαρακτήρα που θα επιτρέψουν στις υπηρεσίες πολιτικής προστασίας της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας να λειτουργούν πιο αποτελεσματικά, να προσελκύουν και να αξιοποιούν στο μέγιστο τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους, και κατά συνέπεια να προσφέρουν πραγματική προστασία από φυσικούς και τεχνολογικούς κινδύνους στους κατοίκους της Π.Α.. Η εφαρμογή των μέτρων που θα προταθεί θα μπορούσε να επεκταθεί και σε όποια Π.Α. της χώρας αντιμετωπίζει τα ίδια προβλήματα οργάνωσης και χρηματοδότησης δράσεων πολιτικής προστασίας.

Προτείνεται η δημιουργία ενός **αυτόνομου οικονομικού εργαλείου – ταμείου** στην έδρα της περιφέρειας το οποίο θα χρηματοδοτεί τις δράσεις πολιτικής προστασίας στο έδαφος της Π.Α. της Στερεάς Ελλάδας. Οι προς χρηματοδότηση δράσεις θα εκτείνονται σε όλα τα στάδια του κύκλου διαχείρισης κινδύνων, δηλαδή θα χρηματοδοτούνται δράσεις που θα αφορούν την πρόληψη, την ετοιμότητα, την απόκριση και την αποκατάσταση.

Το προτεινόμενο αυτό εργαλείο θα έχει δικό του αποθεματικό και η λειτουργία του θα προσεγγίζει τη φιλοσοφία του Χρηματοδοτικού Μέσου Πολιτικής Προστασίας (Χ.Μ.Π.Π.), με τη διαφορά ότι θα καλύπτει και δράσεις αποκατάστασης· ωστόσο στόχος παραμένει η χρηματοδότηση πρόληψης. Οι πόροι του ταμείου θα προέρχονται από ίδιους πόρους και τους Κ.Α.Π. της Π.Α., από κοινοτικούς πόρους, από επιχειρησιακά προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων της Ε.Ε., ενώ θα προβλέπεται και η περίπτωση της δωρεάς από ιδιώτες. Οπότε το αποθεματικό του ταμείου θα επιτρέπει τη χρηματοδότηση δράσεων έγκαιρα, χωρίς να χρειάζεται η έγκριση για τη χορήγηση κονδυλίων από άλλους φορείς για κάθε δράση που πρέπει να υλοποιηθεί.

Το ταμείο αυτό θα στελεχώνεται από υπαλλήλους της πολιτικής προστασίας, και της Διεύθυνσης οικονομικών, ενώ απαραίτητη θα είναι η συνεργασία του με τις τεχνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες πληροφορικής, και θα υπάγεται στον Περιφερειάρχη. Η συμμετοχή των ειδικοτήτων αυτών, θα οδηγήσει σε μια πιο ολοκληρωμένη δομή, η οποία θα είναι πιο ικανή να προσελκύσει και να αξιοποιήσει τους οικονομικούς πόρους.

Εκτιμάται ότι το μέτρο αυτό, οργανωτικής φύσεως, θα συμβάλλει στην αξιοποίηση κάθε δυνατότητας για άντληση χρηματοδότησης δράσεων πολιτικής προστασίας, και θα αυξήσει και το ποσοστό αυτής. Επίσης, θα οδηγήσει στην αναβάθμιση τόσο της Δ/νσης πολιτικής προστασίας της περιφέρειας όσο και στην αναβάθμιση του ίδιου του θεσμού, καθώς εξοπλίζει την πολιτική προστασία με ένα χρηματοδοτικό μέσο, περιορίζοντας έτσι το ρόλο του «επαίτη» που αυτή διαδραμάτιζε κάθε φορά που υπήρχε καταστροφικό συμβάν.

Ακόμη, εκτιμάται ότι αυτό μέτρο θα έχει άμεση συνάφεια με την αρχιτεκτονική της τοπικής αυτοδιοίκησης και θα συμβάλλει στην εδραίωση του νέου θεσμικού πλαισίου του προγράμματος «Καλλικράτης», καθώς είναι δράση που λειτουργεί υποστηρικτικά στο νέο διοικητικό σύστημα. Επιπλέον, αναμένεται να δημιουργήσει κλίμα συνεργασίας ανάμεσα στις περιφερειακές αυτοδιοικήσεις της Π.Α. σε θέματα πολιτικής προστασίας, να δημιουργήσει οικονομίες κλίμακας εντός της περιφέρειας, και να οδηγήσει στην ορθότερη κατανομή των πόρων εντός της περιφέρειας, με κριτήριο τις ανάγκες της κάθε περιφερειακής ενότητας.

Ωστόσο, απαραίτητες προϋποθέσεις για την σύσταση και επιτυχία ενός τέτοιου οικονομικού μέσου είναι

- η κατάλληλη στελέχωση των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας της Π.Α. Στερεάς Ελλάδας,
- η επιμόρφωση των υπαλλήλων και η εξειδίκευση τους κατά το μέγιστο δυνατό
- η πρόσληψη και αξιοποίηση των αποφοίτων του τμήματος πολιτικής προστασίας της Ε.Σ.Τ.Α.
- η εκπόνηση μελετών και η χαρτογράφηση των περιοχών
- η δημιουργία πληροφοριακού συστήματος, στο οποίο θα καταχωρούνται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία όπως, επικινδυνότητα της Περιφέρειας, χαρτογραφημένες ευπαθείς περιοχές, οι χρήσεις γης στην περιφέρεια, τα επικαιροποιημένα σχέδια ανά κατηγορία κινδύνου, τα στοιχεία των εμπλεκόμενων υπαλλήλων και γενικά οποιαδήποτε δράση πολιτικής προστασίας πραγματοποιείται ή πρόκειται να πραγματοποιηθεί,
- η χρήση λογισμικού μοντέλου υπολογισμού της οικονομικής ζημίας που μπορεί να προκληθεί σε κάθε περιοχή της Π.Α. από κάποιο καταστροφικό συμβάν, ώστε να υπολογίζονται εύκολα οι αποζημιώσεις σε περίπτωση καταστροφής
- τέλος πολύ σημαντική παράμετρος για την επιτυχία του μέτρου αυτού αλλά και οποιουδήποτε άλλου είναι η αλλαγή νοοτροπίας σχετικά με τη σπουδαιότητα και το ρόλο της πολιτικής προστασίας και η σύνδεση της με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης.

Αναμφίβολα, η πρόταση αυτή ίσως αποτελέσει τη βάση για την δημιουργία μιας ενιαίας πρακτικής στα θέματα πολιτικής προστασίας, καθώς και να περιορίσει τον άναρχο και αποσπασματικό τρόπο χρηματοδότησης της. Επιπλέον, θα μπορούσε να αποτελέσει εφελτήριο για την περαιτέρω μελέτη τρόπων ενίσχυσης της πολιτικής προστασίας, αλλά και να οδηγήσει σε μεγαλύτερο βαθμό αυτονομίας των δομών πολιτικής προστασίας της Περιφέρειας από τις αντίστοιχες της κεντρικής διοίκησης.



## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

### Α. ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ- ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

**E. E., (2005).** Κανονισμός 2005/0033 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Διαθέσιμο στο:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0108:FIN:EL:PDF>

[τελευταία επίσκεψη 25 Αυγούστου 2011].

**E.E., (2007a).** Απόφαση 2007/779/EK του Συμβουλίου της 8<sup>ης</sup> Νοεμβρίου 2007 «περί δημιουργίας κοινοτικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας (αναδιατύπωση)».

Διαθέσιμο στο:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:314:0009:01:EL:HTML>

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**E.E., (2007b).** Απόφαση 2007/162/EK του συμβουλίου της 5<sup>ης</sup> Μαρτίου 2007 «για τη θέσπιση χρηματοδοτικού μέσου πολιτικής προστασίας».

Διαθέσιμο στο:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007D0162:EL:HTML>

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**E. E., (2001).** Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο: Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη (Πρόταση της Επιτροπής ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ) /\* COM/2001/0264 τελικό \*/». Διαθέσιμο στο:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52001DC0264:EL:HTML>

[τελευταία επίσκεψη 13 Σεπτεμβρίου 2011].

**N. 1190/ 1981** «Μερική απασχόληση και υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα» (ΦΕΚ/102/Α).

**N. 1349/ 1983** «Σύσταση Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού (ΟΑΣΠ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/52/Α).

- N. 1828/ 1989** «Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/2/Α).
- N. 2218/ 1994** « Τδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και της περιφέρειας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/90/Α).
- N. 2344/ 1995** «Οργάνωση πολιτικής προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/212/Α).
- N. 2362/ 1995** «Περί δημοσίου λογιστικού και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/247/Α).
- N. 2539/ 1997** «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ/244/Α).
- N. 2576/ 1998** «Βελτίωση των διαδικασιών για την ανάθεση της κατασκευής των δημοσίων έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/25/Α).
- N. 2672/ 1998** «Οικονομικοί πόροι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/290/Α).
- N. 3013/ 2002** «Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ/120/Α).
- N. 3174/ 2003** «Μερική απασχόληση και υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα» (ΦΕΚ/205/Α).
- N. 3345/ 2005** «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων» (ΦΕΚ/138/Α).
- N. 3448/ 2006** «Για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα και τη ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (ΦΕΚ/57/Α).
- N. 3463/ 2006** «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ/114/Α).
- N. 3536/ 2007** «Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (ΦΕΚ/42/Α).

**Ν. 3624/ 2007** «Κύρωση της από 29 Αυγούστου 2007 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κοινωνικές παροχές και οικονομικές ενισχύσεις στους πληγέντες από τις πυρκαγιές»» (ΦΕΚ/289/Α).

**Ν. 3756/ 2009** «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την Κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ/53/Α).

**Ν. 3852/ 2010** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ/87/Α).

**Ν. 3895/ 2010** «Κατάργηση και συγχώνευση υπηρεσιών, οργανισμών και φορέων του δημόσιου τομέα» (ΦΕΚ/206/Α).

**Υ.Α. 1299/ 2003** « Έγκριση του από 7.4.2003 Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» (ΦΕΚ/423/Β).

**Κ.Υ.Α. 12044/ 613** «Καθορισμός μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2003/105/ΕΚ «για την τροποποίηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με τις επικίνδυνες ουσίες» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 2003. Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 5697/590/2000 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 405/29.3.2000).» (ΦΕΚ/379/Β).

**Κ.Υ.Α. Π2/ οικ.2673** «Τροποποίηση και συμπλήρωση Προγραμματικών Αποφάσεων περί παροχής Κοινωνικής Προστασίας» (ΦΕΚ/1185/Β).

**Π.Δ. 151/ 2004** «Οργανισμός Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας» (ΦΕΚ/107/Α).

**Π.Δ. 184/ 2009** «Σύσταση Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και καθορισμός των αρμοδιοτήτων του» (ΦΕΚ/213/Α).

**Π.Δ. 133/ 2010** «Οργανισμός Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» (ΦΕΚ/226/Α).

**Π.Δ. 135/2010** «Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής» (ΦΕΚ/228/Α).

**Π.Δ. 138/2010** «*Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας*» (ΦΕΚ/231/Α).

**Π.Δ. 139/ 2010** «*Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας-Ιονίων Νήσων*» (ΦΕΚ/232/Α).

**Π.Δ. 142/ 2010** «*Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης*» (ΦΕΚ/235/Α).

**Π.Δ. 145/ 2010** «*Οργανισμός Περιφέρειας Αττικής*» (ΦΕΚ/248/Α').

**Π.Δ. 148/ 2010** «*Οργανισμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας*» (ΦΕΚ/241/Α).

**Απόφαση Πρωθυπουργού Υ345/27.6.2011** «*Καθορισμός τάξης των Υπουργείων*» (ΦΕΚ Β'1510/27.6.2011).

**Ν.Α.Φ., (2010)**. Απολογισμός έργων & δράσεων. *Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας τμήμα ΠΑΜ-ΠΣΕΑ & Γραφείο Πολιτικής Προστασίας*. Αρχειακό υλικό.

## **B. ΒΙΒΛΙΑ**

### **ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

**Bryman, A.** (2008) *Social Research Methods* (3<sup>rd</sup> ed.). New York: Oxford University Press.

**Robson, C.** (2011) *Real World Research* (3<sup>rd</sup> ed.). West Sussex: Wiley.

### **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

**Αναστόπουλος, Π.** (2011) *Συστήματα Διοίκησης*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Γκουντρομίχου, Χ.** (2011) *Δομή και οργάνωση των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Δεληθέου, Β. Ντόκας, Ι. και Μιχαλοπούλου, Σ.** (2010) *Εργα Προμήθειες και Προσέλκυση Επενδύσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Δελλαδέτσιμας, Α.Π.-Μ.** (2009) *Οι Ασφαλείς Πόλεις*. Αθήνα: Εξάντας.

**Ζαχαράκη, Ε. Γκανά, Δ. και Γεώργιας, Κ.** (2009) *Τεχνικές σχεδιασμού, διαχείρισης και αξιολόγησης επιχειρησιακών προγραμμάτων (Περιφερειακών και Τομεακών)*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Κακαλιάγκου, Ο.** (2011) *Ο.Η.Ε. (Ο.С.Н.А.) Κοινοτικός Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας (Ε.Ε.) Ν.Α.Τ.Ο. (Ε.Α.Δ.Ρ.С.С.)*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Καλύβας, Δ.** (2011) *Εφαρμογές Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη Διαχείριση Εκτάκτων Αναγκών-Καταστροφών*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Καμπεξίδης, Χ.** (2008) Συστήματα μέτρησης της επικινδυνότητας και καταγραφής των συνεπειών. Στο: *Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών στην υπηρεσία της πρόληψης και της προστασίας του πολίτη και του οικοσυστήματος από τις δασικές πυρκαγιές. Αξιολόγηση προοπτικές*. Αθήνα, 5 Μαΐου 2008, ΤΕΕ.

**Μασσίνας, Β. και Παραδείσης, Δ.** (2007) Διαστημική Τεχνολογία Radar (InSAR) & Φυσικές Καταστροφές. Στο: *Πρόληψη – Διαχείριση των Φυσικών καταστροφών. Ο ρόλος του Αγρονόμου Τοπογράφου Μηχανικού*. Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2007, ΤΕΕ.

**Μαυραγάνη, Μ.** (2010) Η Περιφερειακή Διάσταση της Νέας Αρχιτεκτονικής της Ελληνικής Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Νόμος 3852/2010 – Πρόγραμμα «Καλλικράτης». Στο: *Η Περιφερειακή Διάσταση της Νέας Στρατηγικής Ευρώπη 2020- 16<sup>ο</sup> Επιστημονικό Συνέδριο του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων*. Αθήνα, 15 Οκτωβρίου 2010, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο .

**Μητούλα, Ρ.** (2006) *Βιώσιμη Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση & Ανασυγκρότηση του Ελληνικού Αστικού Περιβάλλοντος*. Αθήνα: Αθ. Σταμούλης.

**Παπαδόπουλος, Γ.** (2000) *Η Πολιτική Προστασία στην Ελλάδα-Αντιμετώπιση Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών*. Αθήνα: ΙΩΝ.

**Παραλίκας, Α. και Χάλαρης, Μ.** (2011) *Νομικό πλαίσιο διαχείρισης έκτακτων αναγκών-καταστροφών*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Πάτας, Ι. και Παπακυριακού, Α.** (2007) Φυσικές καταστροφές- Πολιτική Προστασία-Εθελοντισμός και ο ρόλος του ΑΤΜ. Στο: *Πρόληψη –Διαχείριση των Φυσικών καταστροφών. Ο ρόλος του Αγρονόμου Τοπογράφου Μηχανικού*. Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2007, ΤΕΕ.

**Σαββαΐδου, Κ.** (2009) *Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

**Σαββαΐδου, Κ. Νικολόπουλος, Κ. και Σαπουνάκης, Α.** (2010) *Οικονομικοί Διοίκηση & Διαχείριση των Ο.Τ.Α.: Πόροι, Έσοδα, Δαπάνες, Δημοσιονομικός Έλεγχος*. Αθήνα: ΕΣΤΑ.

**Τσάτσος, Δ.** (1993) *Συνταγματικό Δίκαιο*, 2<sup>η</sup> εκδ. Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα

**Σωτηρέλης, Γ. και Ξηρός, Θ.** (2010) *Από τη νομαρχιακή στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση*. Αθήνα: Παπαζήση.

## Γ. ΑΡΘΡΑ

**Διαμαντής Νικόλαος, 2011.** Η πολιτική προστασία στη νέα αυτοδιοικητική δομή της χώρας (Καλλικράτης). *InterAigis*, 24 Μαΐου 2011. Διαθέσιμο στο: <http://blog.interaigis.gr/> [τελευταία επίσκεψη 16 Σεπτεμβρίου 2011].

**Επιθεώρηση ΤΑ, (2009)** «Σε θέσεις μάχης Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση», *Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, 122, 10-13.

**Επιθεώρηση ΤΑ, (2010a)** «Η μακροχρόνια ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης Από τον Κλεισθένη στον ... «Καλλικράτη»», *Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, 126, 56-57.

**Επιθεώρηση ΤΑ, (2010b)** «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.: Το νέο οικονομικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα της Αυτοδιοίκησης», *Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, 126, 49-50.

**Επιθεώρηση ΤΑ**, (2010) «Ο Καλλικράτης έχει και το .. ΕΛΛ.Α.Δ.Α. του; Συγκρατημένη αισιοδοξία από τους αιρετούς», *Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, 128, 27-28.

#### Δ. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

**Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, (2009). *Η αρχή της Επικουρικότητας*. Διαθέσιμο στο: [http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact\\_sheets/info/data/how/characteristics/article\\_7148\\_el.htm](http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/how/characteristics/article_7148_el.htm) [τελευταία επίσκεψη 12 Σεπτεμβρίου 2011].

**Ε.Ε.**, (2009). *Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ετήσια Έκθεση 2008 και Έκθεση σχετικά με την εμπειρία που αποκτήθηκε κατόπιν εξαετούς εφαρμογής του νέου μέσου*. Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0193:FIN:EL:HTML> [τελευταία επίσκεψη 15 Σεπτεμβρίου 2011].

**Ε.Ε.**, (2011). *Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ετήσια Έκθεση 2009*. [pdf] Διαθέσιμο στο: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0136:FIN:EL:PDF> [τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**Εθνικό Δίκτυο Περιβάλλοντος**, (2011). *Επιχειρήσεις Seveso άνω και κάτω ορίου* [pdf] Διαθέσιμο στο: [http://amappl1.e-per.gr/nds\\_c0008.php](http://amappl1.e-per.gr/nds_c0008.php) [τελευταία επίσκεψη 25 Αυγούστου 2011]

**ΕΛ.ΣΤΑΤ.**, (2011) *Δελτίο Τύπου Ανακοίνωση προσωρινών αποτελεσμάτων Απογραφής Πληθυσμού 2011*. [pdf] Διαθέσιμο στο: [http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A1602/PressReleases/A1602\\_SAM01\\_DT\\_DC\\_00\\_2011\\_01\\_F\\_GR.pdf](http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A1602/PressReleases/A1602_SAM01_DT_DC_00_2011_01_F_GR.pdf) [τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.** *Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας*. Διαθέσιμο στο: [http://www.ogeeeka-dimitra.org.gr/enimerosi/pep\\_sterea/pep\\_sterea\\_katastasi.htm](http://www.ogeeeka-dimitra.org.gr/enimerosi/pep_sterea/pep_sterea_katastasi.htm)

[τελευταία επίσκεψη 12 Σεπτεμβρίου 2011].

**Παρτίδα, Ε. (2007).** Αρχαιολογικοί χώροι –Δελφοί. Διαθέσιμο στο:

[http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj\\_id=2507](http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2507)

[τελευταία επίσκεψη 7 Σεπτεμβρίου 2011].

**ΤΠΔ, (2010).** Πίνακας κατάταξης ανά κωδικό σκοπών για χορήγηση δανείων από το Τ.Π. & Δανείων.[pdf] Διαθέσιμο στο :

<http://www.tpd.gr/wp-content/uploads/2010/OTA/LoansTargets.pdf>

[τελευταία επίσκεψη 17 Σεπτεμβρίου 2011]

**ΥΠ.Α.Α.Ν., (2011a).** Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013. Διαθέσιμο στο:

<http://www.espa.gr/el/Pages/default.aspx> [16 Σεπτεμβρίου 2011].

**ΥΠ.Α.Α.Ν., (2011b).** Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου.[pdf]

Διαθέσιμο στο:

[http://www.espa.gr/elibrary/Episimo\\_Kemeno\\_EP\\_Thessalias\\_Stereas\\_Hpeirou.pdf](http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Kemeno_EP_Thessalias_Stereas_Hpeirou.pdf)

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**ΥΠ.Α.Α.Ν., (2010a).** Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον-Αειφόρος Ανάπτυξη Επίσημη Υποβολή.[pdf] Διαθέσιμο στο:

[http://www.espa.gr/elibrary/Episimo\\_Keimeno\\_EP\\_Perivallon-Aeif\\_Anaptyxi.zip](http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Perivallon-Aeif_Anaptyxi.zip)

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**ΥΠ.Α.Α.Ν., (2010b).** Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητική Μεταρρύθμιση Επίσημη Υποβολή.[pdf] Διαθέσιμο στο:

[http://www.espa.gr/elibrary/Episimo\\_Keimeno\\_EP\\_Dioik\\_Metarrithmisi.pdf](http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Dioik_Metarrithmisi.pdf)

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**ΥΠ.Α.Α.Ν., (2010c).** Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ψηφιακή Σύγκλιση Επίσημη Υποβολή.[pdf] Διαθέσιμο στο:

[http://www.espa.gr/elibrary/Episimo\\_Keimeno\\_EP\\_Psifiaki\\_Syglylisi.pdf](http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Psifiaki_Syglylisi.pdf)

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].



**ΥΠ.Α.Α.Ν., (2010d).** *Επίσημο κείμενο Διαπεριφερειακού Προγράμματος INTERREG IVC.*[pdg]

Διαθέσιμο στο:

[http://www.espa.gr/elibrary/Episimo\\_Keimeno\\_INTERREG\\_IVC.pdf](http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_INTERREG_IVC.pdf)

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**ΥΠ.Ε.Κ.Α., (2011).** *Ενιαίος κατάλογος περιοχών Natura 2011.* Διαθέσιμο στο:

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>

[τελευταία επίσκεψη 18 Σεπτεμβρίου 2011].

**ΥΠ.ΟΙΚ., (2011).** *Κρατικός προϋπολογισμός 2011,* Υπουργείο Οικονομικών. Διαθέσιμο στο:

<http://www.minfin.gr/budget/2011/> [τελευταία επίσκεψη 12 Σεπτεμβρίου 2011].

**EUROSTAT, (2010).***Eurostat regional yearbook 2010.*[pdf] Διαθέσιμο στο:

[http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY\\_OFFPUB/KS-HA-10-001-04/EN/KS-HA-10-001-04-EN.PDF](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-HA-10-001-04/EN/KS-HA-10-001-04-EN.PDF)

[τελευταία επίσκεψη 16 Σεπτεμβρίου 2011].

**UNESCO, (2011).** *World Heritage List.* Διαθέσιμο στο:

<http://whc.unesco.org/en/list/>

[τελευταία επίσκεψη 7 Σεπτεμβρίου 2011].

### Ιστοσελίδες

<http://www.gscp.gr/ggpp/site/home/ws.csp>. Ιστοσελίδα Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

<http://www.stereahellas.gr> . Ιστοσελίδα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

<http://www.viotiachamber.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=1> Ιστοσελίδα Επιμελητηρίου Βοιωτίας.

<http://odysseus.culture.gr/> . Ιστοσελίδα Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.

<http://www.ucg.gr/>. Ιστοσελίδα Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας.

<http://www.ypeka.gr/> .Ιστοσελίδα Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

# ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

## Παράρτημα Ι

**Ερέυνα:** επίδραση διοικητικής επάρκειας των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας στην χρηματοδότηση των δράσεων τους, Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

<b>Οδηγός συνέντευξης</b>
---------------------------

### Δομή υπηρεσίας

1. Αριθμός υπαλλήλων τμήματος ΠΠ

.....  
.....  
.....

2. Κλάδος και κατηγορία υπαλλήλων τμήματος ΠΠ

.....  
.....  
.....

3. Γνώσεις Η/Υ

.....  
.....

4. Επαρκεί το προσωπικό του τμήματος;

- i) ΝΑΙ
- ii) ΟΧΙ

5. Ποιος ο βαθμός χρήσης και αξιοποίησης των ΤΠΕ;

- i) Ανεπαρκής
- ii) Μέτριος
- iii) Ικανοποιητικός
- iv) Άριστος

6. Ποιος ο βαθμός συνεργασίας με άλλα τμήματα του φορέα;

- i) Ανεπαρκής
- ii) Μέτριος

- iii) Ικανοποιητικός
- iv) Άριστος

7. Αναφέρατε τα τμήματα με τα οποία υπάρχει συνεργασία

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

8. Προτείνετε ειδικότητες που θα ήταν χρήσιμες στη Δ/νση ΠΠ

.....  
.....  
.....  
.....

**Δράσεις Πολιτικής Προστασίας**

1) Αναφέρατε τις κινδύνους που απειλούν την περιοχή

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

2) Αναφέρατε δράσεις πρόληψης

.....  
.....  
.....  
.....

3) Αναφέρατε δράσεις ετοιμότητας

.....  
.....  
.....  
.....

4) Αναφέρατε δράσεις αντιμετώπισης μιας έκτακτης ανάγκης

.....  
.....  
.....  
.....

5) Αναφέρατε δράσεις αποκατάστασης της πληγείσας περιοχής

.....  
.....  
.....  
.....

6) Αναφέρατε τον αριθμό και την επωνυμία των εθελοντικών οργανώσεων της περιοχής

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

7) Αναφέρατε περιπτώσεις όπου οι επιχειρήσεις της περιοχής ενισχύουν δράσεις πολιτικής προστασίας

.....  
.....  
.....  
.....

8) Αναφέρατε δράσεις για την ενημέρωση των πολιτών

.....  
.....  
.....  
.....

## Χρηματοδότηση

ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ							
	ΕΘΝΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ					
		ΤΣ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΤΕΠ	ΤΑΕΕ	ΧΜΠΠ
<b>Δράσεις πολιτικής προστασίας</b>							
πρόληψη							
ετοιμότητα							
αντιμετώπιση							
αποκατάσταση							

Τρέχουσες χρηματοδοτήσεις

.....  
.....  
.....

Χρηματοδότηση από ΕΣΠΑ

.....  
.....  
.....  
.....

**Καλλικράτης**

*Οργάνωση υπηρεσίας*

1) Ποιες οι επιπτώσεις της διοικητικής μεταρρύθμισης στην οργανωτική δομή της ΠΠ;

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

2) Ποιες οι επιπτώσεις της διοικητικής μεταρρύθμισης στην δυνατότητα χρηματοδότησης των δράσεων ΠΠ;

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

3) Προτείνετε τρόπους για καλύτερη απορρόφηση πόρων

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

## Παράρτημα II

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΠΑΜ-ΠΣΕΑ**

**&**

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**



**ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ & ΔΡΑΣΕΩΝ**

**2007-2010**

Γρ. Πολιτικής Προστασίας ΝΑΦ

## ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

### ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

- Εκδόθηκε η με Α.Π. οικ 6374/Α32/10.10.2007 (ΦΕΚ 2024/Β/15.10.07 ) Κ.Υ.Α. του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και του Υφυπουργού Εσωτερικών για την  
«Συμπληρωματική οριοθέτηση περιοχών για την αποκατάσταση των ζημιών σε κτίρια από τις πυρκαγιές του Ιουνίου, Ιουλίου και Αυγούστου 2007 σε περιοχές των Νομών Ηλείας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Αργολίδας, Μεσσηνίας, Αχαΐας, Λάρισας, Αρτας, Ευβοίας, Βοιωτίας, Θεσπρωτίας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, **Φθιώτιδας** και Αττικής.»  
που αφορούσε το ΔΔ Ασβέστη του Δήμου Μακρακώμης βάσει της οποίας ο πυρόπληκτος πολύτεκνος συμπολίτης μας κ. Σκούρας Κων/νος ανακατασκεύασε πλήρως το κατεστραμμένο σπίτι του και την κτηνοτροφική του μονάδα.
- Εξασφαλίσαμε, με παρέμβαση του Νομάρχη Φθιώτιδας, από το Ειδικό Ταμείο Εκτάκτων Αναγκών το ποσό των **300.000,00 ευρώ** με το οποίο προμηθευτήκαμε **1.060 τόνους ζωοτροφών και 10 τόνους ζάχαρης τους οποίους και διαθέσαμε σε εκατόν δέκα τρεις (113) πυρόπληκτους κτηνοτρόφους και έντεκα (11) πυρόπληκτους μελισσοκόμους** για την κάλυψη των αναγκών των κτηνοτρόφων και μελισσοτρόφων του Νομού Φθιώτιδας, που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του έτους 2007
- Εξασφαλίσαμε με την μορφή δωρεάς ογδόντα τόνους ζωοτροφών από την εταιρεία AGROINVEST τις οποίες και αποστείλαμε στους πυρόπληκτους κτηνοτρόφους του Νομού Ηλείας και Εύβοιας
- Συγκεντρώσαμε σε συνεργασία με τα τοπικά ΜΜΕ του Νομού, σε τηλεμαραθώνιο, ανθρωπιστική βοήθεια την οποία και απέστειλε στους πυρόπληκτους του Νομού μας αλλά και των Νομών Ηλείας και Εύβοιας.



- Σε συνεργασία με το Γρ. Πολιτικής Προστασίας της ΝΑΦ, ο Δικηγορικός Σύλλογος Λαμίας συγκέντρωσε χρηματικό ποσό το οποίο και κατένειμε σε πυρόπληκτους του Νομού μας.
- Εξασφαλίσαμε και τοποθετήσαμε άμεσα λυόμενο οικίσκο για τον πυροπαθή συμπολίτη μας κ. Σκούρα στο ΔΔ Ασβέστη του Δήμου Μακρακώμης.
- Προμηθευτήκαμε δύο σύγχρονα πυροφυλάκια, τα οποία τοποθετήσαμε στον Δήμο Γοργοποτάμου και στην Κοινότητα του Τυμφρηστού, ένα έργο προϋπολογισμού δέκα εννέα χιλ. ευρώ (19.000,00).
- Αναθεωρήσαμε και επικαιροποιήσαμε το σχέδιο εκτάκτων αναγκών της Ν.Α. Φθιώτιδας με την κωδική ονομασία "ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ-ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ"

#### ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

- Εκδόθηκε η με Α.Π. οικ 6978/Α32/17.11.2006 (ΦΕΚ 1705/21.11.06) Κ.Υ.Α. για την  
 «Οριοθέτηση περιοχών και πιστωτικές διευκολύνσεις για την αποκατάσταση των ζημιών από τις πλημμύρες του Οκτωβρίου 2006 σε περιοχές των Νομών Μαγνησίας και Φθιώτιδας.»  
 που αφορούσε τον Δήμο Αγ. Κων/νου και το Δ.Δ. Αγ. Σεραφείμ του Δήμου Μώλου του Ν. Φθιώτιδας.
- Εκδόθηκε η με Α.Π 5708/ΠΕ/Α32/04.04.2007 (ΦΕΚ 617/Β/25.04.07) Κ.Υ.Α. για την  
 «Οριοθέτηση περιοχών και πιστωτικές διευκολύνσεις για την αποκατάσταση των ζημιών από τις πλημμύρες της 21ης Απριλίου 2006 στο Δ.Δ. Λειανοκλαδίου του Δήμου Λειανοκλαδίου του Νομού Φθιώτιδας.»

- Εκδόθηκε η με Α.Π 6199/Α32/24.04.2008 (ΦΕΚ 850/Β/12.05.08) Κ.Υ.Α. για την  
«Οριοθέτηση περιοχών και πιστωτικές διευκολύνσεις για την αποκατάσταση των ζημιών των κτιρίων από τις πλημμύρες της 5ης Ιουνίου 2007 σε περιοχές του Νομού Φθιώτιδας»  
που αφορούσε στα διοικητικά όρια των Τοπικών Διαμερισμάτων Αρκίτσας και Λιβανατών του Δήμου Δαφνουσίων του Νομού Φθιώτιδας.
  
- Κατόπιν εισήγησης του Νομάρχη Φθιώτιδας ύστερα από ομόφωνη απόφαση τόσο του Δημοτικού Συμβουλίου Πελασγίας όσο και του Νομαρχιακού Συμβουλίου Φθιώτιδας η περιοχή της Γλύφας και του Βαθύκοιλου κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω εκτεταμένων καταστροφών από πλημμύρες με την αριθμ. 8660/15-12-2009 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας .
  
- Αναθεωρήσαμε και επικαιροποιήσαμε το σχέδιο εκτάκτων αναγκών της Ν.Α. Φθιώτιδας με την κωδική ονομασία “ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ-ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ”

#### ΣΕΙΣΜΟΙ

- Εκδόθηκε η με Α.Π 10326/ΠΕ/Α32/04.06.2009 (ΦΕΚ 1207/Β/19.06.09) Κ.Υ.Α. για την  
«Οριοθέτηση περιοχών και πιστωτικές διευκολύνσεις για την αποκατάσταση των ζημιών σε κτίρια από το σεισμό της 13ης Δεκεμβρίου 2008 σε περιοχές του Νομού Φθιώτιδας.»  
που αφορούσε στην αποκατάσταση των ζημιών των κτιρίων γενικά, τις οποίες προκάλεσε ο σεισμός της 13ης Δεκεμβρίου 2008 στα διοικητικά όρια των Τ.Δ. Αμφίκλειας, Δρυμαίας και Παλαιοχωρίου του Δήμου Αμφίκλειας, των Τ.Δ. Γουλεμίου και Λιβανατών του Δήμου Δαφνουσίων, των Τ.Δ. Αγ. Σεραφείμ, Αγ. Χαραλάμπους, Μενδενίτσης και Σκάρφειας του Δήμου Μώλου, και στο Τ.Δ. Μοδίου του Δήμου Τιθορέας του Νομού Φθιώτιδας.

- Σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωλογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών υλοποιούμε πιλοτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών.
- Κατόπιν επίσκεψης και συνεργασίας που είχαμε με αρμόδιο κλιμάκιο του Ο.Α.Σ.Π. αναθεωρήσαμε και επικαιροποιήσαμε το σχέδιο εκτάκτων αναγκών της Ν.Α. Φθιώτιδας με την κωδική ονομασία "ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ-ΣΕΙΣΜΟΙ"

## ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Σήμερα το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας της ΝΑΦ διαθέτει δέκα (10) εθελοντικές ομάδες οι οποίες είναι πιστοποιημένες και ενταγμένες στο μητρώο εθελοντικών οργανώσεων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και οι οποίες είναι πλήρως εξοπλισμένες και έτοιμες ανά πάσα στιγμή να αναλάβουν δράσεις Πολιτικής Προστασίας σε ολόκληρη την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

### **Οι μέχρι τώρα δράσεις των εθελοντικών οργανώσεων είναι :**

- Περίπολα πυρασφάλειας και πυροπροστασίας σε δάση και ευαίσθητες περιοχές του Νομού Φθιώτιδας. Από την 1<sup>η</sup> Ιουνίου μέχρι και την 30<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου κάθε εθελοντική οργάνωση υποβάλλει στο Γρ. Πολιτικής Προστασίας της ΝΑΦ, μηνιαίο πρόγραμμα περιπόλων.
- Επάνδρωση των υπαρχόντων πυροφυλακίων
- Συμμετοχή στην δασοπυρόσβεση, εκτελώντας βοηθητικές εργασίες συνδράμοντας το έργο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας
- Φύλαξη πυρκαγιών οι οποίες έχουν τεθεί υπό έλεγχο για την αποφυγή του κινδύνου αναζωπύρωσης.
- Ανάληψη της διοικητικής μέριμνας όλων των εμπλεκόμενων φορέων δασοπυρόσβεσης προμηθεύοντας τους με νερό και πρόχειρο φαγητό.
- Καθαρισμός λιμανιών (Αχλάδι, Γλύφα, Ράχες) δια θαλάσσης από τον Σύλλογο Αυτοδιδύων Φθιώτιδας

- Ανάσυρση ναυαγισμένων αλιευτικών σκαφών από λιμάνια της Φθιώτιδας που προκαλούσαν οικολογική καταστροφή
- Σε συνεργασία με το Λιμεναρχείο Στυλίδας ανάσυρση αλιευτικού δικτύου από τα Λιχαδονήσια που προκαλούσε οικολογική καταστροφή
- Καθαρισμός ακτών από σκουπίδια σε συνεργασία με τους οικείους Δήμους
- Συμμετοχή ομάδας εφέδρων καταδρομένων του Νομού Φθιώτιδας στην εκκένωση και μετεγκατάσταση του Νοσοκομείου "ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ" της Πάτρας μετά από τον σεισμό του 2008
- Συμμετοχή σε έρευνες και διάσωση περιστατικών πνιγμού (περιπτώσεις Στελάκη Αθ. , Κόντου Κων/νου & ενός αθίγγανου στον Σπερχειό)
- Συμμετοχή σε έρευνες για τον εντοπισμό αγνοούμενων πολιτών.
- Συμμετοχή των Ε.Ο στις ασκήσεις "ΔΙΑ ΠΥΡΟΣ 2008 & 2009" και "ΠΥΡΣΟΣ 2008-2009" που οργανώθηκαν σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν από το Πυροσβεστικό Σώμα.

#### **Ενέργειες του Γρ. Πολιτικής Προστασίας της ΝΑΦ για την ενίσχυση των εθελοντικών οργανώσεων**

- Έγκαιρη διάθεση και εκταμίευση στο ακέραιο, των πιστώσεων, που κάθε χρόνο εγκρίνονται από την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, στις εθελοντικές ομάδες του Νομού Φθιώτιδας για την αγορά επιχειρησιακού υλικού.
- Παραχώρηση χώρου στις εγκαταστάσεις της Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων της ΝΑΦ για την στέγαση και την δημιουργία γραφείων της Εθελοντικής οργάνωσης "ΛΕΣΧΗ ΕΦΕΔΡΩΝ ΚΑΤΑΔΡΟΜΕΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ"
- Κατασκευή υπόστεγου στο αεροδρόμιο Λαμίας, με πιστώσεις της Νομαρχίας, για την στέγαση ενός ιδιωτικού αεροπλάνου της "ΑΕΡΟΛΕΣΧΗΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ" το οποίο αφού ολοκληρωθεί η αγορά του θα χρησιμοποιείται σε δράσεις πυρασφάλειας .
- Ένταξη των εθελοντικών οργανώσεων του Νομού Φθιώτιδας, κατόπιν ενεργειών του Γρ. Πολιτικής Προστασίας της ΝΑΦ σε πρόγραμμα στήριξης των εθελοντικών οργανώσεων, με την δωρεάν χορήγηση σύγχρονου εξοπλισμού από το Κοινωφελές Ίδρυμα "ΙΩΑΝΝΗ Σ. ΛΑΤΣΗ"
- Παραχώρηση ενός λυόμενου οικίσκου στην εθελοντική οργάνωση "ΕΝΩΣΗ ΡΑΔΙΟΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ", το οποίο έχει τοποθετηθεί μόνιμα στον χώρο της Έκθεσης Λαμίας και έχει εξοπλιστεί με ειδικό τηλεπικοινωνιακό υλικό, με σκοπό την χρήση του σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης σαν ασύρματος τηλεπικοινωνιακός κλωβός
- Αγορά αυτοκίνητου 4x4 από την "ΛΕΣΧΗ ΕΦΕΔΡΩΝ ΚΑΤΑΔΡΟΜΕΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ" με προοπτική τον εξοπλισμό

του και με φορητή δεξαμενή νερού για την μετατροπή του σε όχημα έκτακτης ανάγκης πυρόσβεσης.

- Διάθεση των φορητών αυτοκινήτων της ΝΑΦ για τις ανάγκες ανακύκλωσης μεγάλης ποσότητας χαρτιού που συγκεντρώθηκε από εθελοντικές οργανώσεις
- Βράβευση των εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας του Νομού Φθιώτιδας από την ΝΑΦ τον Δεκέμβριο του 2007 (την ημέρα του εθελοντισμού) κυρίως για την προσφορά τους στις πυρκαγιές του 2007.

## ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Το Γρ. Πολιτικής Προστασίας και το Τμ. ΠΑΜ-ΠΣΕΑ Της Ν.Α. Φθιώτιδας συμμετείχε στις παρακάτω Ασκήσεις

1. ΔΙΑ ΠΥΡΟΣ 2008 – Εθνική άσκηση ετοιμότητας για δασικές πυρκαγιές
2. ΠΥΡΣΟΣ 2008 – Εθνική άσκηση ετοιμότητας για δασικές και αστικές πυρκαγιές
3. ΔΙΑ ΠΥΡΟΣ 2009 – Εθνική άσκηση ετοιμότητας για δασικές πυρκαγιές
4. ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ 2008 – Εθνική διακλαδική άσκηση πολιτικοστρατιωτικής συνεργασίας
5. ΑΤΛΑΣ 2008 - Εθνική διακλαδική άσκηση πολιτικοστρατιωτικής συνεργασίας
6. ΑΙΕΞΑΝΔΡΟΣ 2009 - Εθνική διακλαδική άσκηση πολιτικοστρατιωτική συνεργασίας
7. ΠΥΡΣΟΣ 2010 – Εθνική άσκηση ετοιμότητας για δασικές και αστικές πυρκαγιές
8. Χ.Β.Ρ.Π. 2010 – Άσκηση χημικού συμβάντος στον Σ.Σ. Λαμίας
9. ΛΑΡΚΟ 2010 – Έκρηξη και πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις της ΛΑΡΚΟ
10. ΔΙΑ ΠΥΡΟΣ 2010 – Εθνική άσκηση ετοιμότητας για δασικές πυρκαγιές
11. Άσκηση για την εκκένωση του Νοσοκομείου Λαμίας 06-04-2011
12. ΠΥΡΣΟΣ 2011

## ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Το Γρ. Πολιτικής Προστασίας με παρέμβαση του Νομάρχη Φθιώτιδας κατάφερε

Γρ. Πολιτικής Προστασίας ΝΑΦ



και εξασφάλισε από το ΥΠΕΧΩΔΕ λυόμενο οικίσκο 25 τ.μ. τον οποίο και διέθεσε για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών άπορης οικογένειας στο ΔΔ Λευκοχωρίου του Δήμου Ελάτειας του Νομού Φθιώτιδας.

Προμηθευτήκαμε 20 εκχιονιστικές λεπίδες τις οποίες και διαθέσαμε σε Δήμους και Κοινότητες του Νομού Φθιώτιδας με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής τους ικανότητας σχετικά με δράσεις αποχιονισμού.

Εξασφάλισε και διέθεσε 6.000 μπουκάλια εμφιαλωμένου νερού στον Δήμο Μώλου προκειμένου να τα χορηγήσει σε δημότες του οι οποίοι αντιμετώπιζαν πρόβλημα λειψυδρίας εξαιτίας βλάβης στο Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης

#### **ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ**

Το Τμ ΠΑΜ-ΠΣΕΑ της Ν.Α. Φθιώτιδας μερίμνησε για την περίθαλψη, διαμονή, σίτιση και φιλοξενία 164 λαθρομεταναστών διαφόρων υπηκοοτήτων οι οποίοι συνελήφθησαν από άνδρες της Αστυνομικής Διεύθυνσης Φθιώτιδας.

**Για το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας Ν.Α.Φ.**

**Φαρόπουλος Χαράλαμπος**

## Παράρτημα III

Απόσπασμα από Ενιαίο κατάλογο περιοχών Natura 2000

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
			<b>24 ΣΤΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑ</b>		
			<b>ΒΟΙΩΤΙΑ</b>		
186	GR2410001	SCI	LIMNES YLIKI KAI PARALIMNI - SYSTIMA VOIOTIKOU KIFISOU	ΛΙΜΝΕΣ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΣΟΥ	11606.5
187	GR2410002	SPA	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ PARNASSOU	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	3695
			<b>ΕΥΒΟΙΑ</b>		
188	GR2420001	SCI	OROS OCHI - KAMPOS KARYSTOU - POTAMI - AKROTIRIO KAFIREFS - PARAKTIA THALASSIA ZONI	ΟΡΟΣ ΟΧΗ - ΚΑΜΠΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ - ΠΟΤΑΜΙ - ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΑΦΗΡΕΥΣ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	15948.13
189	GR2420002	SCI	DIRFYS: DASOS STENIS - DELFI	ΔΙΡΦΗ: ΔΑΣΟΣ ΣΤΕΝΗΣ - ΔΕΛΦΟΙ	1297.73
190	GR2420004	SCI	MEGALO KAI MIKRO LIVARI - DELTA XERIA - YDROCHARES DASOS AG. NIKOLAOU - PARAKTIA THALASSIA ZONI	ΜΕΓΑΛΟ & ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ - ΔΕΛΤΑ ΞΕΡΙΑ - ΥΔΡΟΧΑΡΕΣ ΔΑΣΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	482.19
191	GR2420006	SCI/SPA	SKYROS: OROS KOCHYLAS	ΣΚΥΡΟΣ: ΟΡΟΣ ΚΟΧΥΛΑΣ	4088.91
192	GR2420007	SPA	MEGALO KAI MIKRO LIVARI - DELTA XERIA	ΜΕΓΑΛΟ & ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ-ΔΕΛΤΑ ΞΕΡΙΑ	1040.84
193	GR2420008	SPA	LIMNI DYSTOS	ΛΙΜΝΗ ΔΥΣΤΟΣ	2636.11
194	GR2420009	SPA	NISIDES SKYROU	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΚΥΡΟΥ	466.74
			<b>ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ</b>		
195	GR2430001	SCI	OROS TYMFRISTOS (VELOUCHI)	ΟΡΟΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ (ΒΕΛΟΥΧΙ)	3407.86

<b>ΦΘΙΩΤΙΔΑ</b>					
196	GR2440002	SCI	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ SPERCHEΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	ΚΟΙΛΑΔΑ & ΕΚΒΟΛΕΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	47547.07
197	GR2440003	SCI	FARANGI GORGOPOTAMOU	ΦΑΡΑΓΓΙ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	523.02
198	GR2440004	SCI	ΕΘΝΙΚΟΣ DRYMOS OITIS	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ	6980.86
199	GR2440005	SPA	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ (DELTA) SPERCHEΙΟΥ	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ (ΔΕΛΤΑ) ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ	3966.38
200	GR2440006	SCI	OROS KALLIDROMO	ΟΡΟΣ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟ	6684.85
201	GR2440007	SPA	ΕΘΝΙΚΟΣ DRYMOS OITIS - ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΣΟΡΟΥ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΣΩΠΟΥ	13088.4
<b>ΦΩΚΙΔΑ</b>					
202	GR2450001	SCI	ORI VARDOUSIA	ΟΡΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	19373.53
203	GR2450002	SCI	OROS GKIONA	ΟΡΟΣ ΓΚΙΩΝΑ	21879.82
204	GR2450004	SCI	ΠΑΡΑΛΙΑΚΙ ΖΟΝΙ ΑΡΟ ΝΑΦΡΑΚΤΟ ΕΩΣ ΙΤΕΑ	ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΑΡΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟ ΕΩΣ ΙΤΕΑ	10618.68
205	GR2450005	SCI	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ PARNASSOS - ΕΘΝΙΚΟΣ DRYMOS PARNASSOU - DASOS TITHOREAS	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΑΝΑΣΣΟΣ - ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΑΝΑΣΣΟΥ - ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΩΡΕΑΣ	18422.57
206	GR2450007	SPA	KORYFES OROUS GKIONA, CHARADRA REKA, LAZOREMA ΚΑΙ VATHIA LAKKA	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΓΚΙΩΝΑ, ΧΑΡΑΔΡΑ ΡΕΚΑ, ΛΑΖΟΡΕΜΑ ΚΑΙ ΒΑΘΙΑ ΛΑΚΚΑ	10399.14

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2009

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>

[18/9/2001]



## Παράρτημα IV

*GDP per inhabitant, in PPS, by NUTS 2 regions, 2007 (1)  
(in percentage of EU-27 = 100)*

<b>NUTS</b>	<b>Region name</b>	<b>Value</b>
<b>GR11</b>	<b>Anatoliki Makedonia, Thraki</b>	<b>62.10</b>
<b>GR12</b>	<b>Kentriki Makedonia</b>	<b>72.45</b>
<b>GR13</b>	<b>Dytiki Makedonia</b>	<b>75.78</b>
<b>GR14</b>	<b>Thessalia</b>	<b>68.21</b>
<b>GR21</b>	<b>Ipeiros</b>	<b>68.26</b>
<b>GR22</b>	<b>Ionia Nisia</b>	<b>73.95</b>
<b>GR23</b>	<b>Dytiki Ellada</b>	<b>59.75</b>
<b>GR24</b>	<b>Stereia Ellada</b>	<b>83.88</b>
<b>GR25</b>	<b>Peloponnisos</b>	<b>75.71</b>
<b>GR30</b>	<b>Attiki</b>	<b>128.10</b>
<b>GR41</b>	<b>Voreio Aigaio</b>	<b>66.58</b>
<b>GR42</b>	<b>Notio Aigaio</b>	<b>96.23</b>
<b>GR43</b>	<b>Kriti</b>	<b>83.70</b>

	EU-27 = 100
classes:	<=50
	50 - <= 75
	75 - <= 100
	100 - <= 125
	> 125

Πηγή: (προσαρμοσμένο απόσπασμα) Eurostat, 2010

[http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product\\_details/publication?p\\_product\\_code=KS-HA-10-001](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-HA-10-001)

# Παράρτημα V

## Εγκαταστάσεις Seveso Στερεάς Ελλάδας

### ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ SEVESO ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΟΡΙΟΥ

ΥΠΕΚΑ  
ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Είδος Εγκατάστασης : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Κατηγορία Εγκατάστασης : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ

A/A	Φορέας / Επιχείρηση	Εγκατάσταση	Περιφέρεια Νομός	Δήμος Περιοχή	Διεύθυνση / ΤΚ	Όριο
1	AIR LIQUIDE HELLAS AΕΒΑ	AIR LIQUIDE HELLAS AΕΒΑ - E	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ	59ο ΧΛΜ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΑΘΗ 32011	ΚΑΤΩ
2	ALAPIS (ΠΡΩΗΝ BAYER ΕΛΛΑΣ	ALAPIS AΒΕΕ (ΠΡΩΗΝ BAYER ΕΛ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΘΗΒΑΙΩΝ	80ο ΧΛΜ Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ - ΛΑ Τ.Θ. 88 32200	ΑΝΩ
3	EXTRACO A.Ε.	EXTRACO A.Ε. - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	ΘΕΣΗ ΜΕΛΙΒΑΝΕΖΑ	ΑΝΩ
4	EXTRACO A.Ε.	EXTRACO A.Ε. - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	ΘΕΣΗ ΨΗΛΗ ΡΑΧΗ 32009	ΑΝΩ
5	SYNGENTA ΕΛΛΑΣ ΑΒΕΕ	SYNGENTA ΕΛΛΑΣ ΑΒΕΕ (ΠΡΩΗΝ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΤΑΝΑΓΡΑΣ	2ο ΧΛΜ ΟΔΟΥ ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ -	ΑΝΩ
6	ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.	ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Β.	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ 32003	ΑΝΩ
7	ΑΛΦΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ ΑΕΒΕ	ΑΛΦΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ ΑΕΒΕ -	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΔΙΣΤΟΜΟΥ	ΘΕΣΗ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΑΝΩ
8	ΕΛΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	ΕΛΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	57ο ΧΛΜ. Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ - Λ 57ο ΧΛΜ. 32011	ΚΑΤΩ
9	ΕΛΒΙΕΜΕΚ Α.Ε.	ΕΛΒΙΕΜΕΚ Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΚ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	ΘΕΣΗ ΒΟΥΛΑ ΡΕΜΑ, ΑΓ. ΘΩΜ	ΑΝΩ
10	Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΥΡΙΤΙΔΙΟΥ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	ΘΕΣΗ ΜΕΝΤΡΕΖΑ, Δ.Δ. ΠΥΛΗ	ΑΝΩ
11	Σ. ΝΑΥΤΙΛΩΤΗΣ ΑΒΕΕ (NOBEL	Σ. ΝΑΥΤΙΛΩΤΗΣ ΑΒΕΕ (NOBEL S	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Δ. ΘΗΒΑΙΩΝ	75ο ΧΛΜ Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ - ΛΑ	ΚΑΤΩ

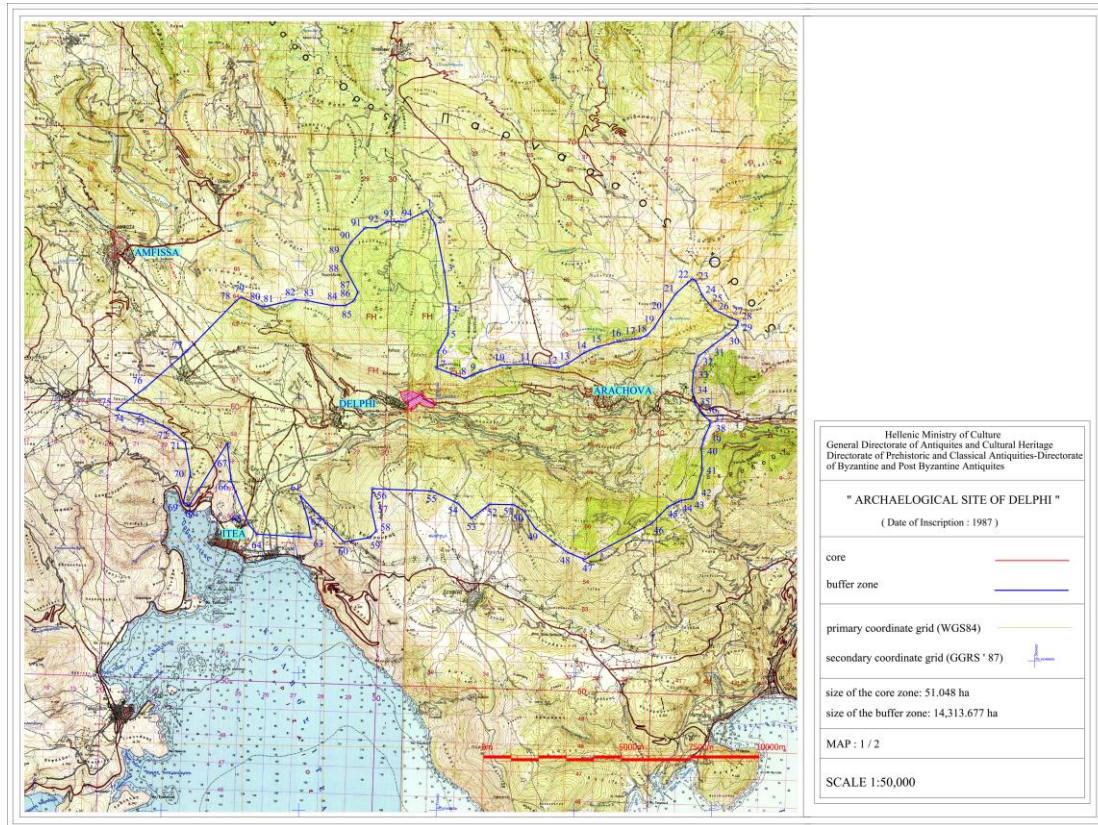
Σελίδα : 1 Ημ/νία : 25/08/2011 Χρήστης : Public Χρήστης

A/A	Φορέας / Επιχείρηση	Εγκατάσταση	Περιφέρεια Νομός	Δήμος Περιοχή	Διεύθυνση / ΤΚ	Όριο
1	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΕΡΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΕΡΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	Δ. ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	12ο ΧΛΜ. Ν.Ε.Ο. ΛΑΜΙΑΣ - 12ο ΧΛΜ.	ΚΑΤΩ
2	ΠΑΝΕΛΚΟ Α.Ε.	ΠΑΝΕΛΚΟ Α.Ε. - ΕΓΚ. ΛΑΜΙΑΣ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	ΒΙ.Π.Ε ΛΑΜΙΑΣ	ΚΑΤΩ
3	ΧΕΛΛΑΦΑΡΜ Α.Ε.	ΧΕΛΛΑΦΑΡΜ Α.Ε. - ΕΓΚ. ΣΤΥΛΙ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	Δ. ΣΤΥΛΙΔΟΣ	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ 35300	ΚΑΤΩ

Α/Α	Φορέας / Επιχείρηση	Εγκατάσταση	Περιφέρεια Νομός	Δήμος Περιοχή	Διεύθυνση / ΤΚ	Όριο
1	PAN OIL Α.Ε.	PAN OIL Α.Ε. - ΕΓΚ. ΑΝΘΡΑΚΟΝ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Δ. ΑΝΘΗΔΩΝΟΣ		ΚΑΤΩ
2	SUNOIL ABEE ΠΙΤΡΕΛΑΙΩΝ	SUNOIL ABEE - ΕΓΚ. ΔΡΟΣΙΑΣ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Δ. ΑΝΘΗΔΩΝΟΣ	ΣΓΑΛΙΑ ΔΡΟΣΙΑΣ	ΚΑΤΩ
3	TRIGON GAS Α.Ε.	TRIGON GAS Α.Ε. - ΕΓΚ. ΡΙΤΣ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Δ. ΑΥΛΙΔΟΣ	ΘΕΣΗ ΜΝΗΜΑ ΚΑΤΗ ΡΙΤΣΩΝΑΣ	ΑΝΩ
4	BET Α.Ε.	BET Α.Ε. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΥΒΟΙΑ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Δ. ΑΝΘΗΔΩΝΟΣ	ΘΕΣΗ ΜΕΓΑΛΗ ΣΓΑΛΙΑ - ΣΓΑ 34100	ΚΑΤΩ
5	INTERKEM ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	INTERKEM ΕΛΛΑΣ Α.Ε. - ΕΓΚΑΤ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Δ. ΑΥΛΙΔΟΣ	ΒΑΘΥ ΑΥΛΙΔΟΣ 34100	ΚΑΤΩ
6	INTERKEM ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	INTERKEM ΕΛΛΑΣ Α.Ε. - ΕΓΚΑΤ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	Δ. ΑΥΛΙΔΟΣ	ΟΡΜΟΣ Μ. ΒΑΘΥ 34100	ΚΑΤΩ

## Παράρτημα VI

Τοπογραφικός χάρτης του αρχαιολογικού χώρου των Δελφών όπου σημειώνεται η ιδιοκτησία και οι ζώνες επιρροής.



Πηγή: UNESCO, 2009

[http://whc.unesco.org/download.cfm?id\\_document=102313](http://whc.unesco.org/download.cfm?id_document=102313)

[18/9/2011]

